

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

A.M.: fti.st2216

*Η ζωή στο Αγγλοκρατούμενο Ιόνιο κατά τον 19^ο αιώνα μέσα από ένα
ανέκδοτο χειρόγραφο
Μετάφραση και σχολιασμός*

Επιτροπή Εποπτείας: Σωτηρία - Λητώ Αλεξάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια
(επιβλέπουσα)

Μαρία Τσίγκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Παναγιώτης Κελάνδριας, Καθηγητής

Κέρκυρα, Μάιος 2024

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της περάτωσης της φοίτησης μου στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου με τίτλο «Επιστήμη της Μετάφρασης», στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024.

Θα ήθελα να ξεκινήσω τις ευχαριστίες μου, απονέμοντας ιδιαίτερο φόρο τιμής στην κυρία Λητώ Αλεξάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, για την καθοριστική καθοδήγησή και ουσιαστική της βοήθεια τόσο πρακτικά όσο και ψυχολογικά όλο αυτό το διάστημα εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ επίσης οφείλω στον κύριο Παναγιώτη Κελάνδρια, Καθηγητή του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, καθώς και στην κυρία Μαρία Τσίγκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια και Διευθύντρια του μεταπτυχιακού προγράμματος «Επιστήμη της Μετάφρασης», για τη συμβολή τους στην ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Στο ίδιο πλαίσιο ευγνωμοσύνης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά και τους λοιπούς καθηγητές του τμήματος μας, οι οποίοι συνέβαλαν και εκείνοι στην επιστημονική και μεταφραστική μου συγκρότηση και εξέλιξη.

Δεν θα είχα καταφέρει τίποτα όμως, χωρίς την απεριόριστη συμπαράσταση και βοήθεια της οικογένειάς μου και των φίλων μου. Παρόλο που δεν είχαν ιδιαίτερες γνώσεις γύρω από το θέμα της παρούσας εργασίας, ήταν πάντα δίπλα μου για να με στηρίζουν τόσο ψυχολογικά, όσο και συναισθηματικά σε αυτήν την κάπως δύσκολη, αλλά πολύ δημιουργική και παραγωγική περίοδο της ζωής μου.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	3
Περίληψη	5
Abstract	7
Εισαγωγή.....	9
Πρωτότυπο κείμενο	10
Μετάφρασμα	27
Σχολιασμός.....	47
I) Μεταφρασσιολογικός σχολιασμός.....	47
I.1.) Το είδος του κειμένου	50
I.2.) Το μοντέλο της μεταφραστικής δράσης.....	51
I.3.) Η θεωρία του σκοπού.....	52
I.4.) Η τεκμηριωτική μετάφραση	54
I.5.) Τα φυσιολογικά χαρακτηριστικά του ΚΣ και του ΚΠ που πρέπει να εμπεριέχονται στη μεταφραστική εντολή	54
II) Επτάνησα. Από την Αγγλοκρατία έως την ένωση με την Ελλάδα	56
Επίλογος.....	64
Βιβλιογραφία.....	65
Πρωτογενής Πηγή	65
Δευτερογενείς Πηγές	65
Λεξικά	66
Ιστογραφία.....	66
Παράρτημα.....	69

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία είναι βασισμένη στη μετάφραση και το μεταφρασιολογικό αλλά και ιστορικο-κεντρικό σχολιασμό ενός χειρόγραφου του 19ου αιώνα με τίτλο «The Ionian Islands under British Protection». Το πρωτότυπο κείμενο ανήκει στον Τζορτζ Φέργκιουσον Μπούουεν, πρώην Γενικό Κυβερνήτη της Νέας Ζηλανδίας και διοικητή αποικιών, και χρονολογείται το μακρινό 1851, χρονολογία κατά την οποία τα Ιόνια νησιά βρίσκονταν ακόμη υπό τη βρετανική προστασία¹. Το κείμενο, αρχικά δημοσιεύτηκε σε ένα αγγλικό περιοδικό της εποχής, ενώ πλέον το έγγραφο βρίσκεται φυλαγμένο στα Γ.Α.Κ. Α.Ν.Κ.², στον φάκελο «Αρχείο, Δημ. Κόλλα» (φακ. 23, φ. 31, υπ. 8.).

Το απόσπασμα το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την περάτωση της εργασίας είναι το τελευταίο με το οποίο κλείνει το χειρόγραφο. Ξεκινάει στο 17ο φύλλο του πρωτοτύπου από την μπροστά πλευρά του, από την 2^η στήλη, και φτάνει μέχρι το τέλος του 22ου φύλλου επίσης στην πίσω πλευρά του (δηλαδή το τέλος του χειρόγραφου). Καθώς όμως το πρωτότυπο ήταν πυκνογραμμένο και πολλές προτάσεις του ήταν αρκετά δυσανάγνωστες, κρίθηκε απαραίτητο να γίνει έρευνα και για ύπαρξη ηλεκτρονικής μορφής που θα διευκόλυνε κάπως την όλη διαδικασία. Έτσι και έγινε. Έπειτα από μία εκτεταμένη έρευνα εντοπίστηκε το κείμενο σε μορφή PDF στο Διαδίκτυο, και συγκεκριμένα στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης³.

Η θεωρία του σκοπού, το κύριο μεταφραστικό μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε για τη μετάφραση του αποσπάσματος αναλύεται διεξοδικά στο δεύτερο μέρος της εργασίας, τον σχολιασμό, μαζί με κάποιες μεταφραστικές κατηγοριοποιήσεις και τακτικές. Αποτίμηση γίνεται επίσης και στην ιστορική και μεταφραστική αξία των

¹ (1815-1864) Ιόνιος Πολιτεία, ελληνικό ημιαντόνομο κράτος και προτεκτοράτο του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ιόνιο πέλαγος (Παξιμαδοπούλου-Σταυρινού Μ. (1997), Πολιτειογραφικά Ιονίων Νήσων επί αγγλικής κυριαρχίας, 1815 -1864, Αθήνα, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών)

² Γενικά Αρχεία του Κράτους, Αρχεία Νομού Κέρκυρας στη Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη της Κέρκυρας.

³ Psifothiki Auth digital collections

χειρόγραφων ως πομπός μετάδοσης πληροφοριών και γνώσεων στο τελευταίο μέρος της εργασίας, τον επίλογο.

Το χειρόγραφο αυτό αποτελεί σπουδαία βιβλιογραφική αναφορά για όποιον ενδιαφέρεται για τη μελέτη των ιστορικών γεγονότων που συνέβησαν στα Ιόνια Νησιά τα τελευταία χρόνια πριν την Ένωση τους με την Ελλάδα. Ο εμπεριστατωμένος και σχολαστικός τρόπος με τον οποίο αναλύονται σε αυτό τα ιστορικά γεγονότα και σκιαγραφείται ο χαρακτήρας των πρωταγωνιστών της επονομαζόμενης ως «Βρετανικής Προστασίας», καθιστά το έγγραφο αυτό υψίστου ιστορικής και πολιτισμικής σημασίας για τους Ιόνιους και όχι μόνο. Επιπροσθέτως, προσωπικός σκοπός αποτελεί η μετάφραση ολόκληρου του χειρόγραφου κάποια στιγμή στο εγγύς μέλλον.

Abstract

This thesis is based on the *translation* and the *translation and historical-centric commentary* of a 19th century manuscript entitled "*The Ionian Islands under British Protection*". The original text belongs to George Ferguson Bowen, former Governor-General of New Zealand and Colonial Governor, and dates back to the distant 1851, when the Ionian Islands were still under British protection.⁴ The text was originally published in an English journal of the time, while the manuscript document is now kept in the General State Archives of Corfu⁵, in the file 'Archive, Dim. Kolla' (f. 23, f. 31, no. 8).

The passage I worked on is the last one with which the manuscript closes; it starts on the 17th sheet of the original from the front side, from the 2nd column, and goes to the end of the 22nd sheet also on the back side (i.e. the end of the manuscript). However, as the original was somehow densely written and many of its sentences were quite illegible, it was deemed necessary to research the existence of an electronic format that would make the whole process somewhat easier. And so it was done. After extensive research the text in PDF format was found on the Internet, and more specifically in the electronic (e-) library of the Aristotle University of Thessaloniki.

The Skopos Theory, the main translation model used to translate the passage is discussed in detail in the second part of the paper, the commentary, along with some translational categorizations and tactics. An assessment of the historical and translational value of the manuscripts as a transmitter of information and knowledge is also made in the final part of the paper, the conclusion of the assignment.

This document is a great bibliographical reference for anyone interested in the study of the historical events that took place in the Ionian Islands in the last years before their union with Greece. The thorough and meticulous way in which it analyses

⁴ (1815-1864) Ionian State, Greek semi-autonomous state and protectorate of the United Kingdom in the Ionian Sea (Paximadopoulou-Stavrinou M. (1997), *Politiography of the Ionian Islands under British rule, 1815-1864*, Athens, Kefalonian Historical Research Society)

⁵ General State Archives, Corfu Prefecture Archives at the Public Central Historical Library of Corfu.

the historical events and outlines the character of the protagonists of the so-called “British Protection”, makes this manuscript one of the highest historical and cultural importance for the Ionian Islands and beyond. Additionally, my personal goal is to translate the entire manuscript sometime in the near future.

Εισαγωγή

Η μετάφραση αποτελεί χωρίς αμφιβολία μία πολυσύνθετη διαδικασία. Ένα από τα χαρακτηριστικά που την καθιστούν ενδιαφέρουσα αλλά και αναγκαία στις μέρες μας είναι το γεγονός ότι μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη ποικίλων τομέων, όπως είναι η λογοτεχνία και η ιστορική αλλά και κοινωνικοπολιτική έρευνα, με την μεταφορά περιεχομένου και πληροφοριών από το πρωτότυπο κείμενο στο μετάφρασμα, και από τη γλώσσα-πηγή στη γλώσσα-στόχο.

Έμπνευση μου για τη μετάφραση του εν λόγω αποσπάσματος αποτέλεσε η Πτυχιακή μου εργασία στις προπτυχιακές μου σπουδές στο τμήμα, την οποία είχα εκπονήσει κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Ουσιαστικά η εργασία αυτή αποτελεί “συνέχεια” εκείνου του εγχειρήματος που είχα ξεκινήσει τότε, το οποίο συνδέεται άρρητα με τη μεγάλη μου αγάπη για τον τόπο στον οποίο πέρασα τα καλύτερα χρόνια της ζωής μου και διδάχθηκα τόσα πολλά πάνω στο αντικείμενο μου, την Κέρκυρα. Αλλά και πάλι, ούσα γέννημα θρέμμα Θεσπρωτή, βρήκα την ιδέα της μετάφρασης ενός κειμένου που αναλύει τα ιστορικό-πολιτικά γεγονότα των γειτονικών τόπων μου κατά τα παλαιότερα έτη άκρως δελεαστική.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρουσιάζεται το πρωτότυπο κείμενο, όπως προέκυψε από την μετατροπή του περιεχομένου του χειρόγραφου σε ηλεκτρονική μορφή. Στη συνέχεια ακολουθεί η μετάφρασή του στα Ελληνικά. Το κυρίως μέρος της εργασίας, δηλαδή ο σχολιασμός, αποτελείται από τρεις υποενότητες: **α)** την εισαγωγή, όπου αναλύεται η μεταφραστική διαδικασία και το μεταφραστικό μοντέλο όπου ακολουθήθηκε, καθώς και κάποια γλωσσολογικά στοιχεία του κειμένου, **β)** ιστορική αναδρομή των Επτανήσων από την Αγγλοκρατία έως την Ένωση με την Ελλάδα, **γ)** επίλογος και συμπεράσματα. Στο τέλος, βρίσκεται το παράρτημα με επισυναπτόμενες φωτογραφίες από το πρωτότυπο χειρόγραφο όπως τραβήχτηκαν στη Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη της Κέρκυρας.

Πρωτότυπο κείμενο

...We now resume our narrative of the proceedings of the last Session. The moment that the Assembly had settled according to their supreme will and pleasure the Civil List and other estimates for the Public Service, they hastened on to what was universally felt to be the turning-point of the Session. On the afternoon of *Sunday*, Dec. 8, “the leading Orator of the extreme left,” as he is called by his friends, and who is no other than the ex-Areopagite Capelleto, — for whose capture after the insurrection of 1848, Lord Seaton had offered a reward of 700 dollars, — deemed that the propitious moment had arrived to propose the union with Greece. For on that day, and at that hour, the Assembly was crowded with a dense rabble of idlers, whose cries would overawe and silence all moderate speakers. Accordingly he began a long, exciting, and bombastic harangue, principally directed to the galleries, and invoking the Holy Protectors of the Ionian people, St. Spyridon of Corfu, St. Dionysus of Zante, and St. Gerasimus of Cephalonia, to come forth to the aid of their votaries with arms of celestial temper. On the conclusion of his speech, the Orator began to read his proposed decree; but he had reached only the third paragraph of it, when he was interrupted by the quiet production of the Lord High Commissioner’s order of prorogation on the part of his acting Secretary, Count Pericles Flamburiari. The President then immediately declared the Session at an end, and, along with the majority of the members, retired from the Assembly. Probably they would not have had the moral courage to vote against the motion in the presence of an excited crowd; but they felt greatly relieved by the Lord High Commissioner’s preventing the question from being formally put, and so saving them from a step which was painfully compromising, whether viewed as an act of treason, or as an act of perjury, or an act which would for ever disqualify each of them for employment under the English Protection. The prorogation caused no disturbance whatever in the country; indeed it was expected, — perhaps wished for by all parties.

After the retirement of their colleagues, the eleven Deputies, who form the party of the Rizospastæ, signed their proposed decree, which they have since published. We subjoin a translation from the Greek of this extraordinary document:

—

“Decree of the Representative Assembly. Whereas the Independence, Sovereignty,

and Nationality of every People are natural and incontestable Rights: Whereas the people of the Seven Islands, though forming an inseparable portion of the Hellenic race, are at present deprived of the actual enjoyment and exercise of such Rights: Whereas, moreover, all pretexts for placing them under the Protection of England, by virtue of a Treaty to which they never gave their own consent, have ceased: Whereas, a portion of the Hellenic race to which they belong, to wit, Liberated Greece, has regained the Sovereign and National Rights:

Therefore, for all these reasons, *the first free Assembly* of the Representative of the Seven Islands declares: — That it is the unanimous, firm and unchangeable determination of the People of the Seven Islands to regain their Independence, *and to unite with the remainder of their own nation, that is, with Liberated Greece.*

This present Declaration shall be forwarded, in the shape of a message from the Assembly, to the Protecting Power, in order that it may communicate it by the proper methods to the other Powers of Europe, and that they may combine together to give it speedy effect.”

The folly and extravagance of this “Napoleon-like” decree cannot be condemned in stronger language than that used in a protest lately published by Count Cardiano Roma of Zante, the President of the Assembly, and one of the very few men of property in that body. He sets in a clear light also the trickery and mendacity of the Rizospastæ Representatives in various ways, and particularly in their daring to accuse him of exceeding his legal powers of stopping the debate, when he had received the Lord High Commissioner’s order of prorogation, and by refusing to accept their decree as an official document, when no formal motion had ever been put to the House on its merits. Could the grandiloquence of this document, asks Count Roma, be exceeded if it were an Order addressed by the Roman Senate of old to its subject States? And yet, — as he appositely quotes, —

“Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?
Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.”

Do the Rizospastæ (he continues,) imagine that they can *force* “Colossal England” (*ἡ Κολοσσιαία Ἀγγλία*,) to relax her grasp on the Ionian Islands? Or do they

flatter themselves that the great Sovereigns of Europe will declare war against her for the purpose of compelling the relinquishment of a possession which she holds in virtue of one of those very Treaties of 1815, which form their sole title to large portions of their own dominions? Can they dream that the independence of the Seven Islands is so very indispensable to the balance of power in the world? As to any argument sought to be derived from the fact that the Ionians were never asked for their consent to the treaty of Paris, Count Roma very sensibly asks, if the Venetians and Lombards at the same period were ever consulted on their surrender to Austria, or the Rhenish Provinces on their surrender to Prussia? The conduct of the Rizospastæ (he adds,) is treason to their own country, to Greece, to the whole Greek race. It is treason to their own country, for their agitation may possibly hurry the peasants into another outbreak, — into a contest with England which would deluge the islands with blood, without the most distant hope of success. It is treason to Greece, for Lord Palmerston asserted that one of the causes which induced him to press so hardly on the Greek Government during the past winter was the strong suspicion that it was in alliance with the Ionian agitators. It is treason to the whole Greek race, for the peevish insolence and increasing insults of the Rizospastæ may so irritate “the mighty and not over-enduring nation” (*τὸ μέγα ἐκεῖνο καὶ οὐτόσον ὑπομενετικόν ἔθνος*), under whose protection they are living, that it may refuse to countenance that future establishment of a Greek Empire on the ruins of Turkey, which is the fervent hope and prayer of every Greek breast. In such a contingency, says Count Roma, let a respectful and dutiful memorial be laid before the Protecting Sovereign, humbly imploring Her Majesty to allow the Ionians to be re-united with their brethren on the mainland, who in 1815 had not yet been emancipated from the yoke of the Infidels. But so long as the jarring interests of European Powers in the East continue, that Greek Empire can never arise, upon the existence of which the relinquishment of the Islands by England must in a great measure depend.

Finally, Count Roma affirms, with perfect truth, that no one can suspect of a want of all reasonable devotion to the national cause, a man, like himself, who had placed his two sons in the Greek army, and a family, like his, which had spent such great sums in its service during the War of Independence. In short, his publication, while replete with sound good sense, breathes at the same time a noble spirit of patriotism.

It is clearly contrary to every national principle of good government to grant to the Press and Parliament of any people license to assume with perfect legal impunity the tone assumed by the great majority of the Ionian newspapers, and by a large minority in the Assembly. No Government, however strong, can afford to allow itself to be set at open defiance, and treated with open contempt by its own subjects. But the mischief wrought by the existing system is not confined to the Ionian Islands alone. Wherever, throughout the East, the Greek tongue is spoken, not merely in Corfu and Cephalonia, and Zante, but at Athens, at Smyrna, at Salonica, at Constantinople, the Ionian journals, almost with one voice, holding up England to ridicule and execration, are carefully disseminated and eagerly read. It is beyond all doubt that the good effect on British interests of Lord Palmerston's, energetic policy in the Levant, is thus considerably neutralized. The contempt excited by the weakness of the English Government at Athens. Any British subject who may present a claim to the *Greek* Parliament, is henceforward certain to find the most ready attention. But if a British subject were to try the effect, in the prosecution of a just demand, of Lord Palmerston's "*Civis Romanus sum*" on the *Ionian* Assembly, we much fear he would be met with a derisive shout of ὄζω σκυλί, (corrupted from ἔζω, σκυλίον) "Out, you dog !"— a coarse but common expression of Greek insolence and contempt. Indeed, the contrast between the policy of England, as exemplified by Lord Seaton's system on one side, and by Sir Edmund Lyons' and Mr. Wyse's system on the other, is a puzzle which bewilders all thinking Greeks, and which they are perpetually asking Englishmen to explain. Nothing can be more certain than that our countrymen are more admired and scarcely less liked in Greece since the late blockade than they were before it. We have gained more in respect than we have lost in love, so utterly incapable are all Orientals of appreciating and relishing any other but despotic Governments and energetic measures. We do not enter for the present on the vexed question whether all Lord Palmerston's demands were strictly warranted by international law. But we assert without fear of contradiction that, even if, for the sake of argument, we allow them to have been unjust, still their very injustice has greatly added to the honour and dignity of England in the eyes of the whole Levant. Greeks, Turks and Arabs, if they agree in little else, agree at least in regarding the Foreign Minister as a British Achilles, who—

"Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis."

We appeal for their testimony to the truth of our assertions, not merely to the official despatches of English Ministers and Consuls, but to the more independent evidence of all English merchants and travellers in the East. Any Englishman who ever intends to visit Greece should lose no time in setting off. He will never be so respected in that country again as while Lord Palmerston rules at the Foreign Office, and Admiral Parker — “the Fearful One, the Lord of the Seas,”*⁶ (ὁ φοβερός, ὁ θαλασσοκράτωρ) as we have lately heard him called in the bay of Salamis and in the gulf of Argos, is borne about the Mediterranean in that most majestic of fortresses, a British three-decker, laying down the law with undisputed sway.

And now, what is England to do with the Ionian Islands? It is clearly impossible to go on with the present Assembly. But will a dissolution in the course of the next year ensure a working Government? The majority of those who, whether Englishmen or natives, know the country best, are of opinion that — if not the same individuals, still a similar class of Representatives will be always returned, unless the existing mode of election be changed. The people are indeed generally disgusted with the personal jealousies and inaptitude for business of the present Legislators, and, above all, with their having done nothing to better the material condition of their country, in spite of all their pompous promises. Besides, reactions of political feeling take place periodically in all countries. So it is even among the steady and unexcitable English; much more will it be so among the supple and lively Greeks. The truth is that no one, either native or foreigner, can judge for certain what will be the state of these islands two years hence. All Orientals have much in common with children; they are always either in ecstasy or in misery. The desponding fit is on the Ionians at present; but it is quite *possible* that a just and firm policy on the part of England may put them into the exulting fit ere long. We do not ourselves think this very probable; but many much more unlikely events have come to pass of late years in the world.

The immediate remedy generally proposed by the friends of England among the Ionians for this incertitude, which is in itself a great evil, is the suppression of the Ballot, and a return to open voting,— in short, some general modification of the

*The blockade of last winter is invariably called in Greece *τά Παρκερικά*.

Electoral Law. We are inclined, however, to think that little permanent good will result from any further patching up of the Constitution of 1817, — now that the leading principles of its author have been abandoned. Moreover, another difficulty must be provided for. The English Government has now no legal power, without the consent of the Ionian Assembly itself, to alter the enactments which it has already sanctioned. The Imperial Parliament cannot constitutionally legislate for this anomalous little state. Here we see the wisdom of the caution which Earl Grey in vain addressed to Lord Seaton against too great precipitancy in the introduction of his reforms, “because, when once made, they practically cannot be withdrawn.” (Despatch, Oct. 26, 1848). If England is determined to retain her hold on all the Seven Islands, we believe that, sooner or later, she cannot avoid revoking the present Constitution *en masse* by a Royal Proclamation, or some such extraordinary authority. The Representative of the Queen could then be empowered to prepare a *charte octroyée*, so organised as to ensure a working Government. Such a course is due in simple justice to the Ionians themselves. It was one Lord High Commissioner who brought them to their present pass; and it is only fair that another Lord High Commissioner should extricate them. Even the disaffected now mostly confess that they would prefer, in a choice of evils, the system of Sir Thomas Maitland to the system of Lord Seaton. Much as they disliked living under a nearly absolute Government, they dislike still more living under a discordant and jarring scheme, which is practically no government at all.

No doubt there is a party in the Ionian Islands which will raise an outcry against the revocation of the present system, even though they are themselves unceasingly reviling it. By every means which their sharp wits can invent, by every argument, fair and unfair, consistent and inconsistent, they will endeavour to provoke and embarrass the English Government. Fortunately, however, in the controversies of international politics, sophistry is of little avail unless it be backed by power. There is one principle on which all great nations in all ages of the world, have acted with unswerving steadiness; nor can it well be disputed in the present unsettled condition of public law. It is this principle; — that where ambiguous question arises between a strong and a weak State, there is, if they cannot come to a friendly agreement, no appeal except to force, and that the opinion of the strongest must prevail. Now the Queen of Great Britain is, in virtue of a solemn European treaty, the *exclusive*

Protectress of the Ionians. She has entered into a compact with them as to the manner in which her protection is to be exercised. But the parties to this compact, — the Protectress and the Protected, — have differed beyond reasonable hope of reconciliation. Who then must decide the difference? The answer is clear. The strongest. Whenever a people are unfit for self – government, and have no control from *within*, they must have it forced upon them from *without*.

We venture to suggest that the Constitution replacing the present state of things should be assimilated in form to that now in force in the kingdom of Greece. We know that this idea enjoys the approbation of that old, firm and chivalrous friend of the Greeks, Sir Richard Church. The Lord High Commissioner would thus become a constitutional King, entrusted with the executive. The English garrison and English fleet would enable him to make his Government strong and respected both at home and abroad, — an advantage beyond the reach of King Otho, and the want of which is the main origin of the disorder reigning in Greece, and of the little respect felt by the people for their rulers. There would be a popular Assembly; and there would be a Senate, or Legislative Upper Chamber, nominated directly by the Lord High Commissioner. Materials for the composition of such body would be found in the old *noblesse*, in the principal landholders, and in the leading public men. It would contain all that is the most eminent in property and intelligence. The friends of England, that is, the great majority of the chief gentlemen of the country, would rejoice at such an arrangement, for a political career would be open to them in the new Senate. Under the present system, they have no hope of being elected to the Assembly. Nor can the friends of Greece consistently complain of such a change, for it would assimilate their political condition to that of their dearly beloved neighbours and brethren, while their material condition would remain vastly superior. Above all, the Lord High Commissioner would be enabled to let the two Legislative Chambers fight out their quarrels, only coming in as umpire when his interference is absolutely required. At present, the Executive Senate, being only the shadow of a shade, — a form which deceives no one, — neither the Protectors nor the Protected, — the representative of the Queen of England is virtually brought into perpetual and undignified collision with the Representatives of the Ionian people. Any statesman of ability and local knowledge would have no difficulty in filling up this slight sketch with such specific enactments as would render it an harmonious and practical system.

But neither such a change as here suggested, nor or any other short of annexation to Greece, can ever fully satisfy the spirit of nationality, which is now so strong in all members of the Greek race. Of late this sentiment has received fresh excitement from all that has been done and written in other countries to promote Italian, German and Slavonic unity. He commits a great mistake who deems that the movement party in the Ionian Islands is made up only of discontented youths and restless adventurers. The causes of a prevailing popular agitation always lie much deeper below the surface. Corfu indeed, — remote in its position from Greece, and intimately connected Italianized, so far at least as educated classes, from which alone the political character of a people is determined, are concerned. Their education and manners are Italian; and Italian is the only language which they use in familiar intercourse among themselves. In fact, the Corfuotes of the present day are little more ancient Corcyræans than the Englishmen of the present day are Ancient Britons. And we question if they now take a much more lively or unselfish interest in the affairs of Greece than did their predecessors during the Persian War, who, as Herodotus tells us,*⁷ sent their contingent of ships to await, off the south coast of the Peloponnese, the issue of the struggle, with orders to join whichever chief, Themistocles or Xerxes, should prove the conqueror. On the other hand, the mass of the inhabitants of the southern islands are now as much Greeks as the mass of Englishmen are Anglo-Saxons. During the late War of Independence in Greece, numbers of them left their homes, and fought against the Asiatic barbarians as bravely as their forefathers, whose names are read on the glorious muster – rolls of Salamis and Platea.*⁸ The natives of these broken fragments of Hellas, although torn away by the force of events from their brethren, are still as closely identified with them in the three chief elements of nationality, — in blood, religion and language, — as before the dismemberment of the Byzantine Empire.

The Greeks have never suffered the feelings which sprung from their national glory to be altogether extinguished by their national degradation. They cherished them

*Herodotus, vii. 168.

*See Herodotus, viii. 45, and ix.28

fondly through ages of shame and slavery. For thirty years indeed these feelings were dormant in the breasts of the majority of Ionians; for the material advantages of the British rule and the absence of palpable grievances had made the mass of the people contented with their lot. But, within the last two years, they have been awakened by the fierce agitation of a few demagogues, who have artfully laboured to excite them to the highest pitch of enthusiasm. The long silent voice of patriotism and nationality is heard once more. The past glories of Greece, and bright prophecies of future fame and splendour yet awaiting the united people, have become themes familiar not only to the scholar in his closet, but which tingle in the ears of the shepherd on the mountain side, of the vine-dresser among his grapes, of the tradesman behind his counter, of the mariner on the Ionian sea. Such are the feelings, — noble and generous in themselves, — on which the agitators have so successfully worked to excite their countrymen against foreign rule. It was this deep – set national sentiment, which, when employed by a small band of ruffians to aid their private purposes of plunder and vengeance, and roused by events of a local and passing nature, — produced to the late outbreaks in Cephalonia. It is a profound remark of Aristotle that insurrections are usually generated by great causes out of trivial incidents.*⁹ “Revolutions”, says Coleridge, “are sudden to the unthinking only; strange rumblings and confused noises usually precede those earthquakes and hurricanes of the moral world.”

Again, from the present anomalous condition of the Ionians, the very qualities that elsewhere lead to honour and happiness produce here restlessness and turbulence. An Ionian has no sufficient scope for his ambition, his energy, his intelligence, or his patriotism. The few paths to distinction at home are all overcrowded already, and he cannot seek distinction abroad either as a Greek or as an Englishman. He is neither a subject of King Otho, nor a subject of Queen Victoria. As Sir H. Ward writes to Earl Grey (July 9, 1849.) “The constant subdivisions of property have created a class of young and poor gentlemen, who cannot all be advocates, or medical men, or Government *employés*; who have no army or navy to go into, — and who, with the bare means of living at their command, not unnaturally look with hope to any change

*Γίγνονται μὲν οὖν αἱ στάσεις οὗ περὶ μικρῶν ἀλλ' ἐκ μικρῶν, στασιάζουσι δὲ περὶ μεγάλων. Aristotle. Polit. V. 4.

that would open to them a wider field.” From this class the writers and talkers against British connexion chiefly spring; and its existence form the real obstacle to any rapid or permanent change of the present state of public opinion in the Ionian Islands. They have no army, no navy, no literature, no national brotherhood of science and art. Nor can the Ionian citizen, like the British colonist, look for honour in these various fields, by forgetting the place of his birth, and seeking it in the English service. Burke, Sheridan, the Duke of Wellington, and many other great men in our history won fame for themselves in the wide career opened to them as British subjects, at a period when the land of their birth was as much a colony as Canada and Australia at the present day. We must not wonder if we find that every intelligent and ambitious Ionian has a feeling of bitterness at his heart, because the political condition of his country condemns him to hopeless inferiority. This sentiment may be rather felt than uttered by many; few will confess it to Englishmen; some may perhaps hide it from themselves. But it exists, most undoubtedly, and will continue to exist, as long as the present system is maintained.

Nor will those who know this people agree with the suggestion of the Colonial Minister, that they will consent to seek in colonization a remedy for the evils to which we have alluded.*¹⁰ No Ionians of the higher classes will ever avail themselves of Lord Grey’s well-meant and interesting proposition, namely, that they should lead forth a band of their countrymen to Western Australia, and there found a Greek colony; — transplanting to a congenial soil the olive, the vine, and the fig of their native islands, and instructing the settlers from a colder land in their cultivation. If the younger members of the Ionian *noblesse* could bend their pride or turn their taste to agriculture, they might find abundant waste lands at home, and on the neighboring shores of Greece. But we fear that the gentlemen of the present day, — like their predecessors, the suitors of Penelope, and the courtiers of Alcinous, — are born rather to *consume* than to *produce* the fruits of the earth. We are under the apprehension that they might truly apply to themselves the very words of the Roman poet: —

“Nos numeros sumus, *et fruges consumere nati*,

“Sponsi Penelopæ, nebulones, Alcinoique

“In cute curanda plus ægno operata juvenus.”

*See Lord Grey’s despatch to Sir H. Ward. — August 13, 1849.

To resume. All members of the Greek family, — wheresoever dispersed — cherish a fervent hope that Providence has yet reserved a glorious future for their race. They believe in their national regeneration with almost as intense a faith as that which cheers the breasts of the scattered remnant of Israel. Their prayer and their expectation are, that a day, still hid in the night of time, will dawn at last, when Greek hands will replace the cross on the dome of St. Sophia, — that ancient temple of their religion; — will drive the infidels from the fair provinces which have been so long desolated by their rude and fanatic tyranny, and will rear once more on the threshold of Europe the glorious fabric of a Greek empire, not worn out and tottering like its Byzantine predecessor, but fresh with the vigour of youth, practised in the arts and arms of the west, and strong to withstand the onslaughts of Asiatic barbarisms on one side, and the silent, steady encroachments of Russia on the other.

Such is the Promised Land which Ionian Legislators behold from the Pisgah of the benches of their Assembly; such are the bright dreams in which even sober and practical Greeks indulge. They argue, and with much plausibility, that it was far more improbable, in the chances of human calculation, that the insurgents of 1821 should ever succeed in regaining their independence, than that the whole Greek nation should now at some future day, be enabled to form a strong and united state. That kind Providence, they would say, which watches over the destinies of our race, will sooner or later complete the work already begun. Far beyond all expectations of man, it nerved the hearts of the scanty levies of mountaineers from the continent, and of fishermen and traders from the islands, to defeat or baffle for six long years, the huge fleets and armies of Islam. In the darkest hour of our fortunes, it turned to our cause the hearts of those Christian Princes of the West, whose opposition and insults we had found more dangerous and more galling than all the arms of the infidels. And we hope and pray that it will, when it seemeth best to itself, restore to liberty, to civilization, and to national unity, all who hold the Greek faith and speak the Greek tongue.

Again, there certainly exist in the Ionian Islands a few honest enthusiasts, who would add to such language, in addressing an Englishman, arguments to the following effect: We are deeply grateful to your Sovereign for undertaking the protection of our country at a time when the kingdom of Greece did not yet exist, and when we should have fallen into the hands of the Turks without the friendly and honourable

countenance of some great European power. And we feel how much our condition has been bettered under your Government. We cannot be ignorant how much we are in advance of our neighbours in all the material elements of civilization. Still we cannot divest ourselves of our natural and laudable desire to be united to our own brethren, now that a Greek State has been erected and guaranteed by the three most powerful nations of the world. We prefer to be badly governed by our own countrymen to be well governed by foreigners. England has little interest, either political or commercial, to retain her hold on any of our islands, except on Corfu. Indeed, the southern islands are in many ways burdensome to her.*¹¹ Let her then add another to her many claims on our gratitude by permitting them to be annexed to Greece.

The Ionian question is wider and more important than it seems at first sight, from its being so intimately bound up with the future destiny of the Levant. The great Oriental question is simply this: How will the East be cut up, if Turkey falls, as most men believe must be her lot at no very distant period? Which of her provinces will be seized by Russia? Which by Austria? Will France pounce on Syria, or England on Egypt? We trust that the time is not very remote when civilization, advancing gradually eastward, will achieve a bloodless conquest in those European provinces, where the finest country in the most genial climate of the world has long, under the barbarous despotism of the Turks, been more wasted by peace than other lands have been wasted by war; where science is unknown; where arts and manufactures languish; where agriculture decays; where the human race itself melts away. Even after an occupation of 400 years, the true Ottomans, that is, the descendants of the original invaders, are still little more than encamped in their European conquests. Prophecies and presentiments are rife among themselves that their race will one day be driven back across the Bosphorus, like the Moors of Spain across the Straits of Gibraltar; and pious Turks are anxious that their remains may be buried in the vast

*About 1.200 English soldiers are dispersed in detachments in Cephalonia, Ithaca, Zante, Santa Maura, and Cerigo. The expense of this force to Great Britain, including stores, transport, and the necessary medical and ordnance establishments, does not fall short of €50,000 a-year. Nor can it safely be diminished, even in time of peace. On the other hand, the troops in those islands are being seasoned for Indian or tropical service. For Corfu, 2000 men are sufficient in time of peace. Paxo requires only a subaltern's detachment.

cemetery of Scutari, the Asiatic suburb of Constantinople, so that their graves may escape desecration by Christian hands. The Mahommedans of Albania, Bosnia, and the other Turkish Provinces in Europe, do not form a third part of the whole population, and are chiefly the descendants of men who have apostatized from Christianity for temporal advantages, or to avoid persecution. Their new religion sits very loosely upon them; they are very apt to confound together Christian and Mussulman usages and manners;*¹² and they are mostly quite ready, on a change of their political circumstances, to return to their ancient creed. If then the worn-out and crazy fabric of the Turkish dominion were to fall to the ground, it is possible that a Greek Empire might rise out of the ruins by the common consent of the Great Powers of the West, and from their inability to agree on any common plan of partition. A more interesting experiment can hardly be conceived; but an attempt to precipitate it would be more ruinous to none than to the Greeks themselves.

In the foregoing pages we have set forth as fairly and as clearly as we can the exact state of political feeling among the Ionians at the present moment. We shall sum up the whole in a few words. In common with all other members of the Greek race, the Ionian people generally nurse a warm, but vague, and undefined expectation of one day forming a portion of a Greek Empire, which is to arise the ruins of Turkey. But those among them who are now agitating for the *immediate* annexation of their islands to the kingdom of Greece, are either young and hot-headed enthusiasts, or restless adventurers, bankrupt in property and in character, who have every thing to hope and nothing to lose from any violent change; or ignorant peasants who have been deluded by these demagogues for their own selfish ends, with visions of material advantages to be derived from the removal of the British Government. Our conviction is, that none of the great landholders, or other men of substance in Corfu, and very

*In travelling in Albania, we have often found peasants professing to be of the dominant faith, but almost entirely ignorant of its precepts, and even bearing one Christian and one Mahommedan name; calling themselves, for instance, *Mahommed Athanasius*, or *Demetrius Ahmet*. Nay more, marriages between persons of the conflicting creeds are not unfrequent, both husband and wife adhering to their own professions. In an Albanian cottage we have seen the Christian wife cook in the same dish the family supper, composed half of goats' flesh, and half of pork. She and her children would partake of both indiscriminately, while the Moslem husband would fish in the bowl for bits of goat, avoiding the forbidden swine, at least in the presence of a stranger.

few of that class even in the southern islands, really desire the withdrawal of English protection, until Greece shall have become more orderly and more civilized. Such, at least, is the language which they invariably hold to Englishmen high in office among them, though they are not so explicit to their own countrymen. Witness the language addressed to Sir H. Ward in July, 1849, by old Count Roma of Zante, who told him that if he could believe it to be the Queen's intention to give up the Islands to Greece, he would go himself to London in spite of his eighty years, to enter his protest against such a step at the foot of her Majesty's throne.*¹³ Witness the sentiments of Count Roma's son, now President of the Assembly, as expressed in his Protest against the Radical Deputies, from which we have already quoted so largely. The fact is, that property in every country is essentially Conservative, and looks with uneasiness at all violent political changes. All Ionians who have much to lose cannot fail to be aware of the evils that might await them, if they were handed over to so poor, so weak, and so unsettled a state as Greece is at the present day. And we fully agree with Sir Charles Napier, who argues at length and with great force that it would be unjust in England to give up even the least of the Islands solemnly entrusted to her by the Great Powers of Europe, so long as the better class of its inhabitants continues to desire her protection.

We wish we could see any method by which England might, with honour and justice, surrender the really Greek islands to Greece, along whose coast they lie, and incorporate with the British Empire, like Malta and Gibraltar, the half – Venetian, half- Albanian Corfu. Turkey would have a right to remonstrate against the establishment of the Hellenic propaganda in an island within gunshot of one her already disaffected provinces. But the union with Greece of a population of 150,000 souls, dispersed in a number of islands remote from her dominion, — though it might probably create much excitement among her Christian subjects, — would not affect her interests so vitally. Corfu, if annexed to Greece, must sink at once a petty

*See Sir H. Ward's Despatch to Earl Grey, dated July 9th, 1849.

† Napier's "Ionian Islands" pp. 18-23. We must bear in mind, that a great portion of this work is now out of date. For instance, it would no longer be safe to raise regiments to serve in their own Islands, as Sir Charles Napier recommends. Moreover his personal animosity against Sir Frederic Adam led him into great injustice against that able officer.

provincial town from a seat of Government and head-quarters of a large garrison, who spend there annually at least £100,000 of English money. Of course the little rock of Paxo, which is barely twelve miles in circumference, and contains a population of scarce 5,000 souls, must always follow the fortunes of its larger neighbour, from which it is only eight miles distant, and of which it is just as much as a natural dependency as the islets of Fano and Merlera off its northern coast, or as much as Gozo and Comino are natural dependencies of Malta.

If such a consummation as that to which we allude lay within the bounds of feasibility, it would rescue Great Britain from all political embarrassment, and would confer a real blessing on the Corfuotes by admitting them to all the privileges of British subjects ; while their country would be enriched by the English capitalists and settlers who would in such an event make their home on the shores of the Adriatic, in the most beautiful and interesting of islands, by the brightest of seas, and beneath the softest of skies. But England must deal with the Ionian Islands as a whole; otherwise she has no right to deal with them at all. Nor does it seem likely, at least while their present humour lasts, that the Great Powers, who were parties with her to the Treaty of Paris, would consent to her transforming into Sovereignty her Protectorate of Corfu ; — even though the distinction be more technical than real. Besides, important as Corfu is universally considered as a military position, from holding the keys of the Adriatic, and from possessing one of the strongest fortresses in the world, we should not forget that Sir Charles Napier, in the work already quoted, deems Cepha-Ionia also a valuable possession, from its excellent harbour, and from its situation at the entrance of the Gulf of Corinth, with which, — and particularly with Patras and Vostizza, — our merchants carry on so extensive a trade. The cool, calculating genius of Great Britain will always weigh with careful anxiety all questions affecting her commerce.

We have already pointed out what we venture to suggest as the best political organization for the Ionian Islands, on the supposition that they must all remain for an indefinite period under English protection. In dealing with the people, English statesmen should go straight-forward, behaving with all possible courtesy, and shewing the strongest inclination to advance all reasonable improvements; but conducting themselves at the same time with steadiness and firmness, resting for the

whole of their defence on the fairness of their views and the rectitude of their proceedings, and lending a deaf ear to all falsehood, virulence, and clamour. They must remember that to attempt to conciliate political opponents who are not to be conciliated by any concession which a Lord High Commissioner is empowered to grant, is merely holding out a premium to agitation. They must exhibit too a determination to exercise the powers vested in England by the Treaty of Paris, without reference to the other contracting Powers, who have indeed expressly renounced all right of interference. Above all, let not the Government at home fall into the fatal error of imagining that a Protected State, situated as the Ionian Islands now are, can be governed on the same principles as a British Colony, or other integral part of the Empire. At the present moment there are two points which should never be lost sight of in dealing with a large portion of this people. 1. That they hate the English Government. 2. That they fear it. It is only by working on the latter feeling that the effects of the former can be counteracted. A foreign Government can never seek to be loved without putting itself first into a condition to be respected.

We must conclude an article, which has reached a greater length than we intended. We shall indeed be proud and happy if any labours of ours, now or hereafter, can prove of service to any part of the Greek race, by diffusing in England accurate information as to their present condition and character. They have been much misrepresented, partly through ignorance, partly through prejudice. Classical travellers have been too ready to look down with cold disdain on the forlorn estate of a people, for whose ancestors they profess even an extravagant veneration ;—foreigners resident among them have been too eager to accuse of every meanness and every vice the sons of those fathers who taught Honour and Virtue to the ancient world.

No doubt the Greek character has suffered much from centuries of slavery. All the vices which tyranny generates, — the abject vices which it generates in those who quail under it, — the ferocious vices which it generates in those who struggle against it, — have occasionally been exhibited by Greeks in modern times. The valour which of old won the great battle of European civilization, which saved the West and conquered the East, — was often most eminently displayed by pirates and robbers. The ingenuity, of old so conspicuous in eloquence, in poetry, in philosophy, in the

fine arts, in every department of physical and moral science, was often found to have sunk into a timid and servile cunning. Still, to repeat, — as foreigners in the Levant are frequently repeating, — that those plausible barbarians, the Turks, have more honour and honesty than the Greeks, is but faint praise. They have never had the same necessity, or at least the same sore temptation, to practise fraud and falsehood. What other arms against their Latin and Moslem oppressors were left for many centuries to the unhappy Greeks.

We envy neither the head nor the heart of the man who can travel from Thermopylæ to Sparta, and from Sparta to Corcyra, and say that all is barren, or who is ever seeking for motes in the bright eyes of Hellas. For our own part we love the country and the race. Despite their many faults, we call to mind their misfortunes, and the blood that is in them, and still love the Greeks. Their forefathers were the intellectual aristocracy of mankind. To them may be traced the beginnings of all mental refinement, and of all free political institutions. Christianity itself is inseparably connected with the Greek language. No other nation can ever do for the human race what the Greeks did. It has been said of Newton that he was a fortunate man, for there was only one system of the universe to discover. We may, in like manner, say of the Greeks that they were a fortunate people, for they took the one great step from the stationary into the progressive form of society; the advance from the darkness of Asiatic barbarism into the light of European civilization could only be made *once*. Lord Bacon is “Il Gran Maestro di color che sanno” in the modern, as Dante said of Aristotle in the ancient world; and he has thus written of the Greeks: — *Scientiæ, quas habemus, fere a Græcis fluxerunt. Quæ enim scriptores Romani, aut Arabes, aut recentiores addiderunt, non multa aut magni momenti sunt; et qualiacunque sint, fundata sunt super basim eorum quæ inventa sunt a Græcis.*” — *Novum Organum*, I. 71.

THE END

Μετάφρασμα

...Συνεχίζουμε τώρα την αφήγηση των πρακτικών της τελευταίας Συνόδου. Τη στιγμή που η Συνέλευση είχε διευθετήσει σύμφωνα με την υπέρτατη βούληση και ευχαρίστησή της τον πολιτικό κατάλογο και άλλες εκτιμήσεις για τη δημόσια υπηρεσία, έσπευσε σε αυτό που θεωρήθηκε παγκοσμίως ως το σημείο καμπής της Συνόδου. Το απόγευμα της Κυριακής, 8 Δεκεμβρίου, ο “κορυφαίος ρήτορας της ακροαριστεράς”, όπως τον αποκαλούν οι φίλοι του και ο οποίος δεν είναι άλλος από τον πρώην αρεοπαγίτη Καπελέτο, — για τη σύλληψη του οποίου μετά την εξέγερση του 1848, ο λόρδος Σίτον είχε προσφέρει αμοιβή 700 δολαρίων, — έκρινε ότι είχε φτάσει η κατάλληλη στιγμή για να προτείνει την ένωση με την Ελλάδα. Διότι εκείνη την ημέρα, και εκείνη την ώρα, η Συνέλευση έσφυζε από έναν πυκνό συρφετό αργόσχολων, οι φωνές των οποίων θα κατατρόπωναν και θα σίγαζαν όλους τους μετριοπαθείς ομιλητές. Έτσι άρχισε μια μακρά, συναρπαστική και πομπώδη ομιλία, απευθυνόμενη κυρίως στον υπερώο, και επικαλούμενος τους Αγίους Προστάτες των Ιόνιων, τον Άγιο Σπυρίδωνα της Κέρκυρας, τον Άγιο Διόνυσο της Ζακύνθου και τον Άγιο Γεράσιμο της Κεφαλονιάς, να έρθουν σε βοήθεια των πιστών τους με όπλα ουράνιας ιδιοσυγκρασίας. Μετά το πέρας της ομιλίας του, ο ρήτορας άρχισε να διαβάζει το προτεινόμενο διάταγμά του — αλλά είχε φθάσει μόλις στην τρίτη παράγραφο αυτού, όταν διακόπηκε από την αθόρυβη προσκόμιση της διαταγής του Λόρδου Ύπατου Αρμοστή για την αναβολή της συνεδρίασης εκ μέρους του εκτελούντος χρέη γραμματέα του, κόμη Περικλή Φλαμπουριάρη. Ο Πρόεδρος κήρυξε τότε αμέσως τη λήξη της Συνόδου και, μαζί με την πλειοψηφία των μελών, αποχώρησε από τη Συνέλευση. Πιθανώς δεν θα είχαν το ηθικό θάρρος να καταψηφίσουν την πρόταση παρουσία ενός ενθουσιασμένου πλήθους, αλλά ένιωσαν μεγάλη ανακούφιση που ο Λόρδος Ύπατος Αρμοστής απέτρεψε την επίσημη υποβολή του ερωτήματος και τους γλίτωσε έτσι από ένα βήμα που θα ήταν οδυνηρά συμβιβαστικό, είτε θεωρούνταν πράξη προδοσίας, είτε ψευδορκίας, είτε πράξη που θα απέκλειε για πάντα τον καθένα από αυτούς από το να εργάζονται για την Αγγλική Προστασία. Η αναβολή δεν προκάλεσε καμία απολύτως αναταραχή στη χώρα-πράγματι, ήταν αναμενόμενη, ίσως και επιθυμητή από όλα τα κόμματα.

Μετά την αποχώρηση των συναδέλφων τους, οι έντεκα βουλευτές, που αποτελούν το κόμμα των Ριζοσπαστών, υπέγραψαν το προτεινόμενο διάταγμά τους, το οποίο και δημοσίευσαν. Επισυνάπτουμε μια μετάφραση από την ελληνική, αυτού του εξαιρετικού εγγράφου: —

«Διάταγμα της Αντιπροσωπευτικής Συνέλευσης.

Δεδομένου του ότι η Ανεξαρτησία, η Κυριαρχία και η Εθνικότητα κάθε λαού είναι φυσικά και αδιαμφισβήτητα Δικαιώματα: Δεδομένου του ότι ο λαός των Επτανήσων, μολονότι αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Ελληνικής φυλής, στερείται επί του παρόντος της πραγματικής απόλαυσης και άσκησης αυτών των Δικαιωμάτων: Δεδομένου του ότι, επιπλέον, έχουν παύσει όλες οι προφάσεις για να τεθούν υπό την προστασία της Αγγλίας, δυνάμει μιας συνθήκης στην οποία ουδέποτε έδωσαν τη συγκατάθεσή τους: Δεδομένου του ότι, ένα μέρος της Ελληνικής φυλής στην οποία ανήκουν, δηλαδή η Απελευθερωμένη Ελλάδα, έχει ανακτήσει τα Κυρίαρχα και Εθνικά Δικαιώματα: Επομένως, για όλους αυτούς τους λόγους, η πρώτη ελεύθερη Συνέλευση του Αντιπροσώπου των Επτανήσων δηλώνει:—

Ότι είναι η ομόφωνη, σταθερή και αμετάβλητη απόφαση του Λαού των Επτανήσων να ανακτήσει την Ανεξαρτησία του και να ενωθεί με το υπόλοιπο του έθνους του, δηλαδή με την Απελευθερωμένη Ελλάδα. Η παρούσα Διακήρυξη θα διαβιβαστεί, με τη μορφή μηνύματος από τη Συνέλευση, στην Προστάτιδα Δύναμη, προκειμένου αυτή να την κοινοποιήσει με τις κατάλληλες μεθόδους στις άλλες Δυνάμεις της Ευρώπης και να ενωθούν ώστε να την υλοποιήσουν γρήγορα.»

Η απερισκεψία και η υπερβολή αυτού του "ναπολεόντειου" διατάγματος δεν μπορεί να καταδικαστεί με κάποια άλλη πιο έντονη γλώσσα από αυτή που χρησιμοποιείται σε μια διαμαρτυρία που δημοσιεύθηκε πρόσφατα από τον κόμη Καρδιάνο Ρόμα της Ζακύνθου, πρόεδρο της Συνέλευσης και έναν από τους ελάχιστους άνδρες με περιουσία στο σώμα αυτό. Θέτει επίσης με σαφή τρόπο την απάτη και την ψευδολογία των αντιπροσώπων του Ριζοσπάστη με διάφορα μέσα, και ιδιαίτερα στο ότι τόλμησαν να τον κατηγορήσουν ότι υπερέβη τις νόμιμες εξουσίες του με σκοπό τη διακοπή της συζήτησης, όταν είχε λάβει την εντολή του Λόρδου Υπατου Αρμοστή για αναβολή αυτής, και αρνούμενοι να δεχτούν το διάταγμά τους ως επίσημο έγγραφο, όταν ποτέ δεν είχε υποβληθεί επίσημη πρόταση στη Βουλή για την ουσία του. Θα μπορούσε να ξεπεραστεί η μεγαλοπρέπεια αυτού του εγγράφου,

διερωτάται ο κόμης Ρόμα, αν επρόκειτο για ένα διάταγμα που απευθυνόταν από την παλαιά ρωμαϊκή Σύγκλητο προς τα υποτελή κράτη της; Και όμως, — όπως παραθέτει εύστοχα, —

“Quid dignum tanto feret hic promissor hiatus?”

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.”

Μήπως οι Ριζοσπάστες (συνεχίζει,) φαντάζονται ότι μπορούν να αναγκάσουν την "Κολοσσιαία Αγγλία να “χαλαρώσει” την προσκόλληση της στα Επτάνησα; Ή μήπως κολακεύουν τον εαυτό τους με τη σκέψη ότι οι μεγάλοι ηγεμόνες της Ευρώπης θα κηρύξουν πόλεμο εναντίον της με σκοπό να την αναγκάσουν να παραιτηθεί από μια κατοχή που κατέχει δυνάμει μιας από εκείνες ακριβώς τις συνθήκες του 1815, οι οποίες αποτελούν τον μοναδικό τους τίτλο σε μεγάλα τμήματα των δικών τους κυριαρχιών; Μπορούν να ονειρευτούν ότι η ανεξαρτησία των Επτανήσων είναι τόσο πολύ απαραίτητη για την ισορροπία δυνάμεων στον κόσμο; Όσον αφορά οποιοδήποτε επιχείρημα που επιδιώκεται να αντληθεί από το γεγονός ότι οι Ιόνιοι δεν ρωτήθηκαν ποτέ για τη συγκατάθεσή τους στη συνθήκη των Παρισίων, ο κόμης Ρόμα ρωτά πολύ λογικά, αν οι Βενετοί και οι Λομβαρδοί την ίδια περίοδο ρωτήθηκαν ποτέ για την παράδοσή τους στην Αυστρία ή οι Ρηνανικές Επαρχίες για την παράδοσή τους στην Πρωσία; Η συμπεριφορά των Ριζοσπαστών (προσθέτει) είναι προδοσία προς την πατρίδα τους, προς την Ελλάδα, προς όλη την ελληνική φυλή. Είναι προδοσία για την ίδια τους την πατρίδα, γιατί η αναταραχή τους μπορεί ενδεχομένως να ωθήσει τους αγρότες σε ένα άλλο ξέσπασμα, - σε μια αναμέτρηση με την Αγγλία που θα οδηγούσε τα νησιά σε αιματοχυσία, χωρίς την πιο μακρινή ελπίδα επιτυχίας. Είναι προδοσία προς την Ελλάδα, διότι ο Λόρδος Πάλμερστον υποστήριξε ότι μία από τις αιτίες που τον ώθησαν να πιέσει τόσο σκληρά την ελληνική κυβέρνηση κατά τη διάρκεια του περασμένου χειμώνα, ήταν η ισχυρή υποψία ότι βρισκόταν σε συμμαχία με τα ταραχοποιά στοιχεία των Επτανήσων. Είναι προδοσία για ολόκληρο το ελληνικό γένος, διότι η κακότροπη αυθάδεια και οι αυξανόμενες προσβολές των Ριζοσπαστών μπορούν να ερεθίσουν τόσο πολύ "το πανίσχυρο και όχι τόσο υπερ-μακροχρόνιο έθνος" (τὸ μέγα ἐκεῖνο καὶ οὐτόσον ὑπομενετικόν ἔθνος,) κάτω από την προστασία του οποίου ζουν, ώστε να αρνηθεί να συναινέσει στη μελλοντική εγκαθίδρυση μιας Ελληνικής Αυτοκρατορίας πάνω στα ερείπια της Τουρκίας, κάτι το οποίο αποτελεί διακαή πόθο και προσευχή κάθε ελληνικού στήθους. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, λέει ο

κόμης Ρόμα, ας κατατεθεί ένα σεβαστό και ευλαβικό μνημείο ενώπιον της Προστάτιδας Βασίλισσας, παρακαλώντας ταπεινά τη Μεγαλειότητά της να επιτρέψει στους Ιόνιους να επανενωθούν με τους αδελφούς τους στην ηπειρωτική χώρα, οι οποίοι το 1815 δεν είχαν ακόμη απελευθερωθεί από τον ζυγό των απίστων. Όσο όμως συνεχίζονται τα συγκρουόμενα συμφέροντα των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων στην Ανατολή, δεν θα μπορέσει ποτέ να προκύψει εκείνη η Ελληνική Αυτοκρατορία, από την ύπαρξη της οποίας θα πρέπει σε μεγάλο βαθμό να εξαρτάται η παραίτηση της Αγγλίας από τα νησιά.

Τέλος, ο κόμης Ρόμα βεβαιώνει, με απόλυτη ειλικρίνεια, ότι κανείς δεν μπορεί να υποπτευθεί έλλειψη κάθε λογικής αφοσίωσης στην εθνική υπόθεση, από έναν άνθρωπο, όπως ο ίδιος, ο οποίος είχε βάλει τους δύο γιους του στον ελληνικό στρατό, και μια οικογένεια, όπως η δική του, η οποία είχε ξοδέψει τόσο μεγάλα ποσά για την υπηρεσία του (αναφ. στον ελληνικό στρατό) κατά τη διάρκεια του Πολέμου της Ανεξαρτησίας. Εν ολίγοις, η δημοσίευσή του, ενώ απαρτιζόταν από ορθή λογική, απέπνεε ταυτόχρονα ένα ευγενές πνεύμα πατριωτισμού.

Είναι σαφώς αντίθετο προς κάθε εθνική αρχή καλής διακυβέρνησης να χορηγείται στον Τύπο και το Κοινοβούλιο η άδεια οποιουδήποτε λαού να υιοθετούν με απόλυτη νομική ατιμωρησία τον τόνο που υιοθέτησε η μεγάλη πλειοψηφία των εφημερίδων του Ιονίου και μια μεγάλη μειοψηφία στη Συνέλευση. Καμία Κυβέρνηση, όσο ισχυρή και αν είναι, δεν μπορεί να επιτρέψει να αψηφάτε και να αντιμετωπίζεται με ανοιχτή περιφρόνηση από τους υπηκόους της. Αλλά το κακό που προκαλείται από το υπάρχον σύστημα δεν περιορίζεται μόνο στα Επτάνησα. Όπου, σε όλη την Ανατολή, ομιλείται η ελληνική γλώσσα, όχι μόνο στην Κέρκυρα, την Κεφαλονιά και τη Ζάκυνθο, αλλά και στην Αθήνα, τη Σμύρνη, τη Θεσσαλονίκη, την Κωνσταντινούπολη, τα επτανησιακά περιοδικά, σχεδόν με μια φωνή, που εκθέτουν την Αγγλία με χλευασμό και εξύβριση, διαδίδονται προσεκτικά και διαβάζονται με μεγάλη προθυμία από τους αναγνώστες. Είναι πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η καλή επίδραση στα βρετανικά συμφέροντα της ενεργητικής πολιτικής του Λόρδου Πάλμερστον στη Ζάκυνθο, εξουδετερώνεται έτσι σημαντικά. Η περιφρόνηση προκλήθηκε από την αδυναμία της αγγλικής Κυβέρνησης στην Αθήνα. Οποιοσδήποτε Βρετανός υπόδουλος μπορεί να προβάλλει αξιώσεις στο ελληνικό Κοινοβούλιο, είναι βέβαιο ότι θα βρει την πιο πρόθυμη προσοχή. Αλλά αν ένας Βρετανός υπόδουλος

δοκίμαζε την επίδραση του, κατά τη διεκδίκηση μιας δίκαιης απαίτησης, του «Civis Romanus sum»¹⁴ του Λόρδου Πάλμερστον στην Ιόνιο Συνέλευση, πολύ φοβόμαστε ότι θα αντιμετωπιζόταν με μια περιπαικτική κραυγή του «όξω σκυλί», (παραφθαρμένο από το έξω, σκυλίον) «Έξω, σκύλε!» — μια χονδροειδής αλλά συνηθισμένη έκφραση της ελληνικής αυθάδειας και περιφρόνησης. Πράγματι, η αντίθεση μεταξύ της πολιτικής της Αγγλίας, όπως αυτή παραδειγματίζεται από το σύστημα του λόρδου Σίτον από τη μία πλευρά, και από το σύστημα του σερ Έντμουντ Λάιονς και του κ. Γουάιζ από την άλλη, είναι ένας γρίφος που μπερδεύει όλους τους σκεπτόμενους Έλληνες, και που ζητούν διαρκώς από τους Άγγλους να τον εξηγήσουν. Τίποτα δεν μπορεί να είναι πιο σίγουρο από το ότι οι συμπατριώτες μας είναι περισσότερο θαυμαστοί και ελάχιστα λιγότερο αρεστοί στην Ελλάδα μετά τον πρόσφατο αποκλεισμό από ότι ήταν πριν από αυτόν. Κερδίσαμε περισσότερο τον σεβασμό παρά χάσαμε την αγάπη, τόσο εντελώς ανίκανοι είναι όλοι οι Ανατολικοί να εκτιμήσουν και να απολαύσουν οτιδήποτε άλλο εκτός από δεσποτικές κυβερνήσεις και ενεργητικά μέτρα. Δεν ασχολούμαστε προς το παρόν με την αμφιλεγόμενη ερώτηση του εάν όλες οι απαιτήσεις του Λόρδου Πάλμερστον ήταν απολύτως δικαιολογημένες από το διεθνές δίκαιο. Υποστηρίζουμε όμως χωρίς φόβο αντιρρήσεων ότι, ακόμη και αν, χάριν της επιχειρηματολογίας, δεχθούμε ότι ήταν άδικες, η ίδια η αδικία τους πρόσθεσε σε μεγάλο βαθμό την τιμή και την αξιοπρέπεια της Αγγλίας στα μάτια ολόκληρου του Λεβάντε. Έλληνες, Τούρκοι και Άραβες, αν και συμφωνούν σε ελάχιστα άλλα, συμφωνούν τουλάχιστον στο ότι θεωρούν τον υπουργό Εξωτερικών ως έναν άλλο Βρετανό Αχιλλέα, ο οποίος

“Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis.”¹⁵

Επικαλούμαστε για τη μαρτυρία τους σχετικά με την αλήθεια των ισχυρισμών μας, όχι μόνο στις επίσημες αποστολές των Άγγλων Υπουργών και Προξένων, αλλά και για τις πιο ανεξάρτητες μαρτυρίες όλων των Άγγλων εμπόρων και ταξιδιωτών στην Ανατολή. Κάθε Άγγλος που σκοπεύει ποτέ να επισκεφθεί την Ελλάδα δεν θα πρέπει

¹⁴ Η λατινική φράση *Civis Rōmānus sum* είναι μια φράση που χρησιμοποιείται στο *In Verrem* του Κικέρωνα ως έκκληση για τα νόμιμα δικαιώματα ενός Ρωμαίου πολίτη. Όταν ταξίδευαν σε όλη τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, λέγεται ότι η ασφάλεια ήταν εγγυημένη σε όποιον δήλωσε, "*civis Romanus sum*". Πηγή: Wikipedia, the free encyclopedia (μετάφραση από Αγγλικά)

¹⁵ Οι νόμοι δεν διαμορφώθηκαν γι' αυτόν: διεκδικεί τα πάντα με τη δύναμη των όπλων.

να χάσει χρόνο για να ξεκινήσει. Ποτέ ξανά δεν θα είναι τόσο σεβαστός στη χώρα αυτή όσο ο Λόρδος Πάλμερστον κυβερνά στο Υπουργείο Εξωτερικών και ο Ναύαρχος Πάρκερ - «ο Φοβερός, ο Άρχοντας των Θαλασσών»^{*16} (ο φοβερός, ο θαλασσοκράτωρ), όπως τον ακούσαμε πρόσφατα να τον αποκαλούν στον κόλπο της Σαλαμίνας και στον κόλπο του Άργους, περιφέρεται στη Μεσόγειο σ' αυτό το πιο μεγαλοπρεπές από τα φρούρια, ένα βρετανικό τριώροφο οπλοστάσιο, ορίζοντας τον νόμο με αδιαμφισβήτητη κυριαρχία.

Και τώρα, τι σχέση έχει η Αγγλία με τα Ιόνια Νησιά; Είναι σαφώς αδύνατο να συνεχίσει να πορεύεται με την παρούσα Συνέλευση. Αλλά μια διάλυση κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους θα εξασφαλίσει μια λειτουργούσα κυβέρνηση; Η πλειονότητα εκείνων που, είτε Άγγλοι είτε ντόπιοι, γνωρίζουν καλύτερα τη χώρα, είναι της γνώμης ότι — αν όχι τα ίδια άτομα, πάντως μια παρόμοια τάξη αντιπροσώπων θα πρέπει να επιστρέφει πάντα, εκτός αν αλλάξει ο υπάρχων τρόπος εκλογής. Ο λαός είναι πράγματι γενικά αηδιασμένος με τις προσωπικές αντιζηλίες και την ανικανότητα για εργασία των σημερινών νομοθετών και, κυρίως, με το ότι δεν έχουν κάνει τίποτα για να βελτιώσουν την υλική κατάσταση της χώρας, παρά τις πομπώδεις υποσχέσεις τους. Εξάλλου, αντιδράσεις πολιτικού αισθήματος λαμβάνουν χώρα περιοδικά σε όλα τα κράτη. Αυτή είναι η κατάσταση ακόμη και μεταξύ των σταθερών και μη ενθουσιωδών Άγγλων; πολύ περισσότερο θα είναι αυτή η κατάσταση μεταξύ των προσαρμοστικών και αλέγρων Ελλήνων. Η αλήθεια είναι ότι κανείς, ούτε ντόπιος ούτε ξένος, δεν μπορεί να κρίνει με βεβαιότητα ποια θα είναι η τύχη αυτών των νησιών σε δύο χρόνια από τώρα. Όλοι οι Ανατολίτες έχουν πολλά κοινά με τα παιδιά; βρίσκονται πάντα είτε σε έκσταση είτε σε δυσπραγία. Η απελπιστική κατάσταση βρίσκεται αυτή τη στιγμή ανάμεσα στους Ιόνιους αλλά είναι πολύ πιθανό ότι μια δίκαιη και σταθερή πολιτική εκ μέρους της Αγγλίας μπορεί να τους βάλει σύντομα σε κατάσταση αγαλλίασης. Εμείς οι ίδιοι δεν το θεωρούμε αυτό και πολύ πιθανό; αλλά πολλά πολύ πιο απίθανα γεγονότα έχουν συμβεί τα τελευταία χρόνια στον κόσμο.

Ο άμεσος τρόπος αντιμετώπισης που προτείνουν γενικά οι φίλοι της Αγγλίας μεταξύ των Ιόνιων για την αβεβαιότητα αυτή, η οποία αποτελεί από μόνη της ένα μεγάλο κακό, είναι η κατάργηση του ψηφοδελτίου και η επιστροφή στην ανοικτή

*Ο αποκλεισμός του περασμένου χειμώνα αποκαλείται στην Ελλάδα πάντα τὰ Παρκερικά.

ψηφοφορία — εν ολίγοις, κάποια γενική τροποποίηση του εκλογικού νόμου. Τείνουμε, ωστόσο, να πιστεύουμε ότι ελάχιστα μόνιμα καλά θα προκύψουν από οποιαδήποτε περαιτέρω επιδιόρθωση του Συντάγματος του 1817, — τώρα που οι βασικές αρχές του συντάκτη του έχουν εγκαταλειφθεί. Επιπλέον, πρέπει να προβλεφθεί μια άλλη δυσκολία. Η αγγλική Κυβέρνηση δεν έχει τώρα καμία νομική εξουσία, χωρίς τη συγκατάθεση της ίδιας της Ιονίου Συνελεύσεως, να τροποποιήσει τις διατάξεις που έχει ήδη κυρώσει. Το Αυτοκρατορικό Κοινοβούλιο δεν μπορεί συνταγματικά να νομοθετήσει για αυτό το αφύσικο μικρό κράτος. Εδώ βλέπουμε τη σοφία της προειδοποίησης που μάταια απηύθυνε ο Κόμης Γκρέι στον Λόρδο Σίτον κατά της πολύ μεγάλης επίσπευσης του στην εισαγωγή των μεταρρυθμίσεων, «διότι, όταν γίνουν, δεν μπορούν, πρακτικά, να αποσυρθούν». (Αποστολή, 26 Οκτωβρίου 1848). Αν η Αγγλία είναι αποφασισμένη να διατηρήσει την κυριαρχία της σε όλα τα Επτάνησα, πιστεύουμε ότι, αργά ή γρήγορα, δεν θα μπορεί να αποφύγει την μαζική ανάκληση του παρόντος Συντάγματος με Βασιλική Διακήρυξη ή κάποια τέτοια αναπάντεχη εξουσία. Ο Αντιπρόσωπος της Βασίλισσας θα μπορούσε τότε να εξουσιοδοτηθεί ώστε προετοιμάσει ένα *charte octroyée*, έτσι οργανωμένο ώστε να εξασφαλίσει μια λειτουργική κυβέρνηση. Μια τέτοια πορεία οφείλεται με απλή δικαιοσύνη στους ίδιους τους Ιόνιους. Ήταν ένας Λόρδος Ύπατος Αρμοστής που τους έφερε στο σημερινό τους πέρασμα; και είναι δίκαιο ένας άλλος Λόρδος Ύπατος Αρμοστής να τους απεγκλωβίσει. Ακόμη και οι δυσανεκτικοί ομολογούν τώρα ως επί το πλείστον ότι θα προτιμούσαν, σε μια επιλογή των κακώς κειμένων, το σύστημα του σερ Θωμά Μαίτλαντ από το σύστημα του Λόρδου Σίτον. Όσο κι αν δεν τους άρεσε να ζουν κάτω από μια σχεδόν απόλυτη κυβέρνηση, δεν τους αρέσει ακόμη περισσότερο να ζουν κάτω από ένα δυσαρμονικό και δυσάρεστο σύστημα, το οποίο πρακτικά δεν είναι καν κυβέρνηση. Δεν τίθεται αμφιβολία ότι υπάρχει ένα κόμμα στα Ιόνια Νησιά που θα ξεσηκωθεί εναντίον της ανάκλησης του σημερινού συστήματος, παρόλο που οι ίδιοι το διασύρουν αδιάκοπα. Με κάθε μέσο που μπορεί να εφεύρει το οξύ μυαλό τους, με κάθε επιχείρημα, δίκαιο και άδικο, συνεπές και ασυνεπές, θα προσπαθήσουν να προκαλέσουν και να φέρουν σε δύσκολη θέση την αγγλική κυβέρνηση. Ευτυχώς, όμως, στις διαμάχες της διεθνούς πολιτικής, η σοφιστεία δεν έχει μεγάλη χρησιμότητα αν δεν υποστηρίζεται από δύναμη. Υπάρχει μια αρχή πάνω στην οποία όλα τα μεγάλα έθνη σε όλες τις εποχές του κόσμου, έχουν ενεργήσει με αταλάντευτη σταθερότητα; ούτε μπορεί να αμφισβητηθεί στην παρούσα αδιευκρίνιστη κατάσταση του δημόσιου δικαίου. Πρόκειται για την εξής αρχή; —

όταν ανακύπτει ένα διφορούμενο ζήτημα μεταξύ ενός ισχυρού και ενός αδύναμου κράτους, δεν υπάρχει κάποια άλλη ενδιαμέση λύση, αν δεν μπορούν να καταλήξουν σε φιλική συμφωνία, παρά μόνο η προσφυγή στη βία και ότι η γνώμη του ισχυρότερου πρέπει να υπερισχύει. Τώρα η βασίλισσα της Μεγάλης Βρετανίας είναι, δυνάμει μιας επίσημης ευρωπαϊκής συνθήκης, η αποκλειστική προστάτιδα των Ιόνιων. Έχει συνάψει συμφωνία μαζί τους ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα ασκείται η προστασία τους. Αλλά τα μέλη αυτής της συμφωνίας, - η Προστάτιδα και οι Προστατευόμενοι, - έχουν διαφωνήσει πέρα από κάθε λογική ελπίδα συμφιλίωσης. Ποιος πρέπει λοιπόν να αποφασίσει τη διαφορά; Η απάντηση είναι σαφής. Ο ισχυρότερος. Όποτε ένας λαός είναι ακατάλληλος για αυτοκυβέρνηση και δεν έχει *έλεγχο εκ των έσω*, πρέπει να του επιβληθεί από *έξω*.

Τολμούμε να προτείνουμε ότι το Σύνταγμα που θα αντικαταστήσει την παρούσα κατάσταση των πραγμάτων θα πρέπει να εξομοιωθεί ως προς τη μορφή με εκείνο που ισχύει τώρα στο βασίλειο της Ελλάδας. Γνωρίζουμε ότι η ιδέα αυτή τυγχάνει της επιδοκimasίας αυτού του παλιού, σταθερού και ιπποτικού φίλου των Ελλήνων, του Σ Σερ Ρίτσαρντ Τσέρτς. Ο Λόρδος Ύπατος Αρμοστής θα γινόταν έτσι ένας συνταγματικός βασιλιάς, στον οποίο θα ανατίθετο η εκτελεστική εξουσία. Η αγγλική φρουρά και ο αγγλικός στόλος θα του έδιναν τη δυνατότητα να καταστήσει την κυβέρνησή του ισχυρή και σεβαστή τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, —ένα πλεονέκτημα πέρα από την ικανότητα αντίληψης του βασιλιά Όθωνα, και η έλλειψη του οποίου είναι η κύρια αιτία της αναταραχής που επικρατούσε στην Ελλάδα και του ελάχιστου σεβασμού που ένιωθε ο λαός για τους κυβερνήτες του. Θα υπήρχε μια λαϊκή συνέλευση; και θα υπήρχε μια Γερουσία, ή Νομοθετική Άνω Βουλή, που θα διοριζόταν απευθείας από τον Άρχοντα Ύπατο Αρμοστή. Τα υλικά για τη σύνθεση αυτού του σώματος θα βρίσκονταν στην παλιά αριστοκρατία, στους προϊσταμένους γαιοκτήμονες και στους εξέχοντες άνδρες των δημοσίων αρχών. Θα περιλάμβανε τους πιο επιφανείς ιδιοκτήτες και ευφυείς ανθρώπους. Οι φίλοι της Αγγλίας, δηλαδή η μεγάλη πλειονότητα των προεξέχοντων κυρίων της χώρας, θα ήταν ευχαριστημένοι με μια τέτοια ρύθμιση, διότι θα τους άνοιγε μια πολιτική καριέρα στη νέα Γερουσία. Με το σημερινό σύστημα, δεν έχουν καμία ελπίδα να εκλεγούν στη Συνέλευση. Ούτε οι φίλοι της Ελλάδας μπορούν να διαμαρτυρηθούν για μια τέτοια αλλαγή, διότι θα εξομοίωνε την πολιτική τους κατάσταση με εκείνη των αγαπημένων γειτόνων και αδελφών τους, ενώ η υλική τους κατάσταση θα

παρέμενε κατά πολύ ανώτερη. Πάνω απ' όλα, ο Λόρδος Ύπατος Αρμοστής θα είχε τη δυνατότητα να αφήσει τα δύο νομοθετικά σώματα να διεξάγουν τις διαμάχες τους, ερχόμενος ως διαιτητής μόνο όταν η παρέμβασή του κρίνεται απολύτως απαραίτητη. Επί του παρόντος, η Εκτελεστική Γερουσία, όντας μόνο μια σκιά — ένα σχήμα που δεν εξαπατά κανέναν, — ούτε τους Προστατευόμενους ούτε τους Προστατευμένους, — ο εκπρόσωπος της Βασίλισσας της Αγγλίας οδηγείται ουσιαστικά σε διαρκή και αναξιοπρεπή σύγκρουση με τους Αντιπροσώπους του Ιόνιου λαού. Οποιοσδήποτε πολιτικός με ικανότητες και τοπικές γνώσεις δεν θα δυσκολευόταν να συμπληρώσει αυτό το μικρό σκίτσο με τέτοιες συγκεκριμένες διατάξεις που θα το καθιστούσαν ένα αρμονικό και πρακτικό σύστημα.

Αλλά ούτε μια τέτοια αλλαγή όπως προτείνεται εδώ, ούτε οποιαδήποτε άλλη, εκτός από την προσάρτηση στην Ελλάδα, μπορεί ποτέ να ικανοποιήσει πλήρως το πνεύμα της εθνικότητας, το οποίο φαίνεται να είναι τώρα τόσο ισχυρό σε όλα τα μέλη της ελληνικής φυλής. Τον τελευταίο καιρό αυτό το συναίσθημα έχει λάβει νέα διέγερση από όλα όσα έχουν γίνει και γραφτεί σε άλλες χώρες για την προώθηση της ιταλικής, γερμανικής και σλαβικής ενότητας. Κάνει μεγάλο λάθος όποιος θεωρεί ότι το κόμμα του κινήματος στα Επτάνησα αποτελείται μόνο από δυσανεστήμενους νέους και ανήσυχους τυχοδιώκτες. Τα αίτια μιας επικρατούσας λαϊκής αναταραχής βρίσκονται πάντα πολύ βαθύτερα κάτω από την επιφάνεια. Η Κέρκυρα πράγματι, — απομακρυσμένη ως προς τη θέση της από την Ελλάδα, και στενά συνδεδεμένη με τη Βενετία για πολλά χρόνια, — έχει Ιταλικοποιηθεί πλήρως όσον αφορά τουλάχιστον τις μορφωμένες τάξεις, από τις οποίες και μόνο καθορίζεται ο πολιτικός χαρακτήρας ενός λαού. Η παιδεία και τα ήθη τους είναι ιταλικά — και η ιταλική είναι η μόνη γλώσσα που χρησιμοποιούν στις οικείες μεταξύ τους συναναστροφές. Στην πραγματικότητα, οι σημερινοί Κερκυραίοι είναι ελάχιστα περισσότερο αρχαίοι Κερκυραίοι από ότι οι σημερινοί Άγγλοι είναι αρχαίοι Βρετανοί. Και αμφισβητούμε τώρα αν ενδιαφέρονται πολύ πιο δραστήρια ή ανιδιοτελώς για τις υποθέσεις της Ελλάδας από ότι οι προκάτοχοί τους κατά τη διάρκεια του Περσικού Πολέμου, οι οποίοι, όπως μας λέει ο Ηρόδοτος^{*17}, έστειλαν το απόσπασμα των πλοίων τους να περιμένει, στα νότια παράλια της Πελοποννήσου, την έκβαση του αγώνα, με εντολή να ενταχθεί σε όποιον αρχηγό, τον Θεμιστοκλή ή τον Ξέρξη, θα αποδεικνυόταν

*Ηρόδοτος, vii. 168.

κατακτητής. Από την άλλη πλευρά, η μάζα των κατοίκων των νότιων νησιών είναι τώρα τόσο Έλληνες όσο η μάζα των Άγγλων είναι Αγγλοσάξονες. Κατά τη διάρκεια του πρόσφατου Πολέμου της Ανεξαρτησίας στην Ελλάδα, πολλοί από αυτούς εγκατέλειψαν τις εστίες τους και πολέμησαν εναντίον των Ασιατών βαρβάρων τόσο γενναία όσο και οι πρόγονοί τους, τα ονόματα των οποίων διαβάζονται στους ένδοξους καταλόγους της Σαλαμίνας και των Πλαταιών.*¹⁸ Οι ιθαγενείς αυτών των διαλυμένων κομματιών της Ελλάδος, αν και αποστράφηκαν λόγω της δύναμης των γεγονότων από τους συντρόφους τους, εξακολουθούν να ταυτίζονται με αυτούς τόσο στενά στα τρία κύρια στοιχεία της εθνικότητας, — στο αίμα, τη θρησκεία και τη γλώσσα, — όσο και πριν από τον διαμελισμό της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Οι Έλληνες δεν άφησαν ποτέ τα αισθήματα που πηγάζουν από την εθνική τους δόξα να εξαλειφθούν εντελώς λόγω της εθνικής τους υποβάθμισης. Τα έτρεφαν με στοργή μέσα σε αιώνες ντροπής και σκλαβιάς. Για τριάντα χρόνια μάλιστα τα συναισθήματα αυτά κοιμόντουσαν βαθιά στα στήθη της πλειοψηφίας των Ιόνιων — γιατί τα υλικά πλεονεκτήματα της βρετανικής κυριαρχίας και η απουσία εμφανών παραπόνων είχαν κάνει τη μάζα του λαού ικανοποιημένη με την τύχη της. Όμως, μέσα στα τελευταία δύο χρόνια, αφυπνίστηκαν από τη σφοδρή αναταραχή μερικών δημαγωγών, οι οποίοι εργάστηκαν επιδέξια για να τους διεγείρουν στον υψηλότερο βαθμό ενθουσιασμού. Η επί μακρόν σιωπηλή φωνή του πατριωτισμού και της εθνικότητας ακούγεται και πάλι. Τα περασμένα μεγαλεία της Ελλάδας και οι φωτεινές προφητείες για τη μελλοντική της δόξα και το μεγαλείο που περιμένουν ακόμη τον ενωμένο λαό, έχουν γίνει θέματα οικεία όχι μόνο στα κιτάπια των λογίων, αλλά και στα αυτιά του βοσκού στην πλαγιά του βουνού, του αμπελουργού ανάμεσα στα στέμφυλα του, του εμπόρου πίσω από τον πάγκο του, του ναυτικού στο Ιόνιο πέλαγος. Τέτοια είναι τα συναισθήματα, — ευγενή και γενναιόδωρα από μόνα τους, — με τα οποία οι ταραξίες εργάστηκαν με τόση επιτυχία για να διεγείρουν τους συμπατριώτες τους κατά της ξένης κυριαρχίας. Ήταν αυτό το βαθύ εθνικό συναίσθημα, το οποίο, όταν χρησιμοποιήθηκε από μια μικρή ομάδα κακοποιών για να βοηθήσει τους ιδιωτικούς σκοπούς της λεηλασίας και της εκδίκησης, και εγέρθηκε από γεγονότα τοπικής και προσωρινής φύσης, — προκάλεσε τα τελευταία ξεσπάσματα στην Κεφαλονιά. Πρόκειται για μια βαθυστόχαστη παρατήρηση του

*Βλ. Ηρόδοτος, viii. 45, και ix.28

Αριστοτέλη ότι οι εξεγέρσεις παράγονται συνήθως από μεγάλα αίτια μέσα από ασήμαντα περιστατικά.*¹⁹ «Οι επαναστάσεις», λέει ο Κόλεριτζ, «είναι ξαφνικές μόνο για τους μη σκεπτόμενους; Παράξενες βοές και συγκεχυμένοι θόρυβοι προηγούνται συνήθως αυτών των σεισμών και των τυφώνων του ηθικού κόσμου».

Και πάλι, από την παρούσα αφύσικη κατάσταση των Ιόνιων, οι ίδιες ιδιότητες που αλλού οδηγούν σε τιμή και ευτυχία, εδώ παράγουν ανησυχία και αναταραχή. Ένας Ιόνιος δεν έχει επαρκές εύρος για τη φιλοδοξία του, την ενέργειά του, την ευφυΐα του ή τον πατριωτισμό του. Οι λίγοι δρόμοι προς τη διάκριση στην πατρίδα του είναι ήδη όλοι υπερπλήρεις, και δεν μπορεί να αναζητήσει διάκριση στο εξωτερικό ούτε ως Έλληνας ούτε ως Άγγλος. Δεν είναι ούτε υπήκοος του βασιλιά Όθωνα, ούτε υπήκοος της βασίλισσας Βικτωρίας. Όπως γράφει ο σερ Η. Γουάρντ στον Ερλ Γκρέι (9 Ιουλίου 1849.) «Οι συνεχείς υποδιαίρεσεις της γης έχουν δημιουργήσει μια τάξη νέων και φτωχών κυρίων, οι οποίοι δεν μπορούν όλοι να γίνουν δικηγόροι, ή γιατροί, ή κυβερνητικοί *υπάλληλοι*; οι οποίοι δεν μπορούν να εισαχθούν στο στρατό ή στο ναυτικό, — και οι οποίοι, με τα ελάχιστα μέσα διαβίωσης στη διάθεσή τους, όχι αφύσικα προσβλέπουν με ελπίδα σε οποιαδήποτε αλλαγή που θα τους άνοιγε ένα ευρύτερο πεδίο». Από αυτή την κατηγορία προέρχονται κυρίως οι συγγραφείς και οι ομιλητές κατά της βρετανικής σύνδεσης — και η ύπαρξή της αποτελεί το πραγματικό εμπόδιο σε οποιαδήποτε ξαφνική ή μόνιμη αλλαγή της παρούσας κατάστασης της κοινής γνώμης στα Επτάνησα. Δεν έχουν ούτε στρατό, ούτε ναυτικό, ούτε λογοτεχνία, ούτε εθνική αδελφοσύνη της επιστήμης και της τέχνης. Ούτε μπορεί ο Επτανήσιος πολίτης, όπως ο Βρετανός άποικος, να αναζητήσει τιμή σε αυτούς τους διάφορους τομείς, ξεχνώντας τον τόπο της γέννησής του και αναζητώντας την στην αγγλική υπηρεσία. Ο Μπερκ, ο Σέρινταν, ο Δούκας του Ουέλινγκτον και πολλοί άλλοι σπουδαίοι άνδρες της ιστορίας μας κέρδισαν φήμη στην ευρεία σταδιοδρομία που τους άνοιξε ως Βρετανοί υπήκοοι, σε μια περίοδο που η χώρα της γέννησής τους ήταν αποικία όπως ο Καναδάς και η Αυστραλία σήμερα. Δεν πρέπει να απορούμε αν διαπιστώσουμε ότι κάθε ευφυής και φιλόδοξος Επτανήσιος έχει ένα αίσθημα πικρίας στην καρδιά του, επειδή η πολιτική κατάσταση της χώρας του τον καταδικάζει σε απελπιστική κατωτερότητα. Αυτό το συναίσθημα μπορεί να το αισθάνονται μάλλον πολλοί παρά να το εκφράζουν — λίγοι θα το

*Γίνονται μέν οὖν αἱ στάσεις οὗ περὶ μικρῶν ἀλλ' ἐκ μικρῶν, στασιάζουσι δὲ περὶ μεγάλων. Αριστοτέλης. Πολιτικά. V. 4.

ομολογήσουν στους Άγγλους — κάποιοι ίσως το κρύβουν από τον εαυτό τους. Αλλά υπάρχει, αναμφίβολα, και θα συνεχίσει να υπάρχει, όσο διατηρείται το παρόν σύστημα.

Ούτε όσοι γνωρίζουν αυτόν τον λαό θα συμφωνήσουν με την πρόταση του Υπουργού Αποικιών, ότι θα συναινέσουν στο να αναζητήσουν στην αποικιοκρατία έναν τρόπο αντιμετώπισης για τα κακά στα οποία αναφερθήκαμε.*²⁰ Κανένας Ιόνιος από τις ανώτερες τάξεις δεν θα επωφεληθεί ποτέ από την καλοπροαίρετη και ενδιαφέρουσα πρόταση του Λόρδου Γκρέι, το να οδηγήσουν δηλαδή μια ομάδα συμπατριωτών τους στη Δυτική Αυστραλία και να ιδρύσουν εκεί μια ελληνική αποικία, — μεταφυτεύοντας σε ένα πρόσφορο έδαφος την ελιά, το αμπέλι και τη συκιά των γενέθλιων νήσων τους και διδάσκοντας τους αποίκους από μια ψυχρότερη γη στην καλλιέργειά τους. Αν τα νεότερα μέλη της επτανησιακής *αριστοκρατίας* μπορούσαν να λυγίσουν την υπερηφάνεια τους ή να στρέψουν το γούστο τους στη γεωργία, θα μπορούσαν να βρουν άφθονες άγονες εκτάσεις στην πατρίδα τους και στις γειτονικές ακτές της Ελλάδας. Αλλά φοβόμαστε ότι οι κύριοι της σημερινής εποχής, — όπως και οι προκάτοχοί τους, οι μνηστήρες της Πηνελόπης και οι αυλικοί του Αλκίνοου, — έχουν γεννηθεί μάλλον για να καταναλώνουν παρά για να παράγουν τους καρπούς της γης. Έχουμε την εντύπωση ότι θα μπορούσαν πραγματικά να εφαρμόσουν στον εαυτό τους τα ίδια τα λόγια του Ρωμαίου ποιητή: —

“Nos numeros sumus, et fruges consumere nati,

“Sponsi Penelopæ, nebulones, Alcinoique

“In cute curanda plus ægno operata juvenus.”²¹

Για να συνεχίσουμε. Όλα τα μέλη της ελληνικής οικογένειας, — όπου και αν βρίσκονται διασκορπισμένα — τρέφουν την ελπίδα ότι η Πρόνοια έχει επιφυλάξει

*Βλέπε το έγγραφο του Λόρδου Γκρέι προς τον σερ Η. Γουάρντ. — 13 Αυγούστου 1849.

²¹ «We are just numbers, born to squander the fruits [of the earth],
worthless [would-be] suitors of Penelope, and youth [full followers]
of Alcinous,
too much occupied with taking care of appearance...»

ένα λαμπρό μέλλον για τη φυλή τους. Πιστεύουν στην εθνική τους αναγέννηση με σχεδόν τόσο έντονη πίστη όσο εκείνη που αναζωογονεί τα στήθη του διασκορπισμένου υπολείμματος του Ισραήλ. Η προσευχή τους και η προσδοκία τους είναι ότι μια μέρα, ακόμη κρυμμένη στη νύχτα του χρόνου, θα ξημερώσει επιτέλους, όταν ελληνικά χέρια θα αντικαταστήσουν τον σταυρό στον τρούλο της Αγίας Σοφίας, — αυτού του αρχαίου ναού της θρησκείας τους, — θα διώξουν τους απίστους από τις όμορφες επαρχίες που έχουν τόσο καιρό ερημωθεί από την άξεστη και φανατική τυραννία τους, και θα ξαναστήσουν στο κατώφλι της Ευρώπης το ένδοξο οικοδόμημα μιας ελληνικής αυτοκρατορίας, όχι φθαρμένης και παραπαίουσας όπως ο βυζαντινός προκάτοχός της, αλλά φρέσκιας με το σθένος της νεολαίας, εξασκημένης στις τέχνες και τα όπλα της Δύσης, και ισχυρής ώστε να αντισταθεί στις επιθέσεις της ασιατικής βαρβαρότητας από τη μια πλευρά, και στις σιωπηλές, σταθερές καταπατήσεις της Ρωσίας από την άλλη.

Τέτοια είναι η γη της Επαγγελίας που οι Επτανήσιοι νομοθέτες βλέπουν από τον Πίσγκα των εδράνων της Συνέλευσής τους; τέτοια είναι τα φωτεινά όνειρα στα οποία επιδίδονται ακόμη και οι λογικοί και πρακτικοί Έλληνες. Υποστηρίζουν, και μάλιστα με μεγάλη αληθοφάνεια, ότι ήταν πολύ πιο απίθανο, σύμφωνα με τις πιθανότητες του ανθρώπινου υπολογισμού, οι εξεγερμένοι του 1821 να καταφέρουν ποτέ να ανακτήσουν την ανεξαρτησία τους, παρά ότι ολόκληρο το ελληνικό έθνος θα μπορούσε τώρα, κάποια μελλοντική ημέρα, να σχηματίσει ένα ισχυρό και ενωμένο κράτος. Αυτή η ευγενής Πρόνοια, θα έλεγαν, που παρακολουθεί τις τύχες της φυλής μας, θα ολοκληρώσει αργά ή γρήγορα το έργο που έχει ήδη αρχίσει. Πέρα από κάθε προσδοκία του ανθρώπου, έδωσε νεύρο στις καρδιές των λιγοστών στρατευμάτων των ορειβατών από την ήπειρο και των ψαράδων και των εμπόρων από τα νησιά, για να νικήσουν ή να εμποδίσουν για έξι ολόκληρα χρόνια τους τεράστιους στόλους και στρατούς του Ισλάμ. Στην πιο σκοτεινή ώρα της μοίρας μας, έστρεψε στο πλευρό μας τις καρδιές εκείνων των Χριστιανών πριγκίπων της Δύσης, των οποίων η αντίθεση και οι προσβολές μας φάνηκαν πιο επικίνδυνες και πιο ενοχλητικές από όλα τα όπλα των απίστων. Και ελπίζουμε και προσευχόμαστε ότι θα αποκαταστήσει, όταν αυτό της φανεί καλύτερο, στην ελευθερία, στον πολιτισμό και στην εθνική ενότητα, όλους όσους έχουν την ελληνική πίστη και μιλούν την ελληνική γλώσσα.

Και πάλι, υπάρχουν σίγουρα στα Ιόνια Νησιά κάποιοι έντιμοι λάτρες που θα προσέθεταν σε μια τέτοια γλώσσα, όταν απευθύνονται σε έναν Άγγλο, επιχειρήματα του εξής αποτελέσματος: Είμαστε βαθύτατα ευγνώμονες στον ηγεμόνα σας που ανέλαβε την προστασία της χώρας μας σε μια εποχή που το βασίλειο της Ελλάδας δεν υπήρχε ακόμη και που θα είχαμε πέσει στα χέρια των Τούρκων χωρίς τη φιλική και έντιμη μεταχείριση κάποιας μεγάλης ευρωπαϊκής δύναμης. Και αισθανόμαστε πόσο πολύ έχει βελτιωθεί η κατάστασή μας υπό την κυβέρνησή σας. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε πόσο μπροστά από τους γείτονές μας βρισκόμαστε σε όλα τα υλικά στοιχεία του πολιτισμού. Ακόμα δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τη φυσική και αξιέπαινη επιθυμία μας να ενωθούμε με τους δικούς μας αδελφούς, τώρα που ένα ελληνικό κράτος έχει ανεγερθεί και εγγυάται από τα τρία ισχυρότερα έθνη του κόσμου. Θα προτιμούσαμε να μας κυβερνούν ελλιπώς οι συμπατριώτες μας παρά να μας κυβερνούν καλά οι ξένοι. Η Αγγλία έχει ελάχιστο συμφέρον, είτε πολιτικά είτε εμπορικά, να διατηρήσει την κατοχή οποιουδήποτε από τα νησιά μας, εκτός από την Κέρκυρα. Πράγματι, τα νότια νησιά της είναι από πολλές απόψεις επιβαρυντικά γι' αυτήν*²², ας προσθέσει λοιπόν άλλη μία στις πολλές απαιτήσεις της για την ευγνωμοσύνη μας, επιτρέποντας την προσάρτησή τους στην Ελλάδα.

Το επτανησιακό ζήτημα είναι ευρύτερο και σημαντικότερο από ό,τι φαίνεται εκ πρώτης όψεως, καθώς είναι τόσο στενά συνδεδεμένο με τη μελλοντική μοίρα του Λεβάντε. Το μεγάλο ανατολίτικο ζήτημα είναι απλά το εξής: Πώς θα κοπεί η Ανατολή, αν η Τουρκία πέσει, όπως οι περισσότεροι πιστεύουν ότι πρέπει να είναι η τύχη της και σε όχι πολύ μακρινή περίοδο; Ποιες από τις επαρχίες της θα καταληφθούν από τη Ρωσία; Ποιες από την Αυστρία; Θα επιτεθεί η Γαλλία στη Συρία ή η Αγγλία στην Αίγυπτο; Πιστεύουμε ότι ο χρόνος δεν είναι πολύ απρόσιτος όταν ο πολιτισμός, προχωρώντας σταδιακά προς τα ανατολικά, θα επιτύχει μια αναίμακτη κατάκτηση σε αυτές τις ευρωπαϊκές επαρχίες, όπου η ωραιότερη χώρα στο πιο

*Περίπου 1.200 Άγγλοι στρατιώτες είναι διασκορπισμένοι σε διμοιρίες στην Κεφαλονιά, την Ιθάκη, τη Ζάκυνθο, τη Σάντα Μαύρα και τα Κύθηρα. Η δαπάνη αυτής της δύναμης για τη Μεγάλη Βρετανία, συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων, των μεταφορών και των απαραίτητων ιατρικών και πυρομαχικών εγκαταστάσεων, δεν υπολείπεται των 50.000 ευρώ ετησίως. Ούτε μπορεί να μειωθεί με ασφάλεια, ακόμη και σε καιρό ειρήνης. Από την άλλη πλευρά, τα στρατεύματα σε αυτά τα νησιά προετοιμάζονται για να υπηρετήσουν στην Ινδία ή στις τροπικές περιοχές. Για την Κέρκυρα, 2000 άνδρες επαρκούν σε καιρό ειρήνης. Οι Παξοί απαιτούν μόνο μία διμοιρία υπολοχαγού.

ευχάριστο κλίμα του κόσμου έχει εδώ και καιρό, κάτω από τον βάρβαρο δεσποτισμό των Τούρκων, σπαταληθεί περισσότερο από την ειρήνη, όσο άλλες χώρες έχουν σπαταληθεί από τον πόλεμο — όπου η επιστήμη είναι άγνωστη — όπου οι τέχνες και οι βιοτεχνίες μαραζώνουν — όπου η γεωργία παρακμάζει — όπου το ίδιο το ανθρώπινο γένος φθίνει. Ακόμη και μετά από μια κατοχή 400 ετών, οι πραγματικοί Οθωμανοί, δηλαδή οι απόγονοι των αρχικών εισβολέων, εξακολουθούν να είναι λίγο περισσότερο από το να στρατοπεδεύουν στις ευρωπαϊκές τους κατακτήσεις. Οι προφητείες και τα προαισθήματα είναι διάχυτα μεταξύ τους ότι η φυλή τους θα οδηγηθεί μια μέρα πίσω στον Βόσπορο, όπως οι Μαυριτανοί της Ισπανίας στα Στενά του Γιβραλτάρ; και οι ευσεβείς Τούρκοι αγωνιούν να ταφούν τα λείψανά τους στο τεράστιο νεκροταφείο του Σκουτάρι, το ασιατικό προάστιο της Κωνσταντινούπολης, ώστε οι τάφοι τους να αποφύγουν τη βεβήλωση από χριστιανικά χέρια. Οι Μωαμεθανοί της Αλβανίας, της Βοσνίας και των άλλων τουρκικών επαρχιών της Ευρώπης δεν αποτελούν το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού και είναι κυρίως απόγονοι ανθρώπων που αποστάτησαν από τον χριστιανισμό για κοσμικά οφέλη ή για να αποφύγουν τον διωγμό. Η νέα θρησκεία τους κάθεται πολύ χαλαρά επάνω τους; είναι πολύ επιρρεπείς στο να συγχέουν μεταξύ τους χριστιανικά και μουσουλμανικά ήθη και έθιμα;*²³ και είναι ως επί το πλείστον αρκετά έτοιμοι, σε μια αλλαγή των πολιτικών τους συνθηκών, να επιστρέψουν δηλαδή στο αρχαίο τους δόγμα. Αν λοιπόν το φθαρμένο και παράτολμο οικοδόμημα της τουρκικής κυριαρχίας κατέρρεε, είναι πιθανό ότι μια ελληνική αυτοκρατορία θα μπορούσε να αναδυθεί από τα ερείπια του με την κοινή συναίνεση των Μεγάλων Δυνάμεων της Δύσης και από την αδυναμία τους να συμφωνήσουν σε κάποιο κοινό σχέδιο διαχωρισμού. Δύσκολα μπορεί να φανταστεί κανείς ένα πιο ενδιαφέρον πείραμα; αλλά μια απόπειρα να επισπευτεί θα αποδεικνυόταν καταστροφική για τους ίδιους τους Έλληνες.

*Ταξιδεύοντας στην Αλβανία, συχνά συναντήσαμε αγρότες που δήλωναν ότι ανήκουν στην κυρίαρχη πίστη (δηλαδή τον χριστιανισμό), αλλά αγνοούσαν σχεδόν εντελώς τις εντολές της, και μάλιστα έφεραν ένα χριστιανικό και ένα μωαμεθανικό όνομα. Αυτοαποκαλούνταν, για παράδειγμα, Μωάμεθ Αθανάσιος ή Δημήτριος Αχμέτ. Επιπλέον, δεν αποτελεί σπάνιο γεγονός οι γάμοι μεταξύ ατόμων αντικρουόμενων δογμάτων, καθώς και οι δύο σύζυγοι τηρούν τα δικά τους δόγματα. Σε ένα αλβανικό εξοχικό σπίτι είδαμε τη χριστιανή σύζυγο να μαγειρεύει στο ίδιο πιάτο το οικογενειακό δείπνο, το οποίο αποτελείται κατά το ήμισυ από κατσίκισια σάρκα και κατά το ήμισυ από χοιρινό κρέας. Αυτή και τα παιδιά της έτρωγαν και τα δύο αδιακρίτως, ενώ ο μουσουλμάνος σύζυγος “ψαχούλευε” στο μπολ για κομμάτια κατσίκας, αποφεύγοντας το απαγορευμένο χοιρινό, τουλάχιστον παρουσία ξένου.

Στις προηγούμενες σελίδες παρουσιάσαμε όσο πιο δίκαια και ξεκάθαρα μπορούσαμε, την ακριβή κατάσταση του πολιτικού αισθήματος μεταξύ των Ιόνιων αυτή τη στιγμή. Θα συνοψίσουμε το σύνολο σε λίγες λέξεις. Από κοινού με όλα τα άλλα μέλη της ελληνικής φυλής, οι Επτανήσιοι γενικά τρέφουν μια θερμή, αλλά αόριστη και απροσδιόριστη προσδοκία ότι μια μέρα θα αποτελέσουν τμήμα μιας ελληνικής αυτοκρατορίας, η οποία θα προκύψει από τα ερείπια της Τουρκίας. Αλλά εκείνοι ανάμεσά τους που τώρα αγωνίζονται για την άμεση προσάρτηση των νησιών τους στο βασίλειο της Ελλάδας, είναι είτε νεαροί και θερμόαιμοι γεμάτοι ενθουσιασμό, είτε ανήσυχοι τυχοδιώκτες, χρεοκοπημένοι σε περιουσία και χαρακτήρα, που έχουν να ελπίζουν τα πάντα και να μην έχουν να χάσουν τίποτα από οποιαδήποτε βίαιη αλλαγή, είτε αδαείς αγρότες που έχουν παραπλανηθεί από τους δημαγωγούς για τους δικούς τους ιδιοτελείς σκοπούς, με οράματα υλικών πλεονεκτημάτων που θα αποκομίσουν από την απομάκρυνση της βρετανικής κυβέρνησης. Είμαστε πεπεισμένοι ότι κανένας από τους μεγάλους γαιοκτήμονες ή άλλους ισχυρούς ανθρώπους στην Κέρκυρα, και πολύ λίγοι από αυτή την κατηγορία ακόμη και στα νότια νησιά, δεν επιθυμούν πραγματικά την απόσυρση της αγγλικής προστασίας, μέχρις ότου η Ελλάδα γίνει πιο εύρυθμη και πιο πολιτισμένη. Αυτή, τουλάχιστον, είναι η στάση που κρατούν στους Άγγλους που κατέχουν υψηλά αξιώματα ανάμεσά τους, αν και δεν είναι τόσο σαφείς προς τους ίδιους τους συμπατριώτες τους. Δείτε τη γλώσσα που απηύθυνε στον σερ Η. Γουάρντ τον Ιούλιο του 1849, ο γέρο Κόμης Ρόμα της Ζακύνθου, ο οποίος του είπε ότι αν μπορούσε να πιστέψει ότι η Βασίλισσα είχε την πρόθεση να παραχωρήσει τα νησιά στην Ελλάδα, θα πήγαινε ο ίδιος στο Λονδίνο, παρά τα ογδόντα του χρόνια, για να καταθέσει τη διαμαρτυρία του ενάντια σε ένα τέτοιο βήμα στους πρόποδες του θρόνου της Αυτού Μεγαλειότητάς της.*²⁴ Δείτε τα αισθήματα του γιου του Κόμη Ρόμα, τωρινού Προέδρου της Συνέλευσης, όπως εκφράζονται στη διαμαρτυρία του κατά των Ριζοσπαστών Βουλευτών, την οποία έχουμε ήδη παραθέσει εκτενώς. Είναι γεγονός ότι η κάθε χώρα είναι ουσιαστικά Συντηρητική και βλέπει με ανησυχία όλες τις βίαιες πολιτικές αλλαγές. Όλοι οι Ιόνιοι που έχουν πολλά να χάσουν, δεν μπορούν να μην έχουν επίγνωση των δεινών που μπορεί να τους περιμένουν, αν παραδοθούν σε ένα τόσο φτωχό, τόσο αδύναμο και τόσο ασταθές κράτος, όπως είναι η Ελλάδα σήμερα. Και συμφωνούμε πλήρως με τον σερ Τσαρλς Ναπιέρ, ο οποίος υποστηρίζει εκτενώς

*Βλ. το έγγραφο του σερ Η. Γουάρντ προς τον Ερλ Γκρέι, με ημερομηνία 9 Ιουλίου 1849.

και με μεγάλη δύναμη ότι θα ήταν άδικο για την Αγγλία να εγκαταλείψει έστω και το ελάχιστο από τα νησιά που της εμπιστεύτηκαν πανηγυρικά οι Μεγάλες Δυνάμεις της Ευρώπης, όσο η ανώτερη τάξη των κατοίκων της συνεχίζει να επιθυμεί την προστασία της.*²⁵

Μακάρι να μπορούσαμε να δούμε οποιαδήποτε μέθοδο με την οποία η Αγγλία θα μπορούσε, με τιμή και δικαιοσύνη, να παραδώσει τα πραγματικά ελληνικά νησιά στην Ελλάδα, κατά μήκος των ακτών της οποίας βρίσκονται, και να ενσωματώσει στη Βρετανική Αυτοκρατορία, όπως η Μάλτα και το Γιβραλτάρ, τη μισή βενετσιάνικη, μισή αλβανική Κέρκυρα. Η Τουρκία θα είχε το δικαίωμα να διαμαρτυρηθεί για την εγκαθίδρυση της ελληνικής προπαγάνδας σε ένα νησί που βρίσκεται σε απόσταση βολής από μια ήδη δυσανεσμένη επαρχία της. Αλλά η ένωση με την Ελλάδα ενός πληθυσμού 150.000 ψυχών, διασκορπισμένου σε έναν αριθμό νησιών απομακρυσμένων από την κυριαρχία της, — αν και θα μπορούσε πιθανώς να προκαλέσει μεγάλη αναστάτωση μεταξύ των χριστιανών υπηκόων της, — δεν θα επηρέαζε τόσο ζωτικά τα συμφέροντά της. Η Κέρκυρα, αν προσαρτηθεί στην Ελλάδα, θα πρέπει να μετατραπεί αμέσως από μια ασήμαντη επαρχιακή πόλη σε έδρα της Κυβέρνησης και αρχηγείο μιας μεγάλης φρουράς, η οποία ξοδεύει σε αυτή ετησίως τουλάχιστον 100.000 αγγλικές λίρες. Φυσικά, ο μικρός βράχος των Παξών, ο οποίος έχει περιφέρεια μόλις δώδεκα μίλια και πληθυσμό μόλις 5.000 ψυχές, πρέπει πάντα να ακολουθεί την τύχη του μεγαλύτερου γείτονά του, από τον οποίο απέχει μόλις οκτώ μίλια και του οποίου αποτελεί φυσική εξάρτηση, όπως τα νησάκια Φάνο και Μερλέρα στις βόρειες ακτές του, ή όπως το Γκόζο και ο Κομίνιο αποτελούν φυσικές εξαρτήσεις της Μάλτας.

Αν μια τέτοια ολοκλήρωση, όπως αυτή στην οποία αναφερόμαστε, βρισκόταν εντός των ορίων του εφικτού, θα έσωζε τη Μεγάλη Βρετανία από κάθε πολιτική αμηχανία και θα προσέφερε μια πραγματική ευλογία στους Κερκυραίους, επιτρέποντάς τους να έχουν όλα τα προνόμια των Βρετανών υπηκόων, ενώ η χώρα

†"Ιόνια Νησιά" του Ναπιέρ, σελ. 18-23. Πρέπει να λάβουμε υπόψιν μας ότι ένα μεγάλο μέρος αυτού του έργου είναι πλέον ξεπερασμένο. Για παράδειγμα, δεν θα ήταν πλέον ασφαλές να συγκροτηθούν συντάγματα για να υπηρετήσουν στα δικά τους νησιά, όπως συνιστά ο σερ Τσαρλς Ναπιέρ. Επιπλέον, η προσωπική του εχθρότητα κατά του Sir Φρέντερικ Άνταμ τον οδήγησε σε μεγάλη αδικία κατά του ικανού αυτού αξιωματικού.

τους θα εμπλουτιζόταν από τους Άγγλους καπιταλιστές και εποίκους που σε μια τέτοια περίπτωση θα έκαναν το σπίτι τους στις ακτές της Αδριατικής, στο πιο όμορφο και ενδιαφέρον νησί, στην πιο λαμπρή θάλασσα και κάτω από τον πιο απαλό ουρανό. Αλλά η Αγγλία πρέπει να ασχοληθεί με τα Επτάνησα ως σύνολο, διαφορετικά δεν έχει κανένα δικαίωμα να ασχοληθεί καθόλου με αυτά. Ούτε φαίνεται πιθανό, τουλάχιστον όσο διαρκεί το παρόν τους πνεύμα, ότι οι Μεγάλες Δυνάμεις, που ήταν συμβαλλόμενα μέρη μαζί της στη Συνθήκη των Παρισίων, θα συναινέσουν στο να μετατρέψει σε κυριαρχία το Προτεκτοράτο της Κέρκυρας, — ακόμη και αν η διάκριση είναι περισσότερο τεχνική παρά πραγματική. Εξάλλου, καθώς η Κέρκυρα θεωρείται παγκοσμίως σημαντική ως στρατιωτική θέση, επειδή κατέχει τα κλειδιά της Αδριατικής και επειδή διαθέτει ένα από τα ισχυρότερα φρούρια στον κόσμο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο σερ Τσαρλς Ναπιέρ, στο έργο του που ήδη αναφέρθηκε, θεωρεί την Κεφα-Ιόνια επίσης πολύτιμη κτήση, λόγω του εξαιρετικού λιμανιού της και της θέσης της στην είσοδο του Κορινθιακού κόλπου, με τον οποίο — και ιδιαίτερα με την Πάτρα και τη Βοστίτσα — οι έμποροί μας διεξάγουν αρκετά εκτεταμένο εμπόριο. Η ψύχραιμη, υπολογιστική ιδιοφυΐα της Μεγάλης Βρετανίας θα ζυγίζει πάντοτε με προσεκτική ανησυχία όλα τα ζητήματα που επηρεάζουν το εμπόριό της.

Έχουμε ήδη επισημάνει ποια θα τολμούσαμε να προτείνουμε ως την καλύτερη πολιτική οργάνωση για τα Ιόνια Νησιά, με την προϋπόθεση ότι όλα θα πρέπει να παραμείνουν για αόριστο χρονικό διάστημα υπό την αγγλική προστασία. Στις συναλλαγές τους με το λαό, οι Άγγλοι πολιτικοί θα πρέπει να είναι ευθύβολοι, να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια και να δείχνουν την ισχυρότερη διάθεση να προωθήσουν όλες τις μεμπτές βελτιώσεις, αλλά ταυτόχρονα να συμπεριφέρονται με σταθερότητα και αποφασιστικότητα, στηριζόμενοι για όλη την υπεράσπισή τους στη δικαιοσύνη των απόψεών τους και την ορθότητα των διαδικασιών τους και να μην ακούνε καθόλου ψέματα, βιαιότητες και κραυγές. Πρέπει να θυμούνται ότι το να προσπαθούν να συμφιλιώσουν πολιτικούς αντιπάλους που δεν πρόκειται να συμφιλιωθούν με καμία παραχώρηση που ένας Λόρδος Ύπατος Αρμοστής έχει την εξουσία να κάνει, είναι απλώς μια πριμοδότηση της αναταραχής. Θα πρέπει επίσης να επιδείξουν αποφασιστικότητα στο να ασκήσουν τις εξουσίες που έχουν ανατεθεί στην Αγγλία από τη Συνθήκη των Παρισίων, χωρίς αναφορά στις άλλες συμβαλλόμενες Δυνάμεις, οι οποίες μάλιστα έχουν παραιτηθεί ρητά από κάθε δικαίωμα παρέμβασης.

Πάνω απ' όλα, ας μην υποπέσει η Κυβέρνηση στο εσωτερικό της, στο μοιραίο λάθος του να φανταστεί ότι ένα Προστατευόμενο Κράτος, όπως είναι τώρα τα Ιόνια Νησιά, μπορεί να κυβερνηθεί με τις ίδιες αρχές όπως μια βρετανική αποικία ή άλλο αναπόσπαστο τμήμα της Αυτοκρατορίας. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν δύο σημεία που δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε όταν έχουμε να κάνουμε με ένα μεγάλο μέρος αυτού του λαού. 1. Ότι μισούν την αγγλική κυβέρνηση. 2. Ότι τη φοβούνται. Μόνο με την επεξεργασία του δεύτερου αισθήματος μπορούν να εξουδετερωθούν τα αποτελέσματα του πρώτου. Μια ξένη κυβέρνηση δεν μπορεί ποτέ να επιδιώξει να αγαπηθεί χωρίς να θέσει πρώτα τον εαυτό της σε κατάσταση σεβασμού.

Πρέπει να ολοκληρώσουμε ένα άρθρο, το οποίο έχει πάρει μεγαλύτερη έκταση από ό,τι θα θέλαμε. Θα είμαστε πράγματι υπερήφανοι και ευτυχείς αν οι όποιοι κόποι μας, τώρα ή στο μέλλον, μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμοι σε οποιοδήποτε μέρος της ελληνικής φυλής, διαδίδοντας στην Αγγλία ακριβείς πληροφορίες για την παρούσα κατάσταση και τον χαρακτήρα της. Έχουν παραποιηθεί πολύ, εν μέρει λόγω άγνοιας, εν μέρει λόγω προκατάληψης. Οι κλασικοί περιηγητές ήταν αρκετά έτοιμοι να κοιτάζουν με ψυχρή περιφρόνηση την στενάχωρη κατάσταση ενός λαού, για τους προγόνους του οποίου δηλώνουν ακόμη και υπερβολικό σεβασμό: — οι ξένοι που κατοικούν ανάμεσά τους ήταν πολύ πρόθυμοι να κατηγορήσουν για κάθε ευτέλεια και κάθε ελάττωμα τους γιους εκείνων των πατέρων που δίδαξαν την τιμή και την αρετή στον αρχαίο κόσμο.

Χωρίς αμφιβολία, ο ελληνικός χαρακτήρας έχει υποφέρει πολύ από τους αιώνες της δουλείας. Όλα τα ελαττώματα που γεννά η τυραννία, — τα ελεεινά ελαττώματα που γεννά σε εκείνους που τρέμουν κάτω από αυτήν, — τα άγρια ελαττώματα που γεννά σε εκείνους που αγωνίζονται εναντίον της, — έχουν κατά καιρούς επιδειχθεί από τους Έλληνες στη σύγχρονη εποχή. Η γενναιότητα που κέρδισε παλαιότερα τη μεγάλη μάχη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, που έσωσε τη Δύση και κατέκτησε την Ανατολή, — συχνά επιδείχθηκε με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο από πειρατές και ληστές. Η ευφυΐα, που παλαιότερα ήταν τόσο εμφανής στην ευγλωττία, στην ποίηση, στη φιλοσοφία, στις καλές τέχνες, σε κάθε τομέα της φυσικής και ηθικής επιστήμης, συχνά βρέθηκε να έχει βυθιστεί σε μια δειλή και δουλική πονηριά. Παρόλα αυτά, το να επαναλαμβάνουμε — όπως επαναλαμβάνουν συχνά οι ξένοι στο Λεβάντε — ότι αυτοί οι αληθοφανείς βάρβαροι, οι Τούρκοι, έχουν

περισσότερη τιμή και εντιμότητα από τους Έλληνες, δεν είναι παρά ένας αμυδρός έπαινος. Ποτέ δεν είχαν την ίδια ανάγκη, ή τουλάχιστον τον ίδιο οδυνηρό πειρασμό, να ασκήσουν απάτη και ψεύδος. Ποια άλλα όπλα εναντίον των Λατίνων και των Μουσουλμάνων καταπιεστών τους είχαν μείνει για πολλούς αιώνες στους δυστυχείς Έλληνες.

Δεν ζηλεύουμε ούτε το κεφάλι ούτε την καρδιά του ανθρώπου που μπορεί να ταξιδέψει από τις Θερμοπύλες στη Σπάρτη και από τη Σπάρτη στην Κέρκυρα και να πει ότι όλα είναι άγωνα, ή που αναζητά πάντα στίγματα στα λαμπερά μάτια της Ελλάδος. Εμείς από την πλευρά μας αγαπάμε την πατρίδα και τη φυλή μας. Παρά τα πολλά ελαττώματά τους, φέρνουμε στο νου μας τις συμφορές τους και το αίμα που υπάρχει μέσα τους, και εξακολουθούμε να αγαπάμε τους Έλληνες. Οι πρόγονοί τους ήταν η πνευματική αριστοκρατία της ανθρωπότητας. Σε αυτούς μπορούν να αποδοθούν οι απαρχές κάθε πνευματικής καλλιέργειας και όλων των ελεύθερων πολιτικών θεσμών. Ο ίδιος ο χριστιανισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την ελληνική γλώσσα. Κανένα άλλο έθνος δεν μπορεί ποτέ να κάνει για το ανθρώπινο γένος ό,τι έκαναν οι Έλληνες. Έχει ειπωθεί για τον Νεύτωνα ότι ήταν ένας τυχερός άνθρωπος, διότι έπρεπε να ανακαλύψει μόνο ένα σύστημα του σύμπαντος. Μπορούμε, με τον ίδιο τρόπο, να πούμε για τους Έλληνες ότι ήταν ένας τυχερός λαός, διότι έκαναν το ένα μεγάλο βήμα από τη στάσιμη στην προοδευτική μορφή της κοινωνίας: η πρόοδος από το σκοτάδι της ασιατικής βαρβαρότητας στο φως του ευρωπαϊκού πολιτισμού μπορούσε να γίνει μόνο μία φορά. Ο Λόρδος Μπέικον είναι "Il Gran Maestro di color che sanno"²⁶ στον σύγχρονο, όπως είπε ο Δάντης για τον Αριστοτέλη στον αρχαίο κόσμο, και έχει γράψει έτσι για τους Έλληνες: — Scientiæ, quas habemus, fere a Græcis fluxerunt. Quæ enim scriptores Romani, aut Arabes, aut recentiores addiderunt, non multa aut magni momenti sunt; et qualiacunque sint, fundata sunt super basim eorum quæ inventa sunt a Græcis.” — Novum Organum, I. 71.

ΤΕΛΟΣ.

²⁶ «Ο Μεγάλος Δάσκαλος εκείνων που γνωρίζουν»

Σχολιασμός

Ο σχολιασμός της παρούσας εργασίας βασίζεται σε δύο βασικά σκέλη: **α)** έναν μεταφρασιολογικό σχολιασμό της εργασίας, **β)** μια σύντομη ιστορική αναδρομή των Επτανήσων από την Αγγλοκρατία έως την Ένωση με την Ελλάδα. Τέλος, παρατίθενται κάποια συμπεράσματα ως επίλογος της εργασίας, τα οποία απορρέουν από την όλη μεταφραστική διαδικασία του πρωτοτύπου.

Το απόσπασμα που επιλέχθηκε προς μετάφραση απαντάται στο χειρόγραφο στο 17ο φύλλο του πρωτοτύπου από την μπροστά πλευρά του, από την 2^η στήλη, και φτάνει μέχρι το τέλος του 22ου φύλλου επίσης στην πίσω πλευρά του.

Ι) Μεταφρασιολογικός σχολιασμός

Σύμφωνα με τον Βρετανό γλωσσολόγο και μελετητή της μετάφρασης Τζέρεμι Μάνντεϊ (Jeremy Munday, 1960 –) ο όρος μετάφραση μπορεί να ενέχει αρκετές σημασίες. Ο ίδιος, στο βιβλίο του με τίτλο: «Μεταφραστικές σπουδές – Θεωρίες και εφαρμογές»²⁷ αναφέρεται από το πρώτο κιάλας κεφάλαιο του στην κατηγοριοποίηση της διαδικασίας της μετάφρασης από τον ρωσοαμερικανό δομιστή Ρομάν Γιάκομπσον (Roman Jakobson, 1896 – 1982) σε 3 υποκατηγορίες²⁸: **α)** την ενδογλωσσική μετάφραση ή «αναδιατύπωση», **β)** τη διαγλωσσική μετάφραση ή «μετάφραση καθαυτή» και **γ)** τη διασημειολογική μετάφραση ή «μετάλλαξη». Η ενδογλωσσική μετάφραση επιτελείται όταν, για παράδειγμα, αναδιατυπώνεται μία έκφραση ή ένα κείμενο στην ίδια γλώσσα, ως επεξήγηση ή διασάφηση. Η διαγλωσσική μετάφραση αναφέρεται στη διαδικασία της μετάφρασης ανάμεσα σε δύο γλώσσες κατά την οποία ο μεταφραστής μετατρέπει το αρχικό γραπτό κείμενο (το κείμενο – πηγή ή ΚΠ) που βρίσκεται σε μία αρχική φυσική γλώσσα (τη γλώσσα – πηγή ή ΓΠ) σε ένα γραπτό κείμενο (το κείμενο – στόχο ή ΚΣ) σε μία άλλη φυσική γλώσσα (τη γλώσσα – στόχο ή ΓΣ). Τέλος, η διασημειολογική μετάφραση πραγματοποιείται όταν ένα γραπτό κείμενο μεταγράφεται παραδείγματος χάριν σε

²⁷ Munday J. (Δεκέμβριος 2004), *Μεταφραστικές σπουδές - Θεωρίες και εφαρμογές*, (μτφ. Φιλιππάτου Άγγελου), Αθήνα, METAIXMIO, σ.24

²⁸ Jakobson R. (1959 / 2000), *On linguistic aspects of translation*, σ.114

ένα μουσικό κομμάτι ή έναν ζωγραφικό πίνακα. Στην παρούσα εργασία επιτελέστηκε η διαγλωσσική μετάφραση καθώς το αρχικό κείμενο (ΚΠ) που ήταν γραμμένο στα αγγλικά (ΓΠ) μετατράπηκε σε ένα γραπτό κείμενο (ΚΣ) στα ελληνικά (ΓΣ).

Όσον αφορά τη μεταφραστική του προσέγγιση, το πρώτο βήμα προσωπικής εργασίας που κρίθηκε απαραίτητο να γίνει ήταν η μετατροπή του υλικού από χειρόγραφο σε ψηφιακή μορφή με προσωπική δακτυλογράφηση σε Word αρχείο. Δεδομένου ότι πρόκειται για ένα κείμενο που γράφτηκε το 1851, και πέρα από τον πυκνογραμμένο καλλιγραφικό χαρακτήρα του συγγραφέα, ο βαθμός αναγνωστικής δυσκολίας ήταν αρκετά υψηλός, καθώς υπήρχαν φθορές σε συγκεκριμένα σημεία (πιθανότατα από σκώρο), λεκέδες από το μελάνι, μη αναγνώσιμες λέξεις ή ακόμη και άγνωστες λέξεις που δεν χρησιμοποιούνται πια στην σύγχρονη αγγλική γλώσσα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν λέξεις όπως *Rizospastæ* αντί για *radical* (“After the retirement of their colleagues, the eleven Deputies, who form the party of the *Rizospastæ*, signed their proposed decree, which they have since published.” / Βλ. σελ. 10 της παρούσης), *Corcyræans* αντί για *Corfuotes*, (αν και εντοπίζεται και αυτή η λέξη στο κείμενο) [“In fact, the *Corfuotes* of the present day are little more ancient *Corcyræans* than the Englishmen of the present day are Ancient Britons.” / Βλ. σελ. 17 της παρούσης] και *Corcyra* (αρχαία ονομασία για το νησί της Κέρκυρας) [“We envy neither the head nor the heart of the man who can travel from Thermopylæ to Sparta, and from Sparta to *Corcyra*, and say that all is barren, or who is ever seeking for moths in the bright eyes of Hellas.” / Βλ. σελ. 26 της παρούσης].

Έντονη επίσης θεωρείται και η παρουσία των βρετανικών αγγλικών στο κείμενο καθώς το πρωτότυπο κείμενο είναι γραμμένο σε μία πιο αρχαϊζουσα μορφή αγγλικής. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι λέξεις: *seemeth* (“And we hope and pray that it will, when it *seemeth* best to itself, restore to liberty, to civilization, and to national unity, all who hold the Greek faith and speak the Greek tongue.” / Βλ. σελ. 20 της παρούσης), *honourable* (“We are deeply grateful to your Sovereign for undertaking the protection of our country at a time when the kingdom of Greece did not yet exist, and when we should have fallen into the hands of the Turks without the friendly and *honourable* countenance of some great European power.” / Βλ. σελ. 20 της παρούσης), *laboured* (“But, within the last two years, they have been awakened by the fierce agitation of a few demagogues, who have artfully

laboured to excite them to the highest pitch of enthusiasm.” / Βλ. σελ. 18 της παρούσης), *splendour* (“The past glories of Greece, and bright prophecies of future fame and *splendour* yet awaiting the united people, have become themes familiar not only to the scholar in his closet, but which tingle in the ears of the shepherd on the mountain side, of the vine-dresser among his grapes, of the tradesman behind his counter, of the mariner on the Ionian sea.” / Βλ. σελ. 18 της παρούσης), *endeavour* (“By every means which their sharp wits can invent, by every argument, fair and unfair, consistent and inconsistent, they will *endeavour* to provoke and embarrass the English Government.” / Βλ. σελ. 15 της παρούσης), *travellers* (“We appeal for their testimony to the truth of our assertions, not merely to the official despatches of English Ministers and Consuls, but to the more independent evidence of all English merchants and *travellers* in the East.” / Βλ. σελ. 15 της παρούσης), και *practise* (“...like its Byzantine predecessor, but fresh with the vigour of youth, *practised* in the arts and arms of the west, and strong to withstand the onslaughts of Asiatic barbarisms on one side, and the silent, steady encroachments of Russia on the other.” / Βλ. σελ. 20 της παρούσης) οι οποίες πρόκειται για λέξεις που απαντώνται στα βρετανικά αγγλικά παρά στα αμερικάνικα.

Άλλη μία ιδιαιτερότητα στη μετάφραση του εν λόγω αποσπάσματος προκλήθηκε και από το γεγονός ύπαρξης φράσεων και γνωμικών και άλλων γλωσσών εκτός των αγγλικών (κύρια ΓΠ) όπως τα λατινικά, τα ιταλικά και τα γαλλικά. Ενώ έγινε προσπάθεια μετάφρασης και από αυτές τις γλώσσες στη γλώσσα – στόχο (δηλαδή τα ελληνικά), δεν βρέθηκε για όλες η κατάλληλη απόδοση. Επιτυχώς μεταφράστηκαν οι φράσεις: “*Il Gran Maestro di color che sanno*” (Βλ. σελ. 26 της παρούσης) από τα ιταλικά που αποδόθηκε στα ελληνικά ως «Ο Μεγάλος Δάσκαλος εκείνων που γνωρίζουν» (Βλ. υποσημείωση 26) και η λατινική φράση “*Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis.*” (Βλ. σελ. 13 της παρούσης) που αποδόθηκε στα ελληνικά ως «Οι νόμοι δεν διαμορφώθηκαν γι’ αυτόν: διεκδικεί τα πάντα με τη δύναμη των όπλων.» (Βλ. υποσημείωση 15). Για τη γαλλική φράση *charte octroyée* και τα λατινικά γνωμικά “*Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu? Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.*” και “*Scientiæ, quas habemus, fere a Græcis fluxerunt. Quæ enim scriptores Romani, aut Arabes, aut recentiores addiderunt, non multa aut magni momenti sunt; et qualiacunque sint, fundata sunt super basim eorum quæ inventa sunt a Græcis.*” — *Novum Organum, I.*” (Βλ. σελ. 29 της παρούσης) δεν εντοπίστηκε

κάποια αντίστοιχη ελληνική μετάφραση ενώ για τα λόγια του Ρωμαίου ποιητή Οράτιου που αναφέρονται στο ως προς μετάφραση απόσπασμα: “*Nos numeros sumus, et fruges consumere nati, Sponsi Penelopæ, nebulones, Alcinoique In cute curanda plus ægno operata juvenus.*” (Βλ. σελ. 19 της παρούσης) εντοπίστηκε αγγλική μετάφραση μετά από εκτενή έρευνα στο διαδίκτυο («*We are just numbers, born to squander the fruits [of the earth], worthless [would-be] suitors of Penelope, and youth [full followers] of Alcinous, too much occupied with taking care of appearance....*»)²⁹.

Τα τοπωνύμια και τα κύρια ονόματα σε περίπτωση που δεν υπήρχε κάποια αντίστοιχη λέξη για αυτά στα ελληνικά μεταγράφηκαν σχεδόν αυτολεξεί στη γλώσσα στόχο σύμφωνα με τους κανόνες απλοποίησης, όπως για παράδειγμα, η *Αγία Μάουρα* (*Santa Maura*) που είναι η αρχαία ονομασία της Λευκάδας και τα νησιά της Μάλτας *Γκόζο και Κομίνο* (*Gozo and Comino*). Σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε η ελληνική ονομασία τους έπειτα από εκτεταμένη έρευνα στο διαδίκτυο (όπως για παράδειγμα το όνομα του *Thomas Maitland* στα ελληνικά αποδίδεται ως *Θωμάς Μαίτλαντ*)³⁰

Σε μερικά σημεία του κειμένου στόχου κρίθηκε επίσης απαραίτητη η περιφραστική απόδοση μερικών λέξεων όπως και η ουσιαστικοποίηση ρημάτων ή και το αντίστροφο (δηλαδή η ρηματοποίηση ουσιαστικών), ώστε να αποδίδουν αφενός το νόημα του πρωτοτύπου καλύτερα και με μεγαλύτερη σαφήνεια και αφετέρου να είναι εναρμονισμένες με τις προτάσεις του μεταφράσματος και να βγάζουν νόημα στο ελληνικό κείμενο.

1.1.) Το είδος του κειμένου

Σύμφωνα με τη σπουδαία Γερμανίδα γλωσσολόγο και μεταφράστρια Καταρίνα Ράις (Katharina Reiß, 1923-2018) και την κατηγοριοποίηση της στα είδη

²⁹ **Textkit Greek and Latin Forums - A Classical Language Learning Forum.** *Horace, Epistles, vol. 1, no.2* Ανακτήθηκε από: <https://www.textkit.com/greek-latin-forum/viewtopic.php?t=66266> (ημερομηνία προσπέλασης: 28/04/2024)

³⁰ **Corfu TV News.** *Το Μνημείο Μαίτλαντ στην Κέρκυρα και η ιστορία του.* Ανακτήθηκε από: <https://corfutvnews.gr/to-mnimeio-maitlant-stin-kerkyra-kai-i-istoria-tou/> (ημερομηνία προσπέλασης: 29/04/2024)

των κειμένων μέσω της αρχής των τριών λειτουργιών της γλώσσας (**πληροφοριακό, εκφραστικό και λειτουργικό** / Munday J., *Μεταφραστικές σπουδές - Θεωρίες και εφαρμογές*, σελ. 124) το παρόν κείμενο πρόκειται καθαρά για ένα πληροφοριακό κείμενο καθώς *μεταδίδει δεδομένα* (τα γεγονότα της εποχής), *πληροφορίες* (σχετικά με τη ζωή των Ιόνιων εκείνη την εποχή κατά τη Βρετανική κυριαρχία), και *απόψεις* (του συγγραφέα σχετικά με τους κατοίκους των νησιών και τη διακυβέρνηση από πλευράς Μ. Βρετανίας). Η εστίαση του κειμένου έγκειται στο περιεχόμενο του ΚΠ και ο λόγος είναι απλός και πεζός. Στο ΚΣ έγινε προσπάθεια να μεταδοθεί όσο πιο πιστά γίνεται το νόημα του πρωτοτύπου και το εννοιολογικό περιεχόμενο χωρίς παρανοήσεις και διφορούμενα νοήματα καθώς μεταφέρονται όλα τα προαναφερθέντα από τη ΓΠ στη ΓΣ. Έτσι, δεδομένου το ότι η μετάφραση του είναι εστιασμένη στο περιεχόμενο, επιδιώκεται η διατήρηση της *σημασιολογικής ισοδυναμίας*.

1.2.) Το μοντέλο της μεταφραστικής δράσης

Η διαγλωσσική μετάφραση περιγράφεται ως «μεταφραστική δράση από ένα κείμενο – πηγή σε ένα κείμενο – στόχο» και ως επικοινωνιακή διαδικασία η οποία περιλαμβάνει ένα **σύνολο ρόλων και συμμετεχόντων** (Holz-Mänttari J., *Translatorisches Handeln. Theorie und Methode.*, σελ. 109 – 111). Στο μοντέλο της μεταφραστικής δράσης έχει αναφερθεί η Γερμανικής καταγωγής Φιλανδή μεταφράστρια Γιούστα Χολτζ – Μενντέρι (Justa Holz-Mänttari, 1936 –) όπου αυτό υιοθετεί έννοιες της θεωρίας της επικοινωνίας και της θεωρίας της δράσης. Καθένας από τους συμμετάσχοντες στη λεγόμενη *επικοινωνιακή διαδικασία* έχει τους δικούς του πρωταρχικούς και δευτερεύοντες στόχους. Στο κείμενο που επιλέχθηκε ως προς μετάφραση για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας απαντώνται οι εξής:

- ο **εντολέας**: Ο επόπτης καθηγητής της παρούσας ΠΜΣ που ανέθεσε την ιδέα της φύσης της εργασίας και του κειμένου – πηγή (στην προκειμένη περίπτωση η επίκουρη καθηγήτρια του ΤΞΓΜΔ, κα. Αλεξάκη)
- ο **δημιουργός του ΚΠ**: ο συγγραφέας του πρωτοτύπου κειμένου [στην προκειμένη περίπτωση ο Τζορτζ Φέργκιουσον Μπόουεν (George Ferguson Bowen), πρώην Γενικός Κυβερνήτης της Νέας Ζηλανδίας και διοικητής αποικιών]

- ο **δημιουργός του ΚΣ**: ο μεταφραστής (στην προκειμένη περίπτωση η φοιτήτρια του ΠΜΣ “Επιστήμη της Μετάφρασης” του ΤΞΓΜΔ, Σπυριδώνου Νεκταρία)
- ο **δέκτης του ΚΣ**: τα άτομα που θα διαβάσουν και θα μελετήσουν την παρούσα εργασία ως διδακτικό υλικό όπως, για παράδειγμα, φοιτητές ή ιστορικοί ως πηγή άντλησης πληροφοριών

I.3.) Η θεωρία του σκοπού

Τη δεκαετία του '70, ο Γερμανός καθηγητής Γλωσσολογίας και μεταφραστής Χανς Ζ. Βερμέρ (Hans J. Vermeer, 1930 – 2010) εισήγαγε για πρώτη φορά στα χρονικά της θεωρίας της μετάφρασης τον όρο «σκοπός». Η θεωρία του σκοπού λοιπόν, εστιάζεται πρωτίστως στους στόχους της μετάφρασης και της πράξης του *μεταφράζειν*³¹, οι οποίοι καθορίζουν τις μεταφραστικές μεθόδους και στρατηγικές που πρέπει να ακολουθηθούν ώστε να επιτευχθεί ένα λειτουργικά επαρκές αποτέλεσμα. Σύμφωνα με την ίδια θεωρία *ένα ΚΣ είναι μία παροχή πληροφοριών σε μία κουλτούρα – στόχο και μία γλώσσα – στόχο, ενώ οι πληροφορίες που παρέχει προέρχονται από μία κουλτούρα – πηγή και μία γλώσσα – πηγή* (Reiss και Vermeer 1984, σ.119) καθώς και ότι *ένα ΚΣ πρέπει να είναι συνεκτικό με το ΚΠ*. Ο δεύτερος κανόνας συγκλείνει με τον κανόνα της συνεκτικότητας όπου υποδεικνύει ότι το ΚΣ πρέπει να μεταφράζεται με τέτοιο τρόπο ώστε να έχει συνεκτικότητα για τους δέκτες του και τον κανόνα της πιστότητας που αναφέρει ότι πρέπει να υπάρχει συνεκτικότητα ανάμεσα στο μετάφρασμα και το ΚΠ, κάτι που επιδιώχθηκε και στην παρούσα εργασία. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τα παρακάτω αποσπάσματα: α) “No doubt the Greek character has suffered much from centuries of slavery. All the vices which tyranny generates, — the abject vices which it generates in those who quail under it, — the ferocious vices which it generates in those who struggle against it, — have occasionally been exhibited by Greeks in modern times. The valour which of old won the great battle of European civilization, which saved the West and conquered the East, — was often most eminently displayed by pirates and robbers.” (Βλ. σελ. 25 της παρούσης) που αποδόθηκε στη ΓΠ ως « Χωρίς αμφιβολία, ο ελληνικός χαρακτήρας έχει υποφέρει πολύ από τους αιώνες της δουλείας. Όλα τα ελαττώματα που γεννά η τυραννία, — τα ελεεινά ελαττώματα που γεννά σε εκείνους που τρέμουν κάτω από

³¹ Η πράξη παραγωγής μιας μετάφρασης (Munday J., *Μεταφραστικές σπουδές - Θεωρίες και εφαρμογές*, σελ. 24)

αυτήν, — τα άγρια ελαττώματα που γεννά σε εκείνους που αγωνίζονται εναντίον της, — έχουν κατά καιρούς επιδειχθεί από τους Έλληνες στη σύγχρονη εποχή. Η γενναιότητα που κέρδισε παλαιότερα τη μεγάλη μάχη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, που έσωσε τη Δύση και κατέκτησε την Ανατολή, — συχνά επιδείχθηκε με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο από πειρατές και ληστές.» (Βλ. σελ. 45 της παρούσης) και “The Greeks have never suffered the feelings which sprung from their national glory to be altogether extinguished by their national degradation. They cherished them fondly through ages of shame and slavery. For thirty years indeed these feelings were dormant in the breasts of the majority of Ionians; for the material advantages of the British rule and the absence of palpable grievances had made the mass of the people contented with their lot. But, within the last two years, they have been awakened by the fierce agitation of a few demagogues, who have artfully laboured to excite them to the highest pitch of enthusiasm. The long silent voice of patriotism and nationality is heard once more.” (Βλ. σελ. 17 της παρούσης) που μεταφράστηκε ως: «Οι Έλληνες δεν άφησαν ποτέ τα αισθήματα που πηγάζουν από την εθνική τους δόξα να εξαλειφθούν εντελώς λόγω της εθνικής τους υποβάθμισης. Τα έτρεφαν με στοργή μέσα σε αιώνες ντροπής και σκλαβιάς. Για τριάντα χρόνια μάλιστα τα συναισθήματα αυτά κοιμόντουσαν βαθιά στα στήθη της πλειοψηφίας των Ιόνιων — γιατί τα υλικά πλεονεκτήματα της βρετανικής κυριαρχίας και η απουσία εμφανών παραπόνων είχαν κάνει τη μάζα του λαού ικανοποιημένη με την τύχη της. Όμως, μέσα στα τελευταία δύο χρόνια, αφυπνίστηκαν από τη σφοδρή αναταραχή μερικών δημαγωγών, οι οποίοι εργάστηκαν επιδέξια για να τους διεγείρουν στον υψηλότερο βαθμό ενθουσιασμού. Η επί μακρόν σιωπηλή φωνή του πατριωτισμού και της εθνικότητας ακούγεται και πάλι.»

Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της θεωρίας του σκοπού έγκειται στο γεγονός ότι επιτρέπει το ενδεχόμενο να μεταφράζεται το ίδιο κείμενο με διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα με τους στόχους του ΚΣ και την εντολή που έχει δοθεί στον μεταφραστή (Munday J., *Μεταφραστικές σπουδές - Θεωρίες και εφαρμογές*, σελ. 135). Η θεωρία αυτή δεν εφαρμόζει στο κείμενο της εργασίας αυτής διότι καθώς πρόκειται για ένα ρητά πληροφοριακό κείμενο, το ΚΣ δεν μπορεί να επιτελεί άλλη λειτουργία πέρα από τη μετάδοση των πληροφοριών και τις απόψεις του συγγραφέα (ακόμα και

εάν το ύφος του πολλές φορές επιτελεί κλητική λειτουργία³²). Η φύση του ΚΣ προσδιορίζεται κυρίως από τον σκοπό ή την εντολή. Εάν το ΚΣ εκπληρώνει το σκοπό που σκιαγραφεί η εντολή, τότε είναι λειτουργικά επαρκές.

I.4.) Η τεκμηριωτική μετάφραση

Το κείμενο της παρούσας εργασίας μεταφράστηκε με τέτοιον τρόπο ώστε ο αναγνώστης να έχει πλήρη επίγνωση ότι διαβάζει μία μετάφραση και όχι ένα κείμενο να ήταν γραμμένο στη γλώσσα του. Αυτή η τακτική ονομάζεται «τεκμηριωτική μετάφραση». Ο όρος αυτός εισήχθηκε στη μεταφρασεολογία από τη Γερμανίδα μεταφράστρια Κριστιάν Νορντ (Christiane Nord, 1943 –) όπου στο βιβλίο της *Text Analysis in Translation* (1989 / 1991) παρουσιάζει ένα πιο διεξοδικό λειτουργικό μοντέλο. Αυτό βασίζεται σε μία λειτουργική γενική ιδέα, η οποία επιτρέπει σε όσους το χρησιμοποιούν να κατανοήσουν τη λειτουργία των γνωρισμάτων του ΚΠ και να επιλέξουν τις μεταφραστικές στρατηγικές που είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό της μετάφρασης (Nord 1991, σ. 1)

I.5.) Τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά του ΚΣ και του ΚΠ που πρέπει να εμπεριέχονται στη μεταφραστική εντολή

Στο ως προς μετάφραση κείμενο της εργασίας, τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά του ΚΣ και του ΚΠ που πρέπει να εμπεριέχονται στη μεταφραστική εντολή είναι:

1. Οι **επιδιωκόμενες κειμενικές λειτουργίες**: Το ΚΠ επιτελεί πληροφοριακή λειτουργία, καθώς μεταδίδει πληροφορίες για τα ιστορικά γεγονότα της εποχής στα Επτάνησα και τις απόψεις του συγγραφέα. Αυτά τα στοιχεία διατηρούνται αυτούσια στο ΚΣ.
2. Οι **δέκτες**: Οι δέκτες του ΚΠ ήταν το αναγνωστικό κοινό της Μ. Βρετανίας την εποχή κατά την οποία δημοσιεύθηκε το κείμενο. Οι δέκτες του ΚΣ κρίνονται τα άτομα που θα διαβάσουν και θα μελετήσουν την παρούσα εργασία ως διδακτικό υλικό όπως, για παράδειγμα, φοιτητές ή ιστορικοί (ειδικευμένο κοινό).

³² Απευθύνει «έκκληση» στον δέκτη του κειμένου προκειμένου να τον θέλξει ή να τον πείσει για τις απόψεις του. Στο κείμενο – πηγή της εργασίας υπάρχουν ορισμένα παραδείγματα κλητικής λειτουργίας, ιδιαίτερα στα σημεία στα οποία αναφέρονται οι απόψεις του συγγραφέα για τους Έλληνες και τις Ελληνο – Βρετανικές σχέσεις.

3. **Ο χρόνος και η τοποθεσία της πρόσληψης του κειμένου:** το ΚΠ κυκλοφόρησε κατά το 19^ο αιώνα (το 1851 για την ακρίβεια) στη Μεγάλη Βρετανία. Το ΚΣ μεταφράστηκε για την παρούσα ΜΔΕ στα ελληνικά, στην Ελλάδα, το 2024. Άρα η χρονική απόκλιση είναι αρκετά μεγάλη
4. **Το μέσο:** Το ΚΠ πρόκειται για ένα χειρόγραφο που έχει συνολικά είκοσι δύο σελίδων, οι οποίες είναι γραμμένες και από τις δύο πλευρές του κάθε φύλλου (μπρος και πίσω), με το εξώφυλλο να αριθμούνται συνολικά στις 23 και μετέπειτα μετατρεπόμενο σε αρχείο Word. Το ΚΣ έχει και αυτό τη μορφή του αρχείου Word.
5. **Το κίνητρο:** το ΚΠ έχει ως στόχο να ενημερώσει και να πληροφορήσει και ίσως και να προπαγανδίσει. Το ΚΣ επιδιώκει την αυθεντία μεταφορά των απόψεων και πληροφοριών που παρέχονται από τον συντάκτη του πρωτοτύπου.

Οι αποκλείσεις στις φυσιολογίες του ΚΠ και του ΚΣ επομένως εντοπίζονται σε πάνω από ένα χαρακτηριστικό.

II) Επτάνησα. Από την Αγγλοκρατία έως την ένωση με την Ελλάδα

«Η δυσκολία δεν είναι να γίνεις ήρωας. Η δυσκολία είναι να γίνει γνωστό πως είσαι ήρωας. Αυτό το αναλαμβάνει όταν το καλούν οι περιστάσεις η ιστορία του Έθνους. Σκοπός της να γεννήσει τους θρύλους των ηρώων, που θεμελιώνουν και θρέφουν την «εθνική συνείδηση» παρουσιάζοντας τα γεγονότα από την καλή τους – τη συμφέρουσα ας πούμε – όψη. Η δυσκολία δεν είναι να μάθεις τους ήρωες. Η δυσκολία είναι να μάθεις ποιοι πραγματικά ήσαν και τι έπραξαν αυτοί που έγιναν ήρωες. [...]»³³

Με αυτά τα λόγια του Κερκυραίου συγγραφέα Σπύρου Κατσαρού από το βιβλίο του *«Ιστορία της Κέρκυρας»* ξεκινάει η σύντομη ιστορική μας αναδρομή στα γεγονότα που έλαβαν μέρος και απασχόλησαν τα διαρκώς πολιορκημένα και άκρως περιζήτητα Ιόνια Νησιά κατά το 19^ο αιώνα, και συγκεκριμένα κατά την περίοδο της λεγόμενης «Βρετανικής Προστασίας» και του λεγόμενου «Ηνωμένου Κράτους των Ιονίων Νήσων». Γιατί άλλωστε, που θα βρίσκαμε πιο ταιριαστά λόγια και πιο κατάλληλο χαρακτηρισμό από εκείνο του ‘ήρωα’ για τους Επτανήσιους; για αυτόν τον λαό που έχει υπομείνει τόσα πολλά – δεινά και μη – στη διάρκεια της μακροσκελούς και πολυτάραχης ιστορίας του; Για έναν λαό που ήταν για πάνω από μία χιλιετία συνεχώς κάτω από τον ζυγό κατακτητών, όπου ο καθένας προσπάθησε να τον αφομοιώσει στον πολιτισμό του και να τον αλλοτριώσει από το μέρος όπου πραγματικά άνηκε, την Ελλάδα.

Σύμφωνα με την Ελένη Αγγελομάτη – Τσουγκαράκη και την ομιλίας της με τίτλο *«Η παρουσία της Βενετίας στον Ιόνιο χώρο τον 18ο και 19ο αιώνα και η αποτίμηση της στα περιηγητικά κείμενα»*³⁴ τα Επτάνησα χωρίζονται από την υπόλοιπη Ελλάδα με ένα στενό κανάλι, το Ιόνιο Πέλαγος. Το ίδιο αυτό πέλαγος τα συνδέει με τον εθνικό κορμό. Βρίσκονται στο δυτικό τμήμα της χώρας και συνορεύουν στο βορειοανατολικό τους κομμάτι με την Αλβανία και στο δυτικό με την Ιταλία. Η γεωγραφική τους θέση ήταν κυρίως αυτή που τα έκανε τόσο περιζήτητα και θελκτικά ως προς τους υπόλοιπους ξένους λαούς, καθώς πέρα από το γεγονός ότι αποτελούσαν

³³ **Κατσαρός Σ. (2003)**, *Ιστορία της Κέρκυρας*, Κέρκυρα, Mellon, σ.338

³⁴ **Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη Ε. (29 – 30 Απριλίου 2010)**, *«Η παρουσία της Βενετίας στον Ιόνιο χώρο τον 18ο και 19ο αιώνα και η αποτίμησή της στα περιηγητικά κείμενα»*, σ. 97-122, Κέρκυρα, Διεθνές Συνέδριο: Η Αδριατική: Συγκλίσεις και αποκλίσεις (18ος- 19ος αι.), σ.97.

τον πιο άμεσο δίαυλο επικοινωνίας ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση, θεωρούταν και το κέντρο του εμπορικών και των οικονομικών συναλλαγών των δυτικών λαών με την υπόλοιπη ηπειρωτική Ελλάδα.

Κατά τη διάρκεια της πολυτάραχης ιστορίας των νησιών, πολλοί ήταν εκείνοι που θέλησαν να τα κατακτήσουν και να τα κάνουν κομμάτι της δικής τους ιστορίας. Παρόλο που τελικά κανένας λαός δεν το κατάφερε αυτό, όλοι όσοι πέρασαν από εκεί άφησαν – λιγότερο ή περισσότερο – το δικό τους στίγμα πολιτισμικής κληρονομιάς. Και όμως, παρά την εκτεταμένη ξενοκρατία ο επτανησιακός λαός δεν έχασε την ελληνικότητα του, οι κάτοικοι δεν απεμπόλησαν την εθνική τους συνείδηση.

Ήδη, από τα προ Χριστού έτη, παρατηρούμε προσπάθειες κατάκτησης του πελάγους από τον πιο σπουδαίο ίσως πολιτισμό έπειτα από τους αρχαίους Έλληνες, τους Ρωμαίους. Οι Ρωμαίοι βρίσκονταν στον ελληνικό χώρο από το 229 π.Χ έως το 337 μ.Χ. Τους διαδέχονται οι κατακτητές του Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους από το 337 έως το 733 μ.Χ. Τα χρόνια που ακολούθησαν, (733 μ.Χ. – 1204 μ.Χ.) τα Ιόνια νησιά, όπως και ο υπόλοιπος ελληνικός χώρος, βρίσκονται υπό την κυριαρχία των Βυζαντινών. 60 περίπου χρόνια αργότερα, συγκεκριμένα το 1267 καταφτάνει στον Ιόνιο χώρο η δυναστεία των Ανδεγαυών (Βλ. Κατσαρός Σ., *Ιστορία της Κέρκυρας*, σ. 230). Αυτοί δεσπόζουν στα νησιά για 118 χρόνια ακριβώς, μέχρι και το 1386. Έπειτα, και για 400 ολόκληρα χρόνια, κυριαρχούν οι Βενετοί, ο λαός που επηρέασε ίσως όσο κανένας άλλος το Ιόνιο (και ιδιαίτερα τη Κέρκυρα) και συνείσφερε σε μεγάλο βαθμό στη μετέπειτα πολιτισμική του κληρονομιά. Ακολουθούν για μία διετία οι εποπτείες των Δημοκρατικών Γάλλων (1797 – 1799) και των Ρώσων (1799 – 1807). Τέλος, πριν την άφιξη και την «προστασία» των βρετανών στα Επτάνησα, επιστρέφουν για ένα σύντομο διάστημα οι Γάλλοι, με τη δυναστεία των Αυτοκρατόρων αυτή τη φορά (1807-1814).

Στις αρχές του αιώνα που αναλύουμε, του 19^{ου} δηλαδή, η Βρετανική κυριαρχία βρισκόταν στο αποκορύφωμα της σε όλους τους τομείς. Το Λονδίνο, πέρα από πρωτεύουσα της μεγαλύτερης χώρας της Βρετανίας, της Αγγλίας, αποτελούσε και πρωτεύουσα και κέντρο ολόκληρου του κόσμου. Το εμπόριο και η βιομηχανική της ανάπτυξη βρισκόταν στο ζενίθ. Τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη έμοιαζαν – και ήταν – εντελώς αποδυναμωμένα σε σύγκριση με εκείνη.

Οι Άγγλοι δεν κατέλαβαν όλα τα Ιόνια νησιά ταυτόχρονα: Τον Οκτώβριο του 1809

πέφτουν πρώτα και χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία η Ζάκυνθος, η Ιθάκη, η Κεφαλονιά, και τα Κύθηρα. Τον Απρίλη του 1810 ακολουθεί η πολιορκία της Λευκάδας υπό τη σθεναρή αντίσταση όμως της γαλλικής φρουράς. Στις αρχές 1813 κατακτώνται και οι Παξοί. Τον Μάρτιο του 1814 η Πάργα και τέλος, μετά από πολλές πιέσεις και σθεναρή αντίσταση η Κέρκυρα³⁵. Αρχικά οι Βρετανοί καλωσορίστηκαν ως απελευθερωτές. Οι Ιόνιοι, λανθασμένα πίστευαν ότι με την λήξη της γαλλικής κατοχής θα έπαυε και η αγγλική παρουσία στον χώρο.

Η ώρα της κρίσης έφτασε. Το ημερολόγιο δείχνει 12 Ιουνίου του 1814³⁶. Η αγγλική σημαία υψώνεται σε όλα τα φρούρια της Κέρκυρας. Στις 23 Ιουνίου, ο Γάλλος στρατηγός και μέχρι τότε κυβερνήτης των Ιονίων Νήσων Δονζελώτ αποχωρεί από την Κέρκυρα, παραχωρώντας τη θέση του στον Άγγλο στρατηγό Κάμπελ. Στο Συνέδριο της Βιέννης που διεξάγεται λίγους μήνες αργότερα, την ίδια χρονιά, τίθεται επί τάπητος από την ίδια την Αγγλία, πρόταση ώστε τα νησιά να τεθούν υπό την προστασία της Αυστρίας. Εξαιτίας διαφορετικών απόψεων όμως, το ζήτημα αναβάλλεται και μετατίθεται για το συνέδριο των Παρισίων. Όταν αυτό πραγματοποιήθηκε, η πρόταση της Αγγλίας για τα Ιόνια νησιά ήταν πια να τεθούν υπό την οριστική και πλήρη κατοχή της. Ο Κερκυραίος όμως κόμης, Ιωάννης Καποδίστριας³⁷, αφενός εξουσιοδοτημένος από τον Ρώσο Αυτοκράτορα και αφετέρου συνεννοημένος με τους νησιώτες συμπατριώτες του, αρνήθηκε κάτι τέτοιο και οι διαπραγματεύσεις διακόπηκαν.

Την 5η Νοεμβρίου του 1815, όταν πραγματοποιήθηκε ξανά το συνέδριο, και η διαμεσολάβηση του Δούκα Ουέλλινγκτον, η Επτάνησος κηρύχθηκε ως ανεξάρτητο κράτος των «*Ηνωμένων Ιονίων Νήσων*» υπό την προστασία και μόνο της Αγγλίας και συγκεκριμένα του ίδιου του Βασιλέως, ο οποίος θα ασκούσε διοίκηση μέσω του Λόρδου Ύπατου Αρμοστή³⁸. Θα είχε τη δική της σημαία – κυανή με το σήμα του

³⁵ Παξιμαδοπούλου-Σταυρινού Μ. (1997), Πολιτειογραφικά Ιονίων νησιών επί αγγλικής κυριαρχίας, 1815 -1864, Αθήνα, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, σ.23.

³⁶ Κατσαρός Σ. (2003), *Ιστορία της Κέρκυρας*, Κέρκυρα, Mellon, σ. 320.

³⁷ Ιδρωμένου Α. (1935), *Πολιτική Ιστορία της Επτανήσου (1815 – 1864)*, Κέρκυρα, Εταιρεία προς Ενίσχυσιν των Επτανησιακών Μελετών, σ. 42.

³⁸ Παγκράτη Ν. (2021), *Γεώργιος Δρακάτος – Παπανικόλας: Ένας Ιόνιος Πατριώτης*, Κέρκυρα, image, σ. 31.

λιονταριού και πάνω αριστερά σε παράρτημα η αγγλική σημαία – ενώ σε όλα τα φρούρια θα κυμάτιζε μόνο η γηγενής αγγλική σημαία.

Το Φεβρουάριο του 1816, καταφθάνει στην Κέρκυρα ένας πεπειραμένος Άγγλος στρατιωτικός και πολιτικός, ο Σερ Τόμας (ή Θωμάς) Μαίτλαντ³⁹ αναλαμβάνοντας τον ρόλο του πρώτου Αρμοστή στον Επτανησιακό χώρο. Τη περίοδο αυτή βρίσκει τα νησιά με την εξής πληθυσμιακή κατανομή: Η Κέρκυρα απαριθμούσε 55.000 κατοίκους, η Κεφαλονιά 60.000, η Ζάκυνθος 40.000, η Αγία Μαύρα 18.000, η Ιθάκη 8.000, τα Κύθηρα 10.000 και οι Παξοί 5.000. Δύο από τους πρωταρχικούς και βασικούς του στόχους με την άφιξή του στο Ιόνιο ήταν η αναδιοργάνωση της διοίκησης όλων των νησιών και η σύνταξη ενός νέου Συντάγματος. Έτσι και έγινε. Παρ' όλα αυτά, ο Μαίτλαντ θεωρούταν από τη κοινή γνώμη ως ένας δεσποτικός, αυταρχικός και βίαιος χαρακτήρας, με ολιγαρχικές και συντηρητικές απόψεις. Ήταν αντιδημοκρατικός, και υποστήριζε φανατικά την ιερή Συμμαχία⁴⁰. Ήταν αυτός όπου θεμελίωσε τον θεσμό της λεγόμενης «Προστασίας». Δεν ήταν Φιλέλληνας. Αντιμετώπιζε υποτιμητικά τους κατοίκους του Ιονίου και γενικότερα όσους δεν ήταν Βρετανοί. Κατά τη διάρκεια μάλιστα του ελληνικού αγώνα για την απελευθέρωση, απαγόρευε αυστηρά κάθε είδος εμπλοκής των Επτανησίων στην επανάσταση, προτάσσοντας ουδετερότητα. Τελευταίο του μέλημα δε, αποτελούσε η εκπαίδευση. Χαρακτηριστικό δείγμα της στάσης του αυτής ήταν η σθεναρή αντίδρασή του στο σχέδιο των φιλελλήνων για τη δημιουργία Πανεπιστημίου στα Ιόνια νησιά. Παρά το σκληρό και απόλυτο χαρακτήρα του, οι Ιόνιοι τον εκτιμούσαν και τον σέβονταν για τα έργα που είχε προσφέρει στον τόπο τους. Ίδρυσε κυβερνητικές τράπεζες, κατασκεύασε δρόμους και φάρους. Καθιέρωσε συνταγματικά για πρώτη φορά τα δικαιώματα της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε μία κοινωνία όπου η πλειονότητα της αποτελούνταν από Χριστιανούς Ορθόδοξους. Τα θεμελιώδη αυτά δικαιώματα της αναγνωρίστηκαν ύστερα από 550 χρόνια συνεχούς

³⁹ **Ιδρωμένου Α. (1935)**, *Πολιτική Ιστορία της Επτανήσου (1815 – 1864)*, Κέρκυρα, σ. 28.

⁴⁰ «**Στις 26 Σεπτεμβρίου 1815 υπογράφεται στο Παρίσι το σύμφωνο ίδρυσης της Ιερής Συμμαχίας.** Το σύμφωνο αυτό υπέγραψαν ο Τσάρος της Ρωσίας, ο Αυτοκράτωρ της Αυστρίας και ο Βασιλιάς της Πρωσίας. Αργότερα, το σύμφωνο θα υπογραφεί και από το Βασιλιά της Γαλλίας. Αρνήθηκαν να το υπογράψουν οι Άγγλοι παραμένοντας πιστοί στη διπλωματική τους παράδοση που δεν ήθελε να δεσμεύεται απέναντι στην ηπειρωτική Ευρώπη.» (Πηγή: Εκδοτικός Οίκος Historical Quest, *Σαν Σήμερα / Ιδρύεται η Ιερή Συμμαχία*)

υποβάθμισης της⁴¹. Αυτό ήταν και που τον κατέστησε τον «απόλυτο άρχων» των νησιών. Το 1822 αποτέλεσε τον θεμέλιο λίθο για το χτίσιμο του παλατιού⁴², όπου στεγαζόταν η κατοικία του Αρμοστή και γραφεία της Αρμοστείας. Ήταν ένας πολυπράγμων άνθρωπος. Ταυτόχρονα με τα καθήκοντά του στο Ιόνιο κατείχε και τη θέση του κυβερνήτη της Μάλτας, και του διοικητή ολόκληρης της Μεσογείου εκτός από το Γιβραλτάρ. Πέθανε στις 17 Ιανουαρίου του 1824 από φυσικά αίτια. Προς τιμήν του είχε ήδη κατασκευαστεί στην Πάνω πλατεία της πόλη της Κέρκυρας ένα μνημείο που έφερε το όνομα «Περιστύλιο του Μαίτλαντ» Μετά τον θάνατο του, οι προύχοντες δρομολόγησαν και σε άλλα Ιόνια νησιά την ανέγερση αγαλμάτων, ανδριάντων και άλλων μνημείων για να τον τιμήσουν.

Οι διάδοχοί του προσπάθησαν να διοικήσουν το Ιόνιο κράτος μέσα σε αυξανόμενο κλίμα δυσαρέσκειας και αναταραχής από τον λαό. Ο επόμενος του Μαίτλαντ Αρμοστής που κατέφθασε στην Κέρκυρα, ήταν ο Φρέντερικ Άνταμ. Έχαιρε θερμής υποδοχής από τους Κερκυραίους, καθώς είχαν στηρίξει επάνω του τις ελπίδες για τη συνέχιση του έργου του προκατόχου του. Γενικά ακολούθησε την πολιτική του Μαίτλαντ. Μέσα στις αλλαγές που επέφερε στον ιονικό χώρο ήταν η οχύρωση του Βίδου στην Κέρκυρα, η επισκευή των δύο φρουρίων καθώς και η κατεδάφιση διαφόρων βενετσιάνικων κτηρίων που δεν αξιοποιούνταν. Ακόμα, ένα από τα μεγάλα έργα που κατασκευάστηκαν επί εποχής του, ήταν το δίκτυο ύδρευσης της πόλης. Την 1^η Ιουνίου 1824 εγκαίνιασε το Πανεπιστήμιο της Κέρκυρας⁴³ όπου πήρε το όνομα «Ιόνιος Ακαδημία». Εκείνα τα έτη παρατηρήθηκε μία γενικευμένη εξέλιξη στα δημόσια έργα, την αρχαιολογία, τη γλυπτική και το θέατρο. Ακόμα και σε μία πολύ δύσκολη στιγμή το 1826 όπου μεγάλος λοιμός έπληξε τους Κερκυραίους λόγω καταστροφής σοδειάς, η κυβέρνηση – με τη βοήθεια του – μοίρασε στους πεινασμένους χωρικούς καλαμπόκι. Το 1832, και μετά από μία αρκετά επιτυχημένη οκταετία Αρμοστείας, ο Άνταμ αποχωρεί από την Κέρκυρα παραχωρώντας προσωρινά τη θέση του στον Ουίφορντ.

⁴¹ **Μεταλληνός Α.Γ. (2013)**, *Βρετανική Διπλωματία και Ορθόδοξη Εκκλησία στο Ιόνιο κράτος / Η εκκλησιαστική πολιτική του βρετανού αρμοστή Sir Howard Douglas (1835-1841)*, Κέρκυρα, Γρηγόρη, σ. 51.

⁴² **Κατσαρός Σ. (2003)**, *Ιστορία της Κέρκυρας*, Κέρκυρα, Mellon, σ. 324.

⁴³ **Κουρκουμέλης Κ. Ν. (2002)**, *Η εκπαίδευση στην Κέρκυρα κατά τη διάρκεια της Βρετανικής Προστασίας (1816-1864)*, Αθήνα: Σύλλογος Προς Διάδοσιν Ελληνικών Γραμμάτων, σ. 38.

Στις 18 Νοεμβρίου του 1832 αναλαμβάνει τον ρόλο του Λόρδου Ύπατου Αρμοστή ο Λόρδος Νούγεντ. Δεν έχουμε πολλές πληροφορίες για τον τρόπο διακυβέρνησής του, παρά το ότι με την άφιξη του αναπτέρωσε τις ελπίδες των Ιόνιων δημιουργώντας ένα γενικό κλίμα ενθουσιασμού. Οι φιλελεύθερες απόψεις του, προκάλεσαν ποικίλες αντιδράσεις από τον λαό. Μετά από δύο χρόνια περίπου, την 24η Ιανουαρίου 1835 αποχωρεί και αυτός από το νησί και την 29η Απριλίου τον διαδέχεται στο αξίωμα ο Χάουαρντ Δούγλας. Η διοίκηση του χαρακτηρίστηκε ως μία από τις σκληρότερες διοικήσεις αρμοστών που πέρασαν από τα Επτάνησα. Έλαβε κατασταλτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των αντιφρονούντων της «Προστασίας» όπως εξορίες, φυλακίσεις κ.α. Εργάστηκε σκληρά για την εδραίωση της βρετανικής παγκοσμιοποίησης και της βρετανικής εξωτερικής πολιτικής. Παράλληλα ήρθε σε προστριβή και διαμάχη με τους τότε αντιπολιτευόμενους φιλελεύθερους. Δημιούργησε όμως και μεγάλα έργα. Ίδρυσε το Φρενοκομείο, το Ιόνιο Γυμνάσιο, και τις σωφρονιστικές φυλακές στην Κέρκυρα το 1840. Προς τιμήν του, κατασκευάστηκε προτομή και αναμνηστικός οβελίσκος στην περιοχή της Γαρίτσας όπου έφερε το όνομα «Κολώνα του Δούγλα». Αντικαταστάθηκε από τον Στιούαρτ Μακένζι (Stuart Mackenzie), ο οποίος αποβιβάστηκε στο Ιόνιο τον Μάιο του 1841 και διοικούσε τα νησιά για ενάμιση περίπου χρόνο μέχρι την 17 Φεβρουαρίου 1843. Τον διαδέχονται με σειρά ο Λόρδος Σίτον (1843 – 1849), ο Αρμοστής Ουάρντ (1849 – 1855) και ο Αρμοστής Γιουγκ (1855 – 1859). Ο τελευταίος βρήκε τα νησιά σε άθλια κατάσταση. Φτώχεια, αρρώστια και πείνα είχαν πλήξει το Ιόνιο εξαιτίας του Κριμαϊκού πολέμου⁴⁴. Το 1856 εμφανίζονται τα πρώτα κρούσματα μίας θανατηφόρας νόσου που μάστιζε εκείνη την εποχή, της χολέρας στη Ζάκυνθο, η οποία φτάνει ως τη Κέρκυρα με τα πρώτα θύματα να καταγράφονται στο Μαντούκι. Πολύ γρήγορα εξαπλώθηκε σε όλο το νησί δημιουργώντας μία χαώδη κατάσταση.

Μπορεί οι Βρετανοί στο πρώτο διάστημα εγκατάστασης τους να εγγυήθηκαν στα Ιόνια νησιά προστασία και εξασφάλιση ανεξαρτησίας και ελευθερίας παράλληλα με οικονομική και εμπορική ανάπτυξη, όμως η κατάσταση κατά την Ελληνική Επανάσταση επιδεινώθηκε κατά κόρον. Με το πρόσχημα «της τήρησης της

⁴⁴ **Κριμαϊκός Πόλεμος:** 5 Οκτ. 1853 – 30 Μαρ. 1856. Ο Κριμαϊκός Πόλεμος υπήρξε η ένοπλη σύγκρουση μεταξύ της Ρωσικής Αυτοκρατορίας από τη μία πλευρά και των συμμαχικών δυνάμεων της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλικής Αυτοκρατορίας, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του Βασιλείου της Σαρδηνίας από την άλλη πλευρά. (Πηγή: Βικιπαίδεια, η Ελεύθερη Εγκυκλοπαίδεια).

ουδετερότητας» των νησιών, οι Βρετανοί – με μπροστάρη τους τον Μαίτλαντ – έλαβαν πιο αυστηρά και καταπιεστικά μέτρα ενάντια στους ιθαγενείς. Στόχος τους ήταν η αποτροπή ενδεχόμενων τοπικών εξεγέρσεων και μετρίαση της έκρυθμης κατάστασης και του αναβρασμού που επικρατούσε στον χώρο. Εντούτοις, οι Βρετανοί συνεχίζουν να συμπεριφέρονται ως απελευθερωτές. Τη θέση τους, την ενίσχυαν και οι κατά τόπους ευγενείς οι οποίοι τους στήριζαν με πάθος. Εκείνοι με αυτόν τον τρόπο επιβίωσαν όλη αυτή την περίοδο και παράλληλα διατήρησαν τα προνόμια τους. Ανήκαν στο κόμμα των Αγγλόφιλων, ή αλλιώς το κόμμα των Καταχθόνιων, σύμφωνα με την αντιπολίτευση. Όπως ήταν φυσικό, το κόμμα αυτό κατείχε και τις περισσότερες κυβερνητικές θέσεις. Στον αντίποδα, ο λαός που μισούσε τους Άγγλους γιατί τους θεωρούσε κατακτητές, τασσόταν υπέρ του κόμματος της αντιπολίτευσης, το κόμμα των Ριζοσπαστών. Οι δύο αυτές παρατάξεις πρέσβευαν εντελώς διαφορετικές αρχές: οι μεν Ριζοσπάστες στήριζαν την ένωση με την Ελλάδα, οι δε Καταχθόνιοι στήριζαν τη διατήρηση της αγγλικής προστασίας.

Η πρώτη απτή προσπάθεια για την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα έγινε το 1850. Το Κοινοβούλιο των Επτανήσων ψήφισε το σχετικό νομοσχέδιο, αλλά η Μεγάλη Βρετανία ως εγγυήτρια δύναμη το απέρριψε. 12 χρόνια αργότερα, και συγκεκριμένα μετά τον διωγμό του Όθωνα από την Ελλάδα την 12η Οκτωβρίου 1862, κάτι εξαιρετικά απρόσμενο συμβαίνει. Η Αγγλία δηλώνει ότι εάν βρεθεί άξιος αντικαταστάτης, που θα τον εγκρίνει και αυτή βέβαια, θα δωρίσει σε αυτόν τα Επτάνησα και θα πάψει να τα έχει υπό την προστασία της. Όπως και έγινε. Την 18η Μαρτίου 1863, η Εθνοσυνέλευση κηρύττει βασιλιά της Ελλάδας τον Γεώργιο Γουλιέλμο, δευτερότοκο γιο του Πρίγκιπα της Δανίας Χριστιανού Γολστέιν Γκλύξμπουργκ. Την 25η Ιουλίου 1863 ο αρμοστής Στορξ διαλύει τη 12η Βουλή ώστε να γίνει η σύγκληση της 13ης όπου θα διαβαζόταν το ψήφισμα για την Ένωση. Κλίμα χαράς και αλαλαγμού επικράτησε στο Ιόνιο. Αυτό που περίμεναν τόσα χρόνια με τόση μεγάλη αγωνία οι κάτοικοι του, επιτέλους γινόταν πραγματικότητα. Η πιο μεγάλη τους αξίωση, το πιο μεγάλο τους όνειρο, έπαιρνε επιτέλους σάρκα και οστά.

Η Ένωση εορτάστηκε με μεγαλοπρέπεια σε όλα τα νησιά. Το ψήφισμα υπάρχει σήμερα στην αίθουσα των ανακτόρων όπου συνεδρίαζε η Ιόνιος Γερουσία. Μετά από αυτό το χαρμόσυνο γεγονός όμως, μία αναπάντεχη είδηση έπεσε σαν κεραυνός εν αιθρία για τους κατοίκους της Κέρκυρας. Την 14η Νοεμβρίου 1863

ψηφίστηκε μία ευρωπαϊκή συνθήκη, όπου – ανάμεσα στα διατάγματά της – πρόσταζε τον αποπλισμό και την εξουδετέρωση των πολεμικών εγκαταστάσεων εκεί. Ως επακόλουθο ήταν να ανατιναχτούν όλα τα φρούρια με εξαίρεση το Παλιό και το Νέο φρούριο της πόλης. Αυτό ήταν κάτι που στεναχώρησε πολύ τους Κερκυραίους. Μετά την ανατίναξη και του φρουρίου στο Βίδο, οι Άγγλοι αποχώρησαν επίσημα από το νησί. Την 21η Μαΐου 1864, έγινε η επίσημη παραχώρηση όλων των νησιών και στην Κέρκυρα αφίχθη ο Θρασύβουλος Ζαΐμης⁴⁵, εξ ονόματος του βασιλιά Γεωργίου. Εκείνη την ηρωική ημέρα, την ημέρα της ένωσης των Επτανήσων με την Ελλάδα, ένας ανώνυμος χρονικογράφος έγραψε: «Οι Άγγλοι εκάθησαν εις την Επτάνησον χρόνους 54, μήνας 8 και ημέραν μίαν». Το Ιόνιο Πέλαγος ανήκε πια, με κάθε επισημότητα, στη χώρα του, την Ελλάδα.

⁴⁵ **Θρασύβουλος Ζαΐμης:** Έλληνας πολιτικός, ο οποίος διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας και πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων / μετέβη στην Κέρκυρα ως απεσταλμένος της ελληνικής κυβέρνησης για να υπογράψει τα σχετικά πρωτόκολλα και να διευθετήσει τις λεπτομέρειες της ενσωμάτωσης των Ιονίων Νήσων στην Ελλάδα. (Πηγή: SanSimera.gr, *Βιογραφίες / Πολιτική: Θρασύβουλος Ζαΐμης*)

Επίλογος

Συνοψίζοντας την εργασία αυτή, απορρέουν αρκετά συμπεράσματα τόσο για τη μεταφραστική διαδικασία αυτή καθαυτή όσο και για τα ιστορικά γεγονότα μίας άλλης εποχής που δίνουν τροφή για σκέψη και, αρκετές φορές, άγνωστες στο κοινό πληροφορίες. Τα χειρόγραφα δε γενικά, αποτελούν πολύτιμη πηγή ιστορικού υλικού, ενώ διαιωνίζουν και πληροφορίες προερχόμενες από ιστορικούς και ερευνητές και περιπλανητές της εκάστοτε εποχής, οι οποίες διαφορετικά θα εξαφανίζονταν με την πάροδο του χρόνου. Η μελέτη του εν λόγω χειρογράφου παρουσίασε την περίοδο της Αγγλοκρατίας από μία διαφορετική οπτική γωνία, μέσα από τα μάτια και τις – αυστηρές και απόλυτες ορισμένες φορές – απόψεις του κατακτητή.

Από μεταφρασεολογικής σκοπιάς, κρίνεται απαραίτητο να σχολιαστεί επίσης ότι ο μεταφραστής έχει την υποχρέωση όταν μεταφράζει να επιδιώκει (σε όσο μεγαλύτερο βαθμό δύναται) τη δημιουργία ενός κειμένου – στόχου πιστού στο πρωτότυπο, το οποίο θα επιτελεί την ίδια κλητική, πληροφοριακή ή εκφραστική λειτουργία, ανάλογα με την εκάστοτε εντολή και συνθήκες.

Βιβλιογραφία

Πρωτογενής Πηγή

Τρικόγλου, Ι., *The Ionian Islands under British Protection*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Ψηφιοθήκη, 2011. Ανακτήθηκε από: <http://digital.lib.auth.gr/record/125796/files/1.pdf>

Δευτερογενείς Πηγές

Jeremy M. (μετάφραση Άγγελου Φιλίππατου, 2004), *Μεταφραστικές σπουδές – θεωρίες και εφαρμογές*, Αθήνα, ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Βακαλόπουλος Α. (1984), *Νέα ελληνική ιστορία 1204-1981*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας

Ιδρώμενος Α. (1935), *Πολιτική Ιστορία της Επτανήσου (1815-1864)*, Κέρκυρα, Εταιρεία προς Ενίσχυσιν των Επτανησιακών Μελετών

Κατσαρός Σ. (2003), *Ιστορία της Κέρκυρας*, Κέρκυρα, Mellon

Κουρκουμέλης Κ. Ν. (2002), *Η εκπαίδευση στην Κέρκυρα κατά τη διάρκεια της Βρετανικής Προστασίας (1816-1864)*, Αθήνα, Σύλλογος Προς Διάδοσιν Ελληνικών Γραμμάτων

Μεταλληνός Δ.Γ. (2013), *Βρετανική Διπλωματία και Ορθόδοξη Εκκλησία στο Ιόνιο κράτος / Η εκκλησιαστική πολιτική του βρετανού αρμοστή Sir Howard Douglas (1835-1841)*, Κέρκυρα, Γρηγόρη

Παγκράτη Ν. (2021), *Γεώργιος Δρακάτος – Παπανικόλας: Ένας Ιόνιος Πατριώτης*, Κέρκυρα, image

Παξιμαδοπούλου-Σταυρινού Μ. (1997), *Πολιτειαρχικά Ιονίων νησιών επί αγγλικής κυριαρχίας, 1815 -1864*, Αθήνα, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών

Σπαθάτου, Ι. Α. (2012), *Επτάνησα: Από την ένωση με την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Ιστορική – Κοινωνιολογική Προσέγγιση*, Αθήνα, Ζάθρον Πυρ.

Τυπάλδος Ι. Α. (1863), *Η Ένωσις των Ιονίων Νήσων μετά του Βασιλείου της Ελλάδος*, Αθήνα, Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Πατρών

Τυπάλδος, Ι. Α. (1864), *Φεουδαρχία και γεωργία εις τας Ιόνιους Νήσους*, Αθήνα, Αθήνα, Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Πατρών

Λεξικά

1) Σε ηλεκτρονική μορφή:

Glosbe, Το μεγαλύτερο διαδικτυακό λεξικό. Ανακτήθηκε από: <https://el.glosbe.com/>

IATE, European Union Terminology. Ανακτήθηκε από: <https://iate.europa.eu/home>

Linguee, English-Greek Dictionary. Ανακτήθηκε από: <https://www.linguee.com/>

WordReference.com. Ανακτήθηκε από: <https://www.wordreference.com/>

2) Σε έντυπη μορφή:

Αγγλοελληνικό & Ελληνοαγγλικό Λεξικό, English-Greek & Greek-English Dictionary, Το Εύχρηστο, Διαγόρας.

Γ. Γιαννακοπούλου & Ε. Σαριενού, *Αριστον Ελληνοαγγλικόν-Αγγλοελληνικόν Λεξικόν*, Κουτσουμπός, Π., Α. Ε.

D. N. Stavropoulos & A. S. Homby, *Oxford English – Greek Learner's Dictionary*, (Revised edition 2008)

Μούμα Ε., *Αγγλοελληνικό Λεξικό*, Γιάννης Ρίζος

Ιστογραφία

"Judgment to Kings wish" Ανακτήθηκε από: <https://www.bartleby.com/lit-hub/dictionary-of-quotations/judgment-to-kings-wish/>

Επτάνησα Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. Ανακτήθηκε από: <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%80%CF%84%CE%AC%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B1>

Αγγελομάτη, Ε. (2010), *Η παρουσία της Βενετίας στον Ιόνιο χώρο τον 18ο και 19ο αιώνα και η αποτίμησή της στα περιηγητικά κείμενα*, σ. 97-122, Διεθνές

Συνέδριο: Η Αδριατική: Συγκλίσεις και αποκλίσεις (18ος- 19ος αι.), Κέρκυρα, Academia.

Ανακτήθηκε

από:

<https://www.academia.edu/2762515/%CE%97%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%82%CE%92%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%82%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%99%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%BF%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%BF%CE%BD%18%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%19%CE%BF%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%AF%CE%BC%CE%B7%CF%83%CE%AE%CF%84%CE%B7%CF%82%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B7%CE%B3%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%B1%CF%83%97%122?fbclid=IwAR3jsu56WgdNFVSV23JwKAiHitKPqGLUUjYO4VFYtFf6Uq82JVPTXUxy0KY>

Εκδοτικός Οίκος Historical Quest, *Σαν Σήμερα / Ιδρύεται η Ιερή Συμμαχία.*

Ανακτήθηκε από: <https://www.historical-quest.com/monimes-sthles/san-simera/1044-idruetai-i-ieri-summaxia.html>

Ηνωμένον Κράτος των Ιονίων Νήσων. Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια.

Ανακτήθηκε

από:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CE%9A%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%BF%CF%82%CF%84%CF%89%CE%BD%CE%99%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD%CE%9D%CE%AE%CF%83%CF%89%CE%BD>

Θωμάς Μαίτλαντ, Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. Ανακτήθηκε από:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CF%89%CE%BC%CE%AC%CF%82%CE%9C%CE%B1%CE%AF%CF%84%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CF%84>

Ιόνια Νησιά: 18^{ος} – 19^{ος} αιώνας, CorfuHistory.eu, 2012. Ανακτήθηκε από:
<https://www.corfuhistory.eu/?p=1761&fbclid=IwAR14kEpz38DgeM61Fwub4xSi0awDoXlIdqfs3JLhWyBUYvBvRiKHPb3S1tI>

Ιστορία της Επτανήσου από την Ενετοκρατία μέχρι την ένωση, CorfuHistory.eu. 2013.
Ανακτήθηκε από: <https://www.corfuhistory.eu/?p=1312>

Παράρτημα

the choice of implements, and in constant control over their proceedings. By this course they combine the advantages which result from unity of design with those that belong to division of labour. But such a system suited neither the morbid activity nor the military habits of Lord Seaton, to the heads of the several departments of the public service, left little real power, and consequently little real responsibility. His injudicious though well-meant meddling is the principal cause of the serious and often ludicrous defects in the works which he undertook:—

"*Erunt opifera, multæ quædam vitæ, diæ.*
We can make shift to live under a tyrant or a fool; but to serve a busy-body passes the bounds of human endurance. While imperial regulations almost emptied the public schools of their pupils, the details of the new Model Farm and of the new Penitentiary were so mismanaged that each potato raised at the former is alleged to have cost the country a shilling, while the prisoners at the latter were able to make good their escape, not in threes or threes, but in dozens at a time. Lord Seaton determined to signalize his administration by digging a ship-canal across the lagoons which separate Santa Maura (the ancient *Naucladia*) from the walls of *Assamania*. This was an enterprise utterly out of proportion with the revenue of the State. Moreover, it was undertaken in defiance of the opinion of the Royal Engineer officers, who contend that the Canal, even if completed, would be of no material advantage, and would not cover the annual sum necessary to keep it in repair. For, when the wind's contrarieties cannot sail into it, and when the wind is fair, they will avoid the toll by sailing round the island.

It may be urged that these things are comparatively trifles. Still they are unfortunate trifles, for they have given the Ionian press a plausible handle to accuse the English government of folly as well as of tyranny; and oriental consider the former of these charges much more serious than the latter. A penitentiary and a model-farm were no doubt wanted in the Ionian Islands, and the canal furnished employment to a number of labourers in a season of distress. But the great expense of these works, increased too by mismanagement in their details, has very materially embarrassed the Ionian finances. (*) It was no difficult matter to raise money by suffering to run into arrear the annual payment of £25,000 due to the English Treasury, as a contribution towards the cost of the garrison, and money lightly acquired, by what seems an invariable rule of our nature, is always lightly spent. Such was Lord Seaton before the French Revolution of 1848. Whatever imperfections there may have been in his administration so far as many virtues quite atoned for them in public opinion. If his term of office had expired a year sooner than it did, he would have quitted the Ionian Islands, as he quitted America, admired and esteemed by his own countrymen and by the friends of England and respected and dreaded by her enemies. But he has preferred to leave behind him a very different kind of reputation. There is another Lord Seaton, the Lord Seaton after the late French Revolution. In sketching the History of Prussia during the middle of the last century, Mr. Macaulay distinguishes between the Frederick of Berlin and the Frederick of Rheinsberg—that is, between Frederick the warrior and statesman and the same Frederick, the scribbler of bad French verses, and companion of French poets and things with great, in sketching the history of the Ionian Islands at the present day, we must distinguish between the Lord Seaton of *Assamania* the brilliant officer, the firm and dignified governor, and then Lord Seaton of *Assamania*, the writer of imitations in bad Greek, the dinner with

(*) The canal has already cost £28,000, and as the present Assembly has refused to vote more than £1500 towards its completion, while £10,000 at least are required, it will probably prove that this sum has been literally thrown into the sea. On the Model Farm and its appurtenances, there were laid out in all £1,870, and the only return is £210 from the stock and implements brought out from England at a great expense, but sold by auction last summer when the Parliament decided on breaking up the establishment. The Penitentiary cost at 48,500 and as it has been placed without interfering with the fire of the fortifications, it must inevitably be destroyed by the English garrison itself. For there should arise any apprehension of an attack.

He had received from the Colonial Minister that his term of office had expired, and that his successor would arrive in a few weeks. It would surely have been only fair that the same Lord High Commissioner who was to have the delicate and difficult task of working the new system, should also have the credit of deciding what it was to be. But Lord Caton was determined to keep all the popularity for himself, and bequeath to his successor all the difficulty. In ten days he hurried the new governing Union through more political changes than England has undergone in ten generations. In the 1st of May, 1849, the Lord High Commissioner had more power than Queen Elizabeth; on the 10th of the same month he was left less power than Queen Victoria. By the constitution of the new Union, the press was more restricted and the Parliament was more submissive than in England under the Tudor princes; by the constitution of the new Union, the press is far more restricted than in France or England, or even in America at the present day; while in love of equity and good order, in all practical sense, in political experience and information, the Union Assembly would be far surpassed by a convention of trades' delegates in Birmingham, or a debating club of the House of Commons in London. The sovereigns of the House of Tudor, though exercising an authority which seems absolute, to superficial observers, were in reality dependant entirely on the love and confidence of their fellow-countrymen. For there was not a city or county in their dominions, whose trainbands could not have overwhelmed in a moment the handful of armed payers and pensioners which they called their standing army. Their frequent insolence and occasional cruelty to the haughty gentry of their Court did not make them unpopular with the great body of their people; nay, there were yet survivors of that noble English spirit which hurled back from our shores the huge armaments of Spain, and all the spiritual thousands of Rome. But in what love, or loyalty can the Union feel for a British Lord High Commissioner: whether he be nicknamed King Tom, or King John, or King Hal? He must be an alien

in blood, in religion, and in language to the people over whom he governs; he depends for his support on a foreign garrison and a foreign fleet. The Ionians are not even our fellow-subjects, like the French Habitants in Guadalupe, or the Dutch Boers at the Cape; they form no British Colony, no integral part of the British Empire; they are only a Protected State: the tiny satellite of a mighty star, in the full blaze of whose glory they are lost. It is truly wonderful that a man of Lord Caton's experience should not have perceived that he was yielding either too much or too little; — too much, if England is determined to retain possession of the Ionian Islands; and too little, if she shall deem it practicable and honourable to surrender them all or in part to Greece. Surely it is self-evident that in a country where the rulers and the ruled are not of the same race and allegiance, we cannot safely establish a polity which would well only in countries where the rulers and the ruled are, bound together by the ties of a common nationality. Cf. Aristotle's Politics, Book II, ch. 12, and Guizot's Essay on Representative Government, 1845, p. 110. It is, indeed, very questionable how far it is expedient to set up a Representative Government in any petty states whatever, the possession of which is only valuable on military grounds. This, however, is at least certain: such a system as that introduced by Lord Caton in 1849, would contribute just as much to the maintenance of tranquillity, good order, and respect for the laws, and to the furtherance of British interests in the Ionian Islands, as in the Indian Islands. The people are aware that there are some persons who always persist in the great political error of despising means and ends, — who maintain that Representative Government would be set up in all circumstances, at all risks. The only begotten press our opinion that such persons, though they may know many men and things, do not know the Ionian Islands; and to remind them that it is Lord Caton, not Mr. Henry Hall, — the minister of Conservatism, not the Minister of Progress, who is entitled to their sympathetic praise and admiration. Lord Caton had ample warning of the practical results which his measures were sure to produce among an inflammable Oriental population: a general march of agitation is slow and gradual, but amongst the Ionians it resembled a sudden explosion, producing an escalation of ideas and manners that contrasted strangely with their recent condition.

empire those mighty provinces on the banks of the Indus, which were once overrun by a Greek army under Alexander, the great, the says:—However full of faults the Ionians may be, I maintain that they have not more than might be expected from the corruptness of the Rætician domination, from those human frailties which are so conspicuous in small societies, and from a natural vehemence of character that distinguishes the Greek people: but on the other hand they are endowed with virtues that are no less prominent; if they have received much evil from education, they have received much good from nature; and I found more of the latter than the state of society led me to expect. The richer classes are lively and agreeable in their manners; and among the men, many are well-informed. The women possess both beauty and wit in abundance, but their education has been, generally speaking, much neglected. The poor are not less industrious than others of southern nations; and an extraordinary degree of intelligence characterises all ranks. A spirit of commercial enterprise distinguishes the hardy mountaineers of Cephalonia; they are full of pleasant humour and vivacity; and their resemblance to the Irish people is striking in every thing but their sobriety: for though the Cephalonian labourers have been overbearing in manner, though most drink freely of the potent wine, which their mountains so abundantly produce, yet their drunken man is seldom to be seen; and, amongst the rich, intemperance is unknown. Such is the character of the people with whom I have passed the most pleasant years of my life. (Chapter 5. Ionian Islands.)

We have little to add, by way of filling up, to this able sketch. All who know the modern Greeks, whether in the islands or on the continent, cannot fail to remark the numerous and striking features of resemblance that connect them with their forefathers. They have the same ingenious and active spirits joined to a thirst for knowledge and improvement; the same eager rivalry, love of novelty and adventure, self-esteem and loquacity, restless ambition and subtilty. With the exception of the Cretans, who are in a great measure the descendants of Venetian and Albanian settlers, the Ionians are nearly unmix'd children of the ancient race. They have degenerated from their ancestors chiefly owing to their subjection for 400 years to the corrupt rule of Venice, in which they have not yet been able to shake off some of those defects, which Homer, as if in prophetic anticipation of the future destiny of his own countrymen,

figures as that slavery never fails to entail on its victims:—

ἡγουμένους τὰς πόλεις ἀσυνάρτους εἰς νόμους, ἡγουμένους τὰς πόλεις ἀσυνάρτους εἰς νόμους.

These two verses contain the true key to the character of the modern Greeks.

If it be asked what were the feelings of the Ionians towards their protectors in 1843—the period of which we are treating, we answer, without fear of contradiction, that the English were on the whole, better liked by the Ionians than ever were foreign masters elsewhere, by their alien subjects. It must be confessed, indeed, that our countrymen are not invariably famous for their skill in conciliation. Certain of the gentlemen formerly invested with the authority of Pashas, have played in past years very fantastic tricks in some of the southern islands. And they have been, nearly without exception, officers on half-pay, or in command of troops, just and honourable men—but utterly ignorant of the language, manners, and feelings of the little communities, over which they exercised almost despotic sway. They revenue departments were entrusted, have been overbearing in manner, though most honest and unflinching in the discharge of their duties. They did little to contribute; but they introduced an admirable system, and during more than thirty years, not a single instance of peculation has been even suspected by a most suspicious people.

The general Treasury itself, under their able management, presents a model of accuracy. What will be the result of the new order of things, under which the salaries of all the collectors have been cut down for the express purpose of rendering them untenable by Englishmen—a little time will show. We see no good reason why the work of peculation should not again prosper in these islands, as it did before the arrival of the English, as it does now in Greece.

(*) In T. Maclean's letter to Lord Bathurst (Dec. 31, 1840): "They (the Ionians) were now close on the verge of bankruptcy, not actually bankrupt, and they are considerably in debt to us."

one administered with vigour and impartiality, the public revenue was freed from speculation and carefully regulated; factions and assassinations were repressed; excellent roads, hitherto unknown in the East, were constructed through all parts of the country. The Ionians learned to cultivate arts unknown of by the preceding generation, not only in the progressive improvement of their possessions, but in all the comforts and amenities of life. Their houses became more commodious; their habits were regulated so as better to keep pace with those of the civilized world; and the best of luxuries—the luxury of knowledge—made rapid progress. Numerous schools of primary and secondary instruction were supported in all the islands; while the University established at Corfu, and long presided over by that generous friend of Greece, the late Earl of Guilford, became the chief seat of education for the whole Greek race. Above all, the English Government founded a seminary for theological students—the first institution of the kind in these islands, and already productive of very great benefit. We trust that the time will finally learn the necessity and justice of providing more amply for the Church, as its property was sequestered under the French, and has been, in part, iniquitously plundered. The clergy are gradually recognizing the obligation of exacting from all new members admitted in their number, an education more suitable to their important and sacred functions. An immense revolution in sentiment has indeed taken place since the ignorant priests of Cephalonia laboured hard to persuade the more ignorant peasantry that the potatoe—the culture of which was being introduced by the English on their first arrival—was the very apple with which the serpent seduced Adam and Eve in Paradise. Once again—as we read in the old legend—from the most ancient strongholds of superstition and ignorance, a cry of despair has gone forth over the waters of the Ionian Sea. The lonely mountains o'er
 And the resounding shore,
 A voice of weeping heard and loud lament.
 (*) Milton's hymn on the Satirist. The legend here referred to is found in Pictor's treatise on the Defect of Oracles, in which he describes the following scene:—
 While all these blessings have been secured to them under the friendly auspices of England, the Ionians are still the most lightly burthened people in Europe. With the exception of trifling fees for stamps, harbour dues, and the like, they pay no taxes whatever, except on their imports and exports. Few men of candour will deny that the British rule is a good one to live under, particularly where, as here, it is enjoyed without the evils that attend it at home—heavy taxation, and wide-spread pauperism. While his life and property are more secure than they would be in many parts of the British islands, the Ionian peasant or landholder consumes the fruits of the earth without contributing one farthing towards the expense of the Government. In these happy little communities, the tax gatherer is unknown. The public revenue averages £150,000 yearly, and this sum covers both the general and municipal expenses of the State. Here exists none of those burdens which press so heavily on the industry of less favoured countries. There are no imports on land, houses, or cattle; there are excellent roads without turnpikes, and excellent agriculture without water-rates; there are no tithes, for the Church is supported out of part of the proceeds of the ecclesiastical property; there are no poor-rates, and there are no paupers. The monstrous and shameful injustice of the writers in the Ionian press, lies in their studied concealment of these facts. Ever since they were virtually emancipated, in 1849, from all legal restraint, they have been embittering the minds of their fellow-countrymen against the protecting nation, by the most brutal and groundless calumnies. They invariably represent the English administration as a system compounded of folly and tyranny, and each individual Lord High Commissioner

empire those mighty provinces on the banks of
 the Indus, which were once overrun by a
 Greek army under Alexander the Great. He
 says: "However full of faults, the Ionians
 may be. I maintain that they have not more
 than might be expected from the corruptness of the
 Aetolian domination, from those human frailties
 which are so conspicuous in small societies, and
 from a natural vehemence of character that
 distinguishes the Greek people: but on the
 other hand they are endowed with virtues
 that are no less prominent; if they have received
 much evil from education, they have received
 much good from nature; and I found more of
 the latter than the state of society led me to expect.
 The richer classes are lively and agreeable in
 their manners; and among the men, many are
 well-informed. The women possess both beau-
 ty and wit in abundance, but their education
 has been, generally speaking, much neglected.
 The poor are not less industrious than other
 southern nations; and an extraordinary be-
 lieve of intelligence characterises all ranks.
 A spirit of commercial enterprise distinguishes
 the hardy mountaineers of Cephalonia;
 they are full of pleasant humour and in-
 vinity; and their resemblance to the Irish also,
 people is striking in every thing but their
 sobriety; for though the Cephalonian labourer
 drinks freely of the potent wine, which
 his mountains so abundantly produce, yet
 a drunken man is seldom to be seen; and,
 amongst the rich, intemperance is unknown.
 Such is the character of the people with whom
 I have passed the most pleasant years of my life.
 (Napier's "Ionian Islands".)

We have little to add, by way of filling
 up, to this able sketch. All who know the
 modern Greeks, whether in the islands or on
 the continent, cannot fail to remark the
 numerous and striking features of resemblance
 which connect them with their fore-fathers.
 They have the same ingenious and active
 spirit joined to a thirst for knowledge and impro-
 vement; the same eager rivalry, love of novelty
 and adventure, self-esteem and loquacity, restless
 ambition and subtlety. With the exception of the
 (orfores, who are in a great measure the
 descendants of Aetolian and Albanian settlers,
 the Ionians are nearly unmix'd children of the
 ancient race. They have degenerated from their
 ancestors chiefly owing to their subjection for 400
 years to the corrupt rule of Venice. In short, they
 have not yet been able to shake off some of those
 defects, which Homer, as if in prophetic anticipa-
 tion of the future destiny of his own countrymen,

ascribes, as that slavery never fails to entail
 on its victims:—

ἡμῶν γὰρ λαὸς ὁμοαῖμας εἰς ὅλους ἔστιν
 ἄριστος, ὡς ἂν ἴσῃς, καὶ ὅσοις τῶν Ἰωνίων

These two verses contain the true key to the
 character of the modern Greeks.

If it be asked what were the feelings of the
 Protested towards their Protector, in 1843,—the
 period of which we are treating, we answer,
 without fear of contradiction, that the English
 were on the whole, better liked by the Ionians
 than ever were foreign masters elsewhere,
 by their alien subjects. It must be confessed,
 indeed, that our countrymen are not invariably
 famous for their skill in conciliation. Certain
 of the gentlemen formerly invested with
 the authority of Residents, have played
 in past years, very fantastic tricks, in some
 of the southern islands. Had they have been
 nearly without exception, officers or
 half-pay, or in command of troops,—just
 and honourable men,—but utterly ignorant
 of the language, manners, and feelings of
 the little communities, over which
 they exercised almost despotic sway. They
 some of the Englishmen, to whom the
 revenue departments were entrusted, have
 been overbearing in manner, though most
 honest and unflinching in the discharge of
 their duties. They did little to consolidate;
 but they introduced an admirable system
 and during more than thirty years, not a
 single instance of peculation has been
 even suspected by a most suspicious people.

The general Treasury itself, under
 their able management, presents a
 model of accuracy. What will be the
 result of the new order of things, under
 which the salaries of all the collectors
 ships have been cut down for the
 express purpose of rendering them
 untenable by Englishmen, a little
 time will show. We see no good
 reason why the work of peculation
 should not again prosper in these islands,
 as it did before the arrival of the Eng-
 lish (as it does now in Greece.

Sir T. Maitland writes to Lord Bathurst
 (Dec. 31, 1810): "They (the Ionians) are
 now close on the verge of bankruptcy, if
 not actually bankrupt, and they are
 considerably in debt to us."

government might have perfect confidence. their votes the Lord High Commissioner in the majority of it being always on its side, under any ordinary circumstances. Primary Council; which would enable But Sir T. Maitland was deeply convinced him to exclude from the double test of the natural fidelities and vesting all his opponents, — to form an obstacle of the Greek character, and also of the Parliament, — to displace every man folly of putting real power into the hands in every office in every island who of a protected people, bound to England by had evinced any hostility to England, no ties of allegiance, or common nationality, and to start afresh with an entirely The letter of the Treaty of Paris forced never set of functionaries, him to grant them a Constitutional Charter of some kind; but he felt it This expedient, worthy of the most absolutely necessary to provide each check, acute and practical lawyer of as would prevent them from ever coming ancient Greece, provided a complete, binning against their protectors within constitutional corrective, to any spirit the Parliament itself, and so acquiring spirit of opposition that could possibly an ascendancy hostile to us, and ruin arise. Sir T. Maitland always now to themselves. For this purpose, spoke of it as the key-stone on it was unavoidable to establish in the whole fabric of his policy Constitution a remedial power to be rested, and which gave it more solidity than any prop which could be kept in reserve, by the British Government. For this all intrigue, meet, and which would enable it at all times to defeat, without recourse to military aid, any cabal that could possibly be raised against it within the bounds of law, as an effectual check on all intrigues, — which would bring back the opposition to the point from which they had started; against the policy of the Regent, and, in short, would render futile every political intrigue and machination. On these principles, Sir T. Maitland vested in the English Privy Council the right to dissolve at any moment the Union Parliament. Thus, a troublesome opposition would at any time be quietly got rid of, simply by excluding the names of the restive Legislators from the list presented to the electors for their choice of the future Assembly. In case of dissolution the Primary Council was to consist of the President and Senators of the late Parliament — six in all — and of five new members directly appointed by the Lord High Commissioner himself, out of the late Assembly. Owing to the local and personal jealousies which have been in all ages inseparable from the character of the Greeks, it was morally impossible that they should ever combine against us so unanimously, but that one of the old Senators and five of the old Legislators might be always gained over. With

ing names. Moreover, he always forward

empire those mighty provinces on the banks of
 the Indus, which were once overrun by a
 Greek army under Alexander the Great. He
 says: "However full of faults the Ionians
 may be, I maintain that they have not more
 than might be expected from the corruptness of the
 Aetolian domination, from those human frailties
 which are so conspicuous in small societies, and
 from a natural vehemence of character that
 distinguishes the Greek people: but on the
 other hand they are endowed with virtues
 that are no less prominent; if they have received
 much evil from education, they have received
 much good from nature; and I found more of
 the latter than the state of society led me to expect.
 The richer classes are lively and agreeable in
 their manners; and among the men, many are
 well-informed. The women possess both beau-
 ty and wit in abundance, but their education
 has been, generally speaking, much neglected.
 The poor are not less industrious than other
 southern nations; and an extraordinary be-
 lieve of intelligence characterises all ranks.
 A spirit of commercial enterprise distinguishes
 the hardy mountaineers of Cephalonia;
 they are full of pleasant humour and in-
 vinity; and their resemblance to the Irish also
 people is striking in every thing but their
 sobriety; for though the Cephalonian labourer
 drinks freely of the potent wine, which
 his mountains so abundantly produce, yet
 a drunken man is seldom to be seen; and
 amongst the rich, intemperance is unknown
 such is the character of the people with whom
 have passed the most pleasant years of my life.
 (Napier's "Ionian Islands.")

We have little to add, by way of filling
 up, to this able sketch. All who know the
 modern Greeks, whether in the islands or on
 the continent, cannot fail to remark the
 numerous and striking features of resemblance
 which connect them with their fore-fathers.
 They have the same ingenious and active
 spirit joined to a thirst for knowledge and impro-
 vement; the same eager rivalry, love of novelty
 and adventure, self-esteem and loquacity, restless
 ambition and subtlety. With the exception of the
 (orfores, who are in a great measure the
 descendants of Aetolian and Albanian settlers,
 the Ionians are nearly unmix'd children of the
 ancient race. They have degenerated from their
 ancestors chiefly owing to their subjection for 400
 years to the corrupt rule of Venice. In short, they
 have not yet been able to shake off some of those
 defects, which Homer, as if in prophetic anticipa-
 tion of the future destiny of his own countrymen,

ascribes, as that slavery never fails to entail
 on its victims:—

ἡμῶν γὰρ λαὸς ὁμοαῖμας ἐγγόνων, ἔτι
 ἄριστος, ὡς ἂν ἴσῃ, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος

These two verses contain the true key to the
 character of the modern Greeks.

If it be asked what were the feelings of the
 Protested towards their Protector, in 1843,—the
 period of which we are treating, we answer,
 without fear of contradiction, that the English
 were on the whole, better liked by the Ionians
 than ever were foreign masters elsewhere,
 by their alien subjects. It must be confessed,
 indeed, that our countrymen are not invariably
 famous for their skill in conciliation. Certain
 of the gentlemen formerly invested with
 the authority of Residents, have played
 in past years, very fantastic tricks, in some
 of the southern islands. Had they have been
 nearly without exception, officers or
 half-pay, or in command of troops,—just
 and honourable men,—but utterly ignorant
 of the language, manners, and feelings of
 the little communities, over which
 they exercised almost despotic sway. They
 some of the Englishmen, to whom the
 revenue department were entrusted, have
 been overbearing in manner, though most
 honest and unflinching in the discharge of
 their duties. They did little to consolidate;
 but they introduced an admirable system
 and during more than thirty years, not a
 single instance of peculation has been
 even suspected by a most suspicious people.

The general Treasury itself, under
 their able management, presents a
 model of accuracy. What will be the
 result of the new order of things, under
 which the salaries of all the collectors
 ships have been cut down for the
 express purpose of rendering them
 untenable by Englishmen;—a little
 time will show. We see no good
 reason why the work of peculation
 should not again prosper in these islands,
 as it did before the arrival of the Eng-
 lish (as it does now in Greece.

Sir T. Maitland writes to Lord Bathurst
 (Dec. 31, 1810): "They (the Ionians) are
 now close on the verge of bankruptcy, if
 not actually bankrupt, and they are
 considerably in debt to us."